

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ŽITAVANY

TEXTOVÁ ČASŤ

SPRACOVATEĽ:

HLAVNÝ RIEŠITEĽ:

OBSTARÁVATEĽ:

NITRA, 08 / 2019

NEUTRA – architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia,
Farská č.1, 949 01 Nitra
Ing. arch. Peter Mizia
Obec Žitavany

ÚLOHA: ÚZEMNÝ PLÁN OBCE Žitavany
OBSTARÁVATEĽ: Obec Žitavany
OBJEDNÁVATEĽ: Obec Žitavany
OKRES: Zlaté Moravce
KRAJ: Nitriansky

ODBORNE SPÔSOBILÁ OSOBA NA OBSTARANIE ÚPD A ÚPP:

Ing. arch. Gertrúda Čuboňová, číslo preukazu odbornej spôsobilosti: 036

SPRACOVATEĽ : NEUTRA – architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia,
Farská č.1, 949 01 Nitra

RIEŠITEĽSKÝ KOLEKTÍV:

Riešiteľ úloh:	Ing. arch. Peter Mizia
Urbanizmus:	Ing. arch. Peter Mizia
	Ing. arch. Zuzana Gajová
	Ing. Lucia Černá
Dopravné systémy:	Ing. Miloš Gontko
Elektrifikácia:	Ing. Ján Hermann
Vodné hospodárstvo:	Ing. Bohuš Malík
Plynofikácia:	Ing. Vojtech Suchý
Ekológia a životné prostredie:	Ing. arch. Peter Mizia
	Ing. arch. Zuzana Gajová
Demografia a bývanie:	Ing. Lucia Černá

OBSAH

- A1 Základné údaje o úlohe a území
- A2 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši
- A3 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce
- A4 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

- B Riešenie územného plánu obce
- B1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis
- B2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu
- B3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce
- B4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy, dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia
- B5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania
- B6 Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území, vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využívania
- B7 Bývanie – návrh riešenia
- B8 Občianske vybavenie – sociálna infraštruktúra – návrh riešenia
- B9 Výroba a skladové hospodárstvo – návrh riešenia
- B10 Rekreácia - návrh riešenia
- B11 Vymedzenie zastavaného územia obce
- B12 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- B13 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami
- B14 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability, ekostabilizačných opatrení a ochrany kultúrneho dedičstva
- B15 Doprava a prepravné vzťahy
- B16 Rozvoj technickej infraštruktúry
- B16.1 Zásobovanie vodou
- B16.2 Kanalizácia
- B16.3 Plynofikácia
- B16.4 Elektrifikácia
- B16.5 Spoje a zariadenia spojov
- B17 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie, prípadne hodnotenie z hľadiska predpokladania vplyvov na životné prostredie
- B18 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov
- B19 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu, napr. záplavové územie, územie znehodnoteného ťažbou
- B20 Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely
- B21 Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov.

- C ZÁVÄZNÁ ČASŤ /tvorí samostatnú časť/

- D DOKLADOVÁ ČASŤ

E GRAFICKÁ ČASŤ

1. Širšie vzťahy M 1:50 000
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce Žitavany s vyznačenou časťou riešenia k.ú. Opatovce, k.ú.Kňazice M 1:10 000
3. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES M 1:10 000
4. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, stresové javy M 1:10 000
5. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia M 1:2 000
6. Výkres organizácie a regulácie územia M 1:2 000
7. Výkres verejnoprospešných stavieb M 1:2 000
8. Výkres verejného dopravného vybavenia M 1:2 000
9. Výkres verejného technického vybavenia - elektrifikácia, plynofikácia, telekomunikácie M 1:2 000
10. Výkres verejného technického vybavenia - vodné hospodárstvo M 1:2 000
11. Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskych a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely M 1:2 000

A 1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚLOHE A ÚZEMÍ

OBSTARÁVATEĽ: Obec - Žitavany
Starostka: Mgr. Edita Grzybová

ODBORNE SPÔSOBILÁ OSOBA NA OBSTARÁVANIE ÚPD A ÚPP:
Ing. arch. Gertrúda Čuboňová

SPRACOVATEĽ: NEUTRA – Ing. arch. Peter Mizia, architektonický ateliér,
Farská 1, 949 01 Nitra

A 2 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

A 2.1. Dôvody pre obstaranie územného plánu

Na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce - ÚPN obce Žitavany existuje niekoľko závažných dôvodov:

- posledný platný ÚPN, ktorý riešil územné a rozvojové záležitosti obce bol dokument: ÚPN – SÚ Zlaté Moravce, zmeny a doplnky č.1/2004 obec Žitavany. Dokument bol schválený na 17.zasnutí Obecného zastupiteľstva v Žitavane dňa 27.10.2004. Pôvodný územný plán mesta Zlaté Moravce už nevyhovuje ďalším súčasným rozvojovým potrebám a tendenciám obce a pripravovaný už obec nerieši.
- Obec sa v roku 2002 osamostatnila od mesta Zlaté Moravce a má záujem riešiť svoj urbanistický rozvoj ako zvrchovaná obec. Má záujem o vypracovanie aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie v digitálnej forme;
- je snaha zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľaďovaní obce;
- zosúladiť záujmy obce so záujmami celospoločenskými, rešpektovaním aktuálneho ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja, zabezpečiť koordináciu územného rozvoja obce s rozvojom okresného mesta Zlaté Moravce;
- podrobne zmapovať, zhodnotiť a zaregulovať celé záujmové územie obce, rešpektovať vlastnícke vzťahy;
- umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, rozvoj obytnej funkcie, výroby, služieb podnikateľských aktivít, rekreácie a turizmu;
- chrániť prírodné hodnoty upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru.

A 2.2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program spracovateľa

Všeobecné zásady rozvoja obce a spádového územia:

- na základe vykonaných prieskumov a rozborov v zastavanom území a v katastrálnom území obce navrhnúť optimálny rozvoj obce na návrhové obdobie;
- zapracovať všetky zámery, štúdie a projekty (rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, kanalizácie a vodovodu);
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj bytovej výstavby a spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzali neobývané, ťažko poškodené domy;

- navrhnuť umiestnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti;
- navrhnuť chýbajúcu technickú vybavenosť;
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre formovanie a plánovité budovanie sídelného centra v ťažiskovej polohe referenčného uzla;
- v celom riešenom území navrhnuť opatrenia s cieľom posilniť ekologickú stabilitu územia;
- vytváranie územno-technických podmienok pre rozvoj rekreačných a turistických služieb, drobného podnikania – nových pracovných príležitostí;
- vytvoriť predpoklady pre rozvoj turistiky, športu a súvisiacich služieb;
- obec formovať ako reprezentatívne obytné centrum, podporovať a udržiavať všetky pamiatky, zvláštnosti a tradície;
- v oblasti centra vytvoriť územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu vybavenosti a služieb;

Hlavným cieľom vypracovania Územného plánu obce Žitavany je zabezpečiť pre samosprávny orgán obce záväzný územnoplánovací dokument, ktorý bude regulačným nástrojom rozvoja obce pre návrhové obdobie:

- pre koordinovanú realizáciu optimálnej rozvojovej urbanistickej koncepcie priestorového a funkčného usporiadania obce a jej katastrálneho územia,
- pre vecnú a časovú koordináciu urbanisticko-architektonických, krajinných a územno-technických rozvojových činností, opatrení a vzťahov ovplyvňujúcich životné prostredie, prírodné, kultúrno-historické a krajinné hodnoty územia, v súlade s celospoločenskými princípmi trvalo udržateľného rozvoja.
- ÚPN obce bude riešený v súlade s ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja a jeho záväznou časťou.
- zabezpečiť koordináciu územného rozvoja obce s rozvojom okresného mesta Zlaté Moravce, ktoré je v tesnej blízkosti;

V oblasti rozvoja dopravy je potrebné :

- priority rozvoja dopravnej infraštruktúry obce zosúladiť s Programovým vyhlásením vlády SR (2016 – 2020) za oblasť dopravy, s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2011 v znení KURS 2011, Operačným programom Integrovaná infraštruktúra 2014-2020, Stratégiou rozvoja dopravy SR do roku 2020 a každoročne aktualizovaným Rozvojovým programom priorít verejných prác;
- dopravné napojenia rozvojových lokalít ,navrhované cestné komunikácie ,statickú dopravu ,cyklistické a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými TP a STN;
- postupovať v súlade s uznesením vlády SR č.223/2013 o národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR;

Predmetom riešenia je v súlade so schváleným zadaním proporčné riešenie celého územia obce Žitavany. V riešenom území sa nachádzajú územia, na ktorých sa bude navrhovať zmena funkčného využitia - rozvojové lokality:

A 3 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Posledný platný ÚPN, ktorý riešil územné a rozvojové záležitosti obce bol dokument: ÚPN – SÚ Zlaté Moravce, zmeny a doplnky č.1/2004 obec Žitavany. Dokument bol schválený na 17.zasdnutí Obecného zastupiteľstva v Žitavanoch dňa 27.10.2004. Pôvodný

územný plán mesta Zlaté Moravce už nevyhovuje ďalším súčasným rozvojovým potrebám a tendenciám obce a pripravovaný nový ÚPN Mesta Zlaté Moravce už obec Žitavany nerieši.

Od 7. 12. 2002 po úspešnom referende sú Žitavany opäť samostatnou obcou, ktorá má záujem spravovať, usmerňovať a regulovať rozvoj svojho územia. Obec má záujem o vypracovanie aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie, ktorá zohľadní zmeny, predchádzajúci vývoj obce, nové požiadavky a bude riešiť celé územie obce. Dokumentácia bude vyhotovená v digitálnej forme.

A 4 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM

Zadanie je priamym, východiskovým podkladom pre vypracovanie ÚPN obce Žitavany. Zadanie bolo schválené uznesením č. 24/2019 na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 19.02.2019 v Žitavanech a predtým prerokované s príslušnými orgánmi územného plánovania a dotknutými inštitúciami. ÚPN obce je spracovaný v súlade s týmto dokumentom.

O tom, ako sa plnia jednotlivé požiadavky zadania podrobnejšie pojednávajú príslušné kapitoly tejto správy. Územný plán rieši v kontexte s celým záujmovým územím rozvojové lokality, ktoré boli schválené v dokumente: Zadanie k ÚPN obce Žitavany.

Konkrétne sa jedná o nasledujúce funkčné plochy - rozvojové lokality v súlade so schváleným zadáním a ich integráciu a začlenenie do súčasnej sídelnej štruktúry:

Vonkajšie a vnútorné rozvojové lokality obce Žitavany :

k.ú. Opatovce

- 1) IBV "Za záhradami"
- 2) Zmiešané územie "Nové centrum obce"
- 3) IBV "Čapák - Dráhy"
- 4) Agroturistika "Pod vinicami"
- 5) Zberný dvor druhotných surovín

k.ú. Kňazice

- 6) IBV " Horelužie "
- 7) IBV "Hôrka (Hlboká - Saradská)"
- 8) IBV " Topoľčianska - Vodná "
- 9) Dopravný koridor "úprava železničnej trate
- 10) Výroba a podnikanie Topoľčianska ulica

B RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

B 1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Riešeným územím je priestor ohraničený katastrálnou hranicou Opatovce a katastrálnou hranicou Kňazice. Územie obce Žitavany sa skladá z dvoch katastrálnych území, k.ú. Opatovce a k.ú. Kňazice. Obec je členená na jednotlivé územno – priestorové celky a tie na jednotlivé ulice, ktoré majú svoje pomenovanie.

Od 1. 1. 1975 sa obec stala súčasťou Zlatých Moraviec, od 7. 12. 2002 po úspešnom referende sú Žitavany opäť samostatnou obcou.

Celková výmera katastrálneho územia Kňažice je 1 093 ha a katastrálneho územia Opatovce 726 ha . Výmera oboch katastrov spolu je 1820,2043 ha. Obec sa rozkladá v nadmorskej výške 200 až 230 m. n.m.. Najvyššia kóta leží vo výške 712m.n.m. Žitavany ležia v údolí rieky Žitavy, na rozmedzí južných svahov Pohronskeho Inovca a severnej časti Podunajskej pahorkatiny, presnejšie Žitavskej pahorkatiny. Z troch strán sú obkolesené svahmi pohorí Tríbeč a Pohronský Inovec, ktoré vytvárajú podkovu otvorenú juhozápadným smerom. Prvá časť obce je situovaná na severnej časti Žitavskej nivy, druhá časť sa nachádza na terase Žitavy,

Zemepisnú polohu charakterizujú súradnice 18°25'12''V východnej zemepisnej dĺžky a 48°24'00''S severnej zemepisnej šírky.

Zastavaná plocha obce je 76 ha. Katastrálne územie obce hraničí s týmito susediacimi katastrami:

- na severozápade s k.ú. Topoľčianky, severe s k.ú. Machulince , východe s k.ú. Obyce a Čaradice, juhu a k.ú. Čierne Kľačany a Prílepy, západe s k.ú. Zlaté Moravce);

Obec leží v severovýchodnej časti Nitrianskeho samosprávneho kraja, v bezprostrednom dotyku s okresným mestom Zlaté Moravce.

Okresné mesto je zdrojom prevažnej väčšiny pracovných príležitostí a je centrom vyššej občianskej vybavenosti.

Zastavané územie leží na brehoch rieky Žitava. Dopravnú polohu obce určujú nasledovné komunikácie: cesta II. triedy II/511 spojnice s mestom / ,cesta III/1622 smere na Machulince a cesta III/1624, ktorá zabezpečuje tiež spojenie s okresným mestom. Katastrálneho územia Kňažice sa dotýka cesta I/65. Cez územie obce prechádza železničná trať č. 141, Leopoldov –Kozárovce. Železničná stanica je vzdialená od obce 4 km.

. Od okresného mesta Zlaté Moravce je obec vzdialená 2 km, od krajského mesta Nitra je obec vzdialená 33 km.

Administratívne je obec zaradená do okresu Zlaté Moravce (NUTS IV), vyššieho územného celku Nitrianskeho kraja (NUTS III) a do NUTS II Západné Slovensko.

Obec je členom rozšíreného mikroregiónu Tríbečsko. V súčasnosti patrí obec i do Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS).

B 2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja bol schválený uznesením č. 113/2012 na 23. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 14. mája 2012 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.2/2012 zo dňa 14. mája 2012. Dokument nadobudol účinnosť dňom 29. mája 2012.

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja a jeho Zmeny a Doplnky č.1 boli schválené uznesením č. 111/2015 zo 16. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 20. júla 2015 a ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením NSK č.6/2015.

Kapitola obsahuje požiadavky, ktoré vyplývajú z vyššie uvedenej nadradenej dokumentácie, majú záväzný charakter a sú usporiadané podľa jednotlivých uvedených oblastí.

I. Záväzné regulatívy územného rozvoja Nitrianskeho kraja

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.1 Vychádzať pri územnom rozvoji Nitrianskeho kraja z rovnocenného zhodnotenia vnútroregionálnych a nadregionálnych vzťahov pri zdôraznení územnej polohy kraja medzinárodného významu, ktorý je potrebné zapojiť do širších medzinárodných sídelných súvislostí, čo predpokladá:
- 1.7. Rozvíjať centrá osídlenia ako centrá zabezpečujúce vyššiu a špecifickú občiansku vybavenosť aj pre obce v ich zázemí.
- 1.13. Podporovať rozvoj obcí ako centier lokálneho významu.
  - 1.13.7. Zlaté Moravce: Topoľčianky, Sľažany, Tesárske Mlyňany.
- 1.15. Podporovať územný rozvoj v smere rozvojových osí ležiacich na území Nitrianskeho kraja výstavbou príslušných zariadení infraštruktúry a komunikačných zariadení a to:
  - 1.15.3. Ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa (Bánovce nad Bebravou) – Topoľčany - Nitra – Nové Zámky – Komárno.
- 1.16. Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia, adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrohistorických regiónov na území Nitrianskeho kraja, s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:
  - podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrohistorických a urbanisticko-architektonických daností,
- 1.16.2. Zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov;
- 1.16.3. A dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 1.16.4. Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

Vytvárať podmienky pre kompaktný územný rozvoj zastavaných území jednotlivých obcí a nepripúšťať výstavbu nových oddelených samostatných častí obce.

2. Zásady a regulatívy rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

Rozvíjať zvyšovanie kvality rekreačných priestorov, rekreačných areálov, najmä kúpalísk a termálnych kúpalísk, a úroveň poskytovania služieb rekreačného charakteru.

- 2.1. Usmerňovať funkčno-priestorový subsystém turizmu a rekreácie v zhode s prírodnými a civilizačnými danosťami a v súbežnom zabezpečovaní nárokov obyvateľov kraja, najmä mesta Nitry a ostatných väčších miest, na každodennú a víkendovú rekreáciu, ako aj nárokov účastníkov širšieho aj cezhraničného turizmu na poznávací a rekreačný turizmus. Podporiť predovšetkým rozvoj tých foriem turizmu, ktoré majú medzinárodný význam - turizmus pri vode na úrovni termálnych kúpalísk až relaxačno-rehabilitačných zariadení, rekreačný turizmus pre pobyt pri vodných

plochách (štrkoviskách), vodná turistika a výletné plavby (na Dunaji), cykloturistika, poľovníctvo, poznávací kultúrny turizmus (návšteva pamätihodností, podujatí), kongresový turizmus a výstavníctvo (Nitra - Agrokomplex), tranzitný turizmus.

- 2.2. Usmerňovať tvorbu funkčno-priestorového subsystému na vytváranie súvislejších rekreačných území, tzv. rekreačných krajinných celkov:

2.2.5. V severnom cípe Zlatých Moraviec s centrom v Topoľčiankach,

- 2.7. Vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a jej formy agroturizmu.
- 2.8. Lokalizovať potrebnú vybavenosť v obciach ležiacich v blízkosti rekreačných cieľov, do voľnej krajiny umiestňovať len tú vybavenosť, ktorá sa viaže bezprostredne na uskutočňovanie činností závislých na prírodných danostiach.
- 2.9. Zabezpečiť prímestskú rekreáciu pre obyvateľov väčších miest v ich záujmovom území; Týka sa to predovšetkým miest Nitra, Nové Zámky, Komárno (Apály), Levice a Topoľčany, Šaľa, Zlaté Moravce a tiež miest Hurbanovo, Kolárovo, Šahy, Šurany, Vráble, Tlmače, Želiezovce.
- 2.10. Vytvárať podmienky pre realizáciu území lesoparkového charakteru lokálneho významu pri menších obciach, najmä pri obciach s rekreačným významom a prepájať centrá obcí, rekreačné areály s územiami lesoparkového charakteru.
- 2.11. Podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ako prírodných zdrojov a súčasne cenných historických prvkov v krajinnom obraze vidieckej i mestskej krajiny.
- 2.13. Podporovať rozvoj spojitého, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/ mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiami s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom, ...)
- 2.13.1. previazaním línií cyklotrás podľa priestorových možností s líniami korčuliarskych trás, jazdeckých trás, peších trás a tiež s líniami sprievodnej zelene,
- 2.13.2. rozvojom cyklotrás mimo (najmä frekventovaných) ciest, rozvoj bezpečných križovaní cyklotrás s ostatnými dopravnými koridormi, budovanie ľahkých mostných konštrukcií ponad vodné toky v miestach križovania cyklotrás s vodnými tokmi,
- 2.13.3. rozvojom rekreačnej vybavenosti pozdĺž cyklotrás, osobitnú pozornosť venovať vybavenosti v priesečníkoch viacerých cyklotrás.
- 2.15. Dodržiavať na území národných parkov a chránených krajinných oblastí a v územiach európskeho významu únosný pomer funkcie ochrany prírody s funkciami spojenými s rekreáciou a turizmom.
- 2.16. Regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, rekreačný potenciál v lesných ekosystémoch využívať v súlade s ich únosnosťou.

3. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja hospodárstva a regionálneho rozvoja kraja

- 3.1. V oblasti hospodárstva

- 3.1.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania predovšetkým v suburbanizačných priestoroch centier osídlenia miest Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce, Šaľa, Nové Zámky a Komárno.
- 3.1.5. Podporovať rozvoj územnotechnických podmienok k zamedzovaniu a dosahovaniu znižovania negatívnych dôsledkov odvetví hospodárstva na kvalitu životného prostredia a k obmedzovaniu prašných emisií do ovzdušia.

3.2. V oblasti priemyslu a stavebníctva

- 3.2.1. Vychádzať predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov.
- 3.2.2. Podporovať rôzne typy priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých lokalizačných faktorov v lokalitách, kde sú preukázané najvhodnejšie územnotechnické podmienky a sociálne predpoklady pre ich racionálne využitie, so zohľadnením podmienok susediacich regiónov.
- 3.2.3. Vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno - historického potenciálu územia a historického stavebného fondu so zohľadnením miestnych špecifik a využívaním pritom predovšetkým miestnych surovín,
- 3.2.4. Vychádzať pri vytváraní a prevádzke výrobných kapacít z využitia komparatívnych výhod regiónu (poloha, ekonomický potenciál, disponibilné zdroje).

3.3. V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

- 3.3.1. Rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj.
- 3.3.2. Rešpektovať a zachovať prírodné, kultúrne a historické dedičstvo vo vinohradníckych oblastiach a vylúčiť urbanistické zásahy na plochách, ktoré predstavujú historicky vytvorenú charakteristickú kultúrnu krajinu v danej oblasti.
- 3.3.3. Zabezpečovať protieróziu ochranu poľnohospodárskej pôdy prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability.
- 3.3.4. Vytvárať podmienky pre výsadbu izolačnej zelene v okolí hospodárskych dvorov.
- 3.3.5. Zabezpečovať v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských oblastiach so sťažnenými prírodnými podmienkami primeranú životnú úroveň a zlepšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja vidieckych oblastí.
- 3.3.6. Rešpektovať výmeru lesnej pôdy na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda.
- 3.3.7. Rešpektovať a zohľadňovať platný lesný hospodársky plán, rešpektovať ochranné pásmo lesnej pôdy, uprednostňovať ekologicky vhodné autochtónne (domáce) druhy drevín.
- 3.3.8. Podporovať v lesnom hospodárstve postupnú obnovu prirodzeného drevinového zloženia porastov, zabezpečovať obnovu porastov jemnejšími spôsobmi, zvyšovať podiel lesov osobitného určenia, zachovať pôvodné zvyšky klimaxových lesov v súvislosti s obnovami lesných hospodárskych plánov.
- 3.3.9. Vytvárať územnotechnické podmienky pre zachovanie stability lesných porastov lužných stanovišť, zabrániť neodborným zásahom do hydrologických pomerov,

- pred každým plánovaným zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrologické pomery vzhľadom na protipovodňové opatrenia,
- 3.3.10. Netrieštiť ucelené komplexy lesov pri návrhu koridorov technickej infraštruktúry a líniových stavieb.

4. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja sociálnych vecí

4.2. V oblasti zdravotníctva

- 4.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania - ambulantnej, ústavnej a lekárenskej.
- 4.2.2. Vytvárať podmienky pre rovnocennú prístupnosť a rovnocennú dostupnosť obyvateľov jednotlivých oblastí kraja k nemocničným zariadeniam a zdravotníckym službám.
- 4.2.3. Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja.

4.3. V oblasti sociálnych vecí

- 4.3.1. Rekonštruovať a obnovovať budovy a zariadenia sociálnych služieb, komplexne modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.
- 4.3.2. Zabezpečovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb tak, aby územie Nitrianskeho kraja bolo v tejto oblasti sebestačné a vytvoriť z hľadiska kvality aj kvantity sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi.
- 4.3.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí (terénne a ambulantné sociálne služby, sociálne služby v zariadeniach s týždenným pobytom), podpora sebestačnosti rodín, osobitne rodín s malými deťmi, realizovanie nízkoprahových aktivít pre rôzne marginalizované skupiny.
- 4.3.4. Podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom rozvoja sociálnych a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované komunity.
- 4.3.5. Očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).

4.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry

- 4.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.
- 4.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť.
- 4.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu.
- 4.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v urbanizovanom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

5. Zásady a regulatívy z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability a ochrany pôdneho fondu

5.1. V oblasti starostlivosti o životné prostredie

- 5.1.2. Uprednostňovať pri budovaní nových priemyselných areálov a prevádzok zariadenia a technológie spĺňajúce národné limity a zároveň limity stanovené v environmentálnom práve EÚ.
- 5.1.3. Zabezpečovať podmienky pre postupnú účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží - bývalé skládky komunálneho odpadu, odkaliská a iné pozostatky z banskej ťažby.
- 5.1.4. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov ciest a v blízkosti výrobných areálov,
- 5.1.5. Podporovať, v súlade s projektmi pozemkových úprav území, revitalizáciu skanalizovaných tokov, kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov.

5.2. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

- 5.2.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovenie funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni národnej, regionálnej aj lokálnej, čo v území Nitrianskeho kraja znamená venovať pozornosť predovšetkým vyhláseným chráneným územiám podľa platnej legislatívy, územiám NATURA 2000, prvkom územného systému ekologickej stability.
- 5.2.2. Odstraňovať pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.
- 5.2.3. Zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny.
- 5.2.4. Vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu výsadby pôvodných a ekologicky vhodných druhov drevín v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinej vegetácie (hlavne pozdĺž tokov, kanálov a ciest a v oblasti svahov Podunajskej pahorkatiny).
- 5.2.5. Vytvárať územnotechnické podmienky pre priechodnosť existujúcich prekážok na vodných tokoch a líniových stavbách v krajine pre migrujúce živočíchy dodatočnými technickými opatreniami.
- 5.2.6. Podporovať územnoplánovacími nástrojmi zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradi a zachovanie prírodných depresií, spomalenie odtoku vody v upravených korytách a zachovanie starých ramien a meandrov v okolí Dunaja, Váhu, Hrona a Ipľa.
- 5.2.7. Zachovávať pri rekultiváciách vo vinohradníckych oblastiach prirodzené biokoridory a pri vinohradoch s eróziou zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov.
- 5.2.8. Podporovať aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli upravené na trvalé trávne porasty, resp. zarastené vlhkomilnou vegetáciou.
- 5.2.9. Podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prirodzené lesné porasty, historicky

vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrno-historického dedičstva.

- 5.2.10. Rešpektovať požiadavky ochrany prírody a krajiny vyplývajúce z medzinárodných dohovorov (Bonnský, Bernský, Ramsarský, Haagský, Dunajský, Európsky dohovor o krajine a pod.)
- 5.2.11. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.

5.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov

- 5.3.3. Sledovať environmentálne ciele na zabezpečenie ochrany vôd a ich trvalo udržateľného využívania ako sú: postupné znižovanie znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.
- 5.3.4. Rešpektovať ochranné pásmo lesov do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.
- 5.3.5. Uprednostňovať prirodzenú drevinovú skladbu porastov na jednotlivých stanovištiach za účelom potrebného zvyšovania infiltračnej schopnosti a retenčnej kapacity lesných pôd.
- 5.3.6. Nespôsobiť pri územnom rozvoji fragmentáciu lesných ekosystémov.
- 5.3.7. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a funkčné využitie územia navrhovať tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie so zachovaním výraznej ekologickej a environmentálnej funkcie, ktorú poľnohospodárska pôda a lesné pozemky popri produkčnej funkcii plnia.

6. Zásady a regulatívy usporiadania územia z hľadiska kultúrnohistorického dedičstva

- 6.1. Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma).
- 6.3. Akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifičnosti historického osídlenia.
- 6.4. Rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty a areály ako potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie.
- 6.5. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko-sociálne celky a prírodno-klimatické oblasti, dominantné znaky typu kultúrnej krajiny so zachovanými vinohradníckymi oblasťami, oblasťami štálov a rôznych foriem vidieckeho osídlenia, vrátane rozptýleného osídlenia.
- 6.6. Rešpektovať a akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty spolu s vyhlásenými a navrhovanými ochrannými pásmami pamiatkového fondu.

6.7. Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji kraja:

- 6.7.3. známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov, v zmysle pamiatkového zákona,
  - 6.7.4. Národné kultúrne pamiatky, ich súbory a areály a ich ochranné pásma s dôrazom na lokality: pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a na medzinárodne významné národné kultúrne pamiatky – Iža, Komárno, Kostolany pod Trábečom, Nitra – hrad, Topoľčianky, Sazdice, Želiezovce a pod.
  - 6.7.5. historické technické diela,
  - 6.7.6. objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ochranné pásma,
  - 6.7.7. pamätihodnosti, ktorých zoznam vedú jednotlivé obce.
- 6.8. Rešpektovať objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ochranné pásma.
- 6.9. Zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia. Kultúrne dedičstvo a pamiatkový fond s dôrazom na ochranu archeologických lokalít a nálezov je podľa pamiatkového zákona limitujúcim faktorom využívania územia nielen nad terénom, ale najmä pod terénom, kde sa nachádzajú rôzne vrstvy a stopy hmotnej časti kultúrneho dedičstva.
- 6.10. Vytvárať územno – technické podmienky pre odkláňanie tranzitnej dopravy mimo existujúce či navrhované pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny.

7. Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia

- 7.35. Rezervovať koridor pre homogenizáciu ciest prvej triedy na kategóriu C11,5/80, ciest druhej triedy na kategóriu C9,5/80 a ciest tretej triedy na kategóriu C7.5/60.
- 7.39. Orientovať pozornosť predovšetkým na rekonštrukciu a homogenizáciu ciest II. a III. triedy v zázemí sídelných centier v parametroch pre prevádzku autobusovej dopravy a v záujme vytvorenia predpokladov lepšej dostupnosti obcí v suburbanizačnom priestore centier.
- 7.40. Zabezpečiť rozvoj regionálnej hromadnej dopravy v zázemí sídelných centier v záujme zlepšenia dostupnosti z rozvojových obcí v suburbanizačnom priestore do centier a medzi nimi.

8. Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia

8.1. V oblasti vodného hospodárstva

8.1.1. Na úseku všeobecnej ochrany vôd:

- 8.1.1.1. vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine.

8.1.2. Na úseku odtokových pomerov v povodiach:

- 8.1.2.1. rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá,
- 8.1.2.2. dodržiavať princíp zadržiavania vôd v území,

- 8.1.2.3. navrhovať v rozvojových územiach technické opatrenia na odvádzanie vôd z povrchového odtoku na báze retencie (zadržania) v povodí, s vyústením takého množstva vôd do koncového recipienta, aké odtekalo pred urbanizáciou jednotlivých zastavaných plôch,
  - 8.1.2.4. zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha,
  - 8.1.2.6. podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhovať v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity,
  - 8.1.2.7. zabezpečovať na neupravených úsekoch tokov predovšetkým ochranu intravilánov miest a obcí, nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery na vodných tokoch s dôrazom na odvedenie vnútorných vôd podľa Programu protipovodňovej ochrany SR v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- 8.1.4. Na úseku vodných nádrží a prevodov vody
- 8.1.4.1. zabezpečiť územnú ochranu pre: hať Kamenín na Hrone - kategória „B“, nádrž Obyce na Žitave - kategória „C“ (po 25 rokoch), nádrž Hostie na Hostianskom potoku - evidovaná lokalita vodohospodárskeho diela, Horné Turovce na Krupinici - evidovaná lokalita vodohospodárskeho diela, Plášťovce na Litave - evidovaná lokalita vodohospodárskeho diela, Bojná na Bojnianke - evidovaná lokalita vodohospodárskeho diela, hať Kamenica na Hrone - evidovaná lokalita vodohospodárskeho diela a stupeň Kolárovo na splavnenie Váhu.
- 8.1.5. Na úseku verejných vodovodov:
- 8.1.5.1. vytvárať územnotechnické predpoklady pre komplexné zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, zvyšovanie podielu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom priblížiť sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,
  - 8.1.5.2. chrániť v maximálnej možnej miere zdroje pitnej vody, rešpektovať vymedzené vodárenské zariadenia regionálneho významu, vrátane ich ochranných pásiem,
  - 8.1.5.6. zabezpečovať územnú prípravu zdrojov vody tak, aby sa docielil súlad medzi predpokladaným nárastom obyvateľov a ostatných sídelných aktivít a rozvojom vodného hospodárstva, ochranou prírody a ekologickou stabilitou územia,
  - 8.1.5.7. zabezpečovať integrovanú ochranu vodárenských zdrojov pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov pitnej vody, rešpektovanie pásiem ochrany vodárenských zdrojov (pásma hygienickej ochrany),
  - 8.1.5.8. zabezpečovať ochranu lokálnej ako aj nadradenej vodárenskej infraštruktúry (ochranné pásma vodovodov, vodojemov, ČS a pod.), v prípade možnosti aj s ponechaním manipulačných pásov,
- 8.1.6. Na úseku verejných kanalizácií:
- 8.1.6.1. preferovať v návrhu skupinové kanalizácie pre aglomerácie viacerých sídel so spoločnou ČOV,
  - 8.1.6.2. vymedziť územné rezervy plôch a koridorov pre kanalizačné stavby nadradeného významu,
  - 8.1.6.3. preferovať v návrhu odkanalizovania menších obcí delené sústavy so zadržiavaním dažďových vôd v území,
  - 8.1.6.4. zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania s cieľom postupne zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami legislatívy EÚ.

- 8.1.6.7. zabezpečiť územnotechnické podmienky pre zodpovedajúcu úroveň odvádzania a sekundárneho (biologického) čistenia komunálnych odpadových vôd z aglomerácií s produkciou organického znečistenia od 2000 EO do 10 000 EO v časovom horizonte do 31.12.2015 v súlade s plánom verejných kanalizácií.
- 8.1.6.9. zabezpečiť územnotechnické podmienky pre výstavbu alebo dobudovanie stokových sietí a výstavbu nových ČOV, prípadne rozšírenie, intenzifikáciu alebo obnovu existujúcich ČOV v aglomeráciách nad 10 000 obyvateľov (v zmysle prílohy 4.1. Vodného plánu Slovenska):
4. aglomerácia Zlaté Moravce.
- 8.1.6.10. zabezpečiť územnotechnické podmienky pre splnenie cieľov stanovených do roku 2015 výstavbu kanalizačných systémov a rozšírenie , intenzifikácie alebo obnovy ČOV v aglomeráciách od 2000 do 10 000 EO (v zmysle prílohy 4.1. Vodného plánu Slovenska).
7. aglomerácie v okrese Zlaté Moravce: Topoľčianky – navrhuje sa zmena odvádzania odpadových vôd z tejto aglomerácie na ČOV Zlaté Moravce.

8.2. V oblasti energetiky:

- 8.2.5. rešpektovať existujúce koridory vedení 110kV a navrhované siete v existujúcich či novo navrhovaných koridoroch.
- 8.2.11. rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novonavrhované siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu,
- 8.2.15. utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 8.2.16. obnoviteľné a druhotné zdroje energie situovať mimo zastavané a obytné zóny,
- 8.2.17. podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb,

8.3. V oblasti telekomunikácií:

- 8.3.1. rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení,
- 8.3.2. rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov,
- 8.3.3. akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách,
- 8.3.4. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozšírenie mobilnej siete GSM a umožniť aj služby mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorýchlostnou dátovou sieťou,
- 8.3.5. vytvárať územnotechnické podmienky pre budovanie prístupovej telekomunikačnej siete v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi,
- 8.3.6. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie rozsahu telekomunikačných služieb v pevnej a mobilnej sieti,

8.4. V oblasti odpadového hospodárstva:

- 8.4.1. uprednostňovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu,

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. V oblasti cestnej dopravy

1.14. Cesta II/511: obchvat obcí Bešeňov, Dolný Ohaj a mesta Zlaté Moravce.

1.19. Homogenizácia ciest prvej triedy na kategóriu C11,5/80, ciest druhej triedy na kategóriu C9,5/80 a ciest tretej triedy na kategóriu C7,5/60.

2.3. Elektrifikácia a technická modernizácia trate 141 (Leopoldov) – Nitra – Kozárovce.

5. V oblasti vodného hospodárstva

5.1. Odtokové pomery, vodné nádrže a prevody vôd

5.1.2. stavby spojené s protipovodňovými opatreniami v čiastkových povodiach Váhu, Hrona a Ipľa na ochranu intravilánov miest a obcí v súlade s Programom protipovodňovej ochrany SR a ďalších vodných tokov v čiastkových povodiach Váhu, Hrona a Ipľa v súlade s investičným rozvojovým programom Slovenského vodohospodárskeho podniku a koncepciou vodného hospodárstva, najmä:

5.1.6. evidované vodohospodárske diela:
a) nádrž Hostie na Hostianskom potoku,

5.2. Verejné vodovody

5.2.1. stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných vodovodov, vrátane objektov na týchto vodovodoch (čerpacie stanice, vodojemy, vodné zdroje....)

5.2.4. príruby vody a vodovodné siete v sídlach v ochrannom pásme jadrovej elektrárne Mochovce,

5.2.12. rozšírenie skupinového vodovodu Zlaté Moravce – Vráble,

5.3.1. stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných kanalizácií, vrátane objektov na týchto kanalizáciách (čerpacie stanice, nádrže, čistiarne odpadových vôd....),

5.3.4. stavby kanalizácií (t.j. stokových sietí a čistiarní odpadových vôd) v aglomeráciách od 2 do 10 tis. EO:

k) v okrese Zlaté Moravce: Topoľčianky, Tekovské Nemce – Čaradice.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 a násl. §§ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

B3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

Demografické údaje patria k základným zdrojom informácií v podmienkach a predpokladoch ďalšieho rozvoja územia. Pomáhajú pri spracovávaní územno-plánovacej dokumentácie už v jej prípravných fázach. Ich poznanie pomáha pri spracovaní urbanistickej koncepcie územia. Hlavne stav obyvateľstva a jeho vývoj sú základnými údajmi pre optimálne dimenzovanie veľkosti jednotlivých funkčných zložiek sídla.

Kapitola je spracovaná na základe podkladov Krajskej správy Štatistického úradu Slovenskej republiky v Nitre a Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku.

Vývoj počtu obyvateľov obce

K základným rozvojovým potenciálom každej obce patrí ľudský potenciál. Demografická situácia v obci je výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja. Počet obyvateľov v obci podľa posledného sčítania obyvateľov domov a bytov k 31.12.2011 je 1873. Hustota obyvateľov je 107 na km², čo neprevyšuje celoslovenský priemer 110 obyvateľov na km².

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2003 - 2018 tab.1

Zloženie obyvateľstva												
Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2016	2018
Spolu	1797	1818	1832	1835	1839	1852	1893	1949	1873	1893	1918	1924

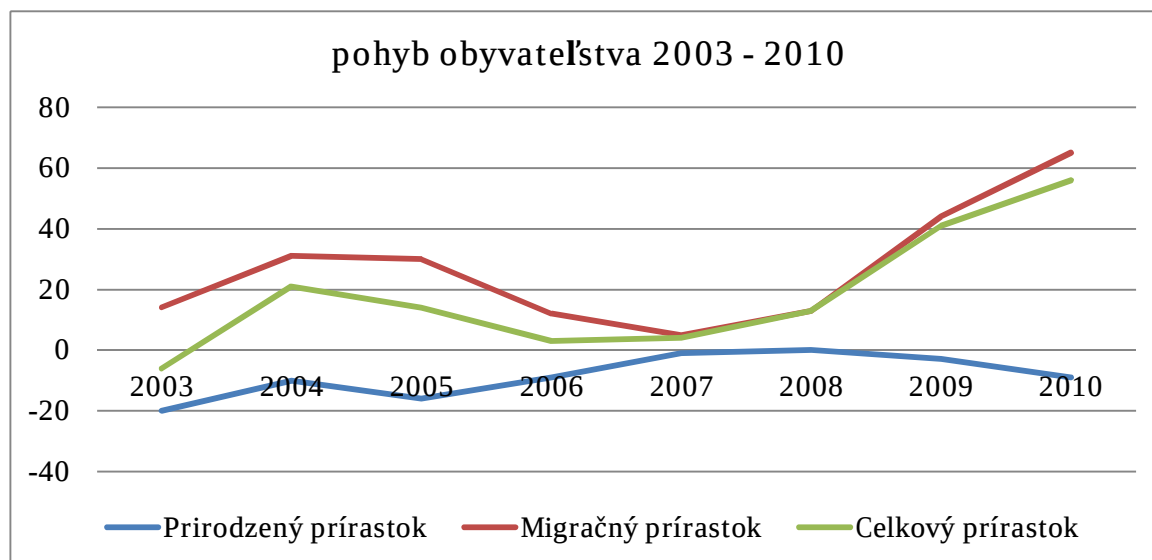
Zdroj: Obec Žitavany

V rámci ukazovateľov bilancie obyvateľstva, vývoj počtu obyvateľov je prezentovaný vnútornými prirodzenými pohybmi – uvedenými v tabuľkeč.1. Z hľadiska vývoja počtu obyvateľov možno pozorovať mierny nárast. Pozitívne však je, že migračné saldo obyvateľstva malo za posledné roky i výrazne kladné hodnoty, čo nasvedčuje vyšší záujem obyvateľov o bývanie na vidieku.

Z celkového počtu obyvateľov je 965 mužov (49,5%) a 984 žien (50,5%). V obci je dlhodobo vyšší počet žien ako mužov, pričom sa udržiava trend približne rovnakého pomeru počtu žien a mužov, aj keď v poslednom sledovanom roku vidieť znižovanie rozdielu.

Pohyb obyvateľstva

Graf - Pohyb obyvateľstva v rokoch 2003 – 2010

Zdroj: ŠÚ SR,

Prirodzený prírastok (rozdiel medzi počtom živonarodených detí a zomretých osôb v obci za rok) obyvateľstva má v sledovaných rokoch 2003 až 2010 negatívny (počet úmrtí je vyšší ako počet novonarodených) kolísavý charakter. Napriek stále negatívnemu prirodzenému prírastku je však možno sledovať znižovanie rozdielu medzi živonarodenými a umretými. Negatívny prirodzený prírastok je celoeurópskym javom, populácia starne pretože mortalita dlhodobo presahuje natalitu. Riešením tohto negatívneho vývoja pre obec je omladiť obyvateľstvo.

Migračný prírastok (rozdiel medzi prisťahovanými a odsťahovanými v danom roku) bol v sledovanom období pozitívny. Tento fakt je v neposlednom rade ovplyvnený výhodnou geografickou polohou obce a dostupnosťou mesta Zlaté Moravce. Do Žitavian sa zvýšil počet prisťahovaných najmä v posledných 2 sledovaných rokoch, čo je spôsobené jednak výstavbou bytových jednotiek (38 bytov) a zvýšenou výstavbou rodinných domov v obci v dôsledku výhodnejšej ceny pozemkov. Migračný prírastok je pozitívny, z čoho však pre obec vyplýva aj viacero povinností a nových úloh v oblasti zabezpečenia vybavenosti a dostupnosti služieb pre všetkých obyvateľov, celkového zatriaktívnenia obce skvalitňovaním životného prostredia, zlepšovaním dopravnej dostupnosti, ponukou voľnočasových aktivít a pod.

Celkový prírastok bol v sledovaných rokoch pozitívny hlavne vďaka pokračujúcej imigrácii do obce. Imigrácia do obce je výrazne ovplyvnená výhodnou polohou obce (blízkosť okresného mesta), a súčasným trendom migrácie na vidiek za kvalitnejším životom (lacnejšie pozemky, možnosti bývania v rodinných domoch). Napriek kladnému celkovému prírastku však treba upozorniť na stále negatívny prirodzený prírastok, ktorý je výrazne ovplyvnený vekovým zložením obyvateľstva (trend starnutia obyvateľstva).

Veková štruktúra obyvateľov obce**Tab. 2 Veková štruktúra obyvateľov obce v rokoch 2003 - 2010**

	Počet obyv.	v tom vo veku						Prie- mer ný vek	Index star- nutia	Index ekono- mic. zaťaže nia
		predprod.	produkt.	poprod.	predprod.	produkt.	poprod.			
		absolútne			v %					
2003	1 797	308	1 056	433	17,1	58,8	24,1	39,2	140,6	70,2
2004	1 818	291	1 090	437	16,0	60,0	24,0	39,6	150,2	66,8
2005	1832	288	1105	439	15,7	60,3	24,0	39,7	152,4	65,8
2006	1 835	269	1 116	450	14,7	60,8	24,5	40,3	167,3	64,4
2007	1 839	252	1 125	462	13,7	61,2	25,1	40,8	183,3	63,5
2008	1 852	236	1 141	475	12,7	61,6	25,7	41,1	201,3	62,3
2009	1893	246	1171	476	13,0	61,9	25,2	40,9	193,5	61,7
2010	1 949	259	1 208	482	13,3	62,0	24,7	40,5	186,1	61,3

Zdroj: ŠÚ SR,

Rast *indexu starnutia*, definujúceho podiel 60 a viac ročných na mladých obyvateľov (0-14), v obci indikuje starnutie obyvateľstva, možno hovoriť o degresívnom type vekovej štruktúry. V súčasnosti sa celkovo prejavuje trend starnutia obyvateľstva. Tomuto problému je potrebné venovať pozornosť, prejavuje sa následne aj v negatívnom prirodzenom prírastku. Z vývojových trendov vyplýva, že index starnutia a celkovú vekovú štruktúru je možné meniť jedine zvýšením prirodzeného prírastku a imigráciou. V Žitavanoch sledujeme v posledných dvoch rokoch mierny pokles indexu starnutia, teda dochádza k miernemu omladzovaniu obce spôsobenému hlavne prisťahovávaním sa obyvateľov.

Produktívne obyvateľstvo, ktoré vytvára hodnoty pre pred- a poproduktívne obyvateľstvo, tvorí 62,0 % z celkového počtu obyvateľov čo je na úrovni priemeru SR. *Index ekonomického zaťaženia*, ktorý vyjadruje podiel predproduktívneho a poproduktívneho obyvateľstva na produktívnom obyvateľstve, dlhodobo klesá. Z krátkodobého hľadiska je vývoj tohto ukazovateľa priaznivý, ale keď zoberieme do úvahy vývoj vekovej štruktúry, z dlhodobého hľadiska možno očakávať zvyšovanie zaťaženia produktívneho obyvateľstva v dôsledku rastu počtu obyvateľstva v poproduktívnom veku.

V Žitavanoch je v súčasnosti dostatok produktívneho obyvateľstva, ale celková veková štruktúra aj trend jej vývoja je nepriaznivý .

Náboženské vyznanie obyvateľov v obci

Z hľadiska náboženského vyznania sa najviac obyvateľov obce hlási ku Rímskokatolíckej cirkvi (99,1%), ďalej 0,6% obyvateľov patrí do Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania a 0,3% obyvateľov sa radí k náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia.

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnostné zloženie obce možno považovať za prevažne Slovenské. V obci sa hlásia len 2 občania k národnosti poľskej, 1 k českej a 1 k maďarskej.

Bývanie – zhodnotenie súčasného stavu a trendy rozvoja

V obci tvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry výstavba rodinných domov. Rodinné domy sú jedno až dvojpodlažné, niektoré sú aj trojpodlažné (obytné podkrovie). Zdravotný stav objektov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny. Zóna bývania je tvorená z časti individuálnou bytovou výstavbou (IBV) a hromadnou bytovou výstavbou (HBV). Časť obyvateľstva býva v bytových domoch a časť v rodinných domoch, jedná sa však o prevažne vidiecky ráz osídlenia.

Úlohou ÚPN obce bude regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania.

Existencia príležitostí na bývanie, stav domového a bytového fondu sú určujúce faktory, ovplyvňujúce ďalší rozvoj obce a naplňajúce jej obytnú funkciu.

Celkový počet domov v obci je 767, z toho 638 domov je obývaných a 129 neobývaných (*Zdroj: Obec Žitavany*)

Obec Žitavany počíta s nárastom počtu obyvateľov a tým zabezpečenie stavebných pozemkov pre bytovú výstavbu individuálnu a hromadnú (nájomné byty).

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. vybavenosťou bytov ústredným kúrením, zásobovaním vodou, podľa celkovej podlahovej plochy bytu, pripojenosťou na internetovú sieť.

Najväčšia časť práceschopného obyvateľstva odchádza za prácou do okresného a krajského mesta. Podpora IBV a HBV môže priviesť nových obyvateľov a vytvoriť predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Hospodárska základňa

Základné rozvojové ciele v demografickom a socioekonomickom vývoji ako východiská pre územný rozvoj obce

Základným cieľom v celkovom vývoji obyvateľstva obce je vytváranie podmienok pre priaznivý demografický vývoj a ďalší postupný nárast a kvalitu štruktúry zástavby obce.

V celkovom vývoji počtu obyvateľov obce uvažovať s nárastom tak, aby sídelná veľkosť obce bola v horizonte návrhového obdobia vo veľkostnej kategórii, ktorá umožní riešiť komplex kvalitnej občianskej vybavenosti tak, aby bol v obci zabezpečený komfortný život vidieckeho sídla bez dennej potreby dochádzania za vybavenosťou do mesta.

Vzhľadom na pretrvávajúci trend migrácie obyvateľstva z miest do obcí sa v závere výhľadového obdobia počíta s optimistickou alternatívou, teda s nárastom počtu obyvateľov. Nárast obyvateľstva obce je možné dosiahnuť ťažiskovo zo zdrojov z dosťahovania obyvateľov do obce, a to v rámci vnútroregionálnej migrácie predovšetkým z mestských centier /Zlaté Moravce, Nitra/ za zdrojom práce, resp. kvalitným vidieckym bývaním.

Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený reprodukciou obyvateľstva i možnosťami a rozsahom novej bytovej výstavby. Spätné možnosti bytovej výstavby pozitívne ovplyvnia migráciu obyvateľstva. Tým, že v mestách dochádza k stagnácii bytovej výstavby, dochádza v obciach postupným zabezpečovaním vhodných plôch k stabilizácii vidieckeho obyvateľstva.

Nakoľko pri trvalej migrácii prevládajú mladšie vekové kategórie obyvateľstva, (do 40 rokov), dosídľovanie môže mať priaznivý vplyv na demografický vývoj a vekové zloženie obyvateľstva obce v budúcnosti.

Vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít obce a pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce je jedným zo základných cieľov rozvoja.

V súvislosti s úvahami o dosídľovaní obyvateľov do obce z mestských centier, resp. iných regiónov Slovenska, je potrebné zohľadniť skutočnosť sociálnej a ekonomickej štrukturalizácie obyvateľstva, diferenciaciu ekonomických či záujmových vzťahov.

Pri rozvoji a profilovaní hospodárskych činností vytvárať územné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít výrobného charakteru na báze remeselnej výroby, pri využití miestnych špecifických územno-technických daností.

Vývoj zamestnanosti v zariadeniach verejných služieb bude v obci podmienený predovšetkým demografickým rastom a štruktúrou obyvateľstva.

Pri lokalizácii aktivít výrobného charakteru je potrebné ťažiskovo využívať jestvujúce areály formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu.

Základné rozvojové ciele

Stanovené rozvojové plochy bývania podľa pôvodného ÚPN mesta Zlaté Moravce už nie sú aktuálne.

Pri rozvoji obce pôjde predovšetkým o vytvorenie územných podmienok bytovej výstavby:

- v návrhovom období vytvoriť podmienky pre realizáciu nových bytov v rodinnej zástavbe vidieckeho sídla-IBV;
- v návrhovom období vytvoriť podmienky pre realizáciu nových bytov v hromadnej bytovej zástavbe –HBV;
- pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastný byt;
- pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou jestvujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby;
- ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať ponuku) v obci nové pracovné podmienky, resp. majú ambície bývať vo vidieckom prostredí;
- požiadavky /resp. trend/ obyvateľov z mesta Zlaté Moravce, na kúpu stavebných pozemkov v obci Žitavany.
- V oblasti nového centra obce riešiť priestory na rekreáciu, oddych s možnosťou zváženia primeranej urbanizácie;

ÚPN obce regulačne usmerňuje výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň trvalého a rekreačného bývania. V návrhovej časti sú zhodnotené vnútorné rezervy a priestorový potenciál pre rozvoj bývania.

B4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY, DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

Obec leží v prímestskom pásme ťažiska osídlenia tretej úrovne prvej skupiny – Zlatomoraveckého ťažiska osídlenia, s naznačujúcimi predpokladmi možného vysúvania funkcií z jadra mesta Zlaté Moravce, prevažne v oblasti poskytovania možnosti pre „bývanie v pokojnom prostredí“ a služieb v primeranej dostupnosti k mestu Zlaté Moravce.

Obec z hľadiska vzťahov k vyššej územnej jednotke patrí do spádového územia sídla obvodného významu – Zlaté Moravce z čoho vyplývajú jeho silné gravitačné väzby na

mesto ako centrum administratívno-správne, kultúrno-spoločenské, ale i centrum hospodárskych aktivít a školstva.

Katastrálne územie obce leží priamo v zázemí mesta Zlaté Moravce, z čoho vyplývajú jeho silné gravitačné väzby na mesto ako centrum administratívno-správne, kultúrno-spoločenské, ale i centrum hospodárskych aktivít a školstva.

- Obec nesaturuje vlastnú potrebu pracovných príležitostí, takže každodenná dochádzka za prácou sa koncentruje prevažne na mesto Zlaté Moravce. Tento fakt vytvára predpoklad pre posilnenie vzťahu obce na mesto pri zohľadnení relatívne krátkej časovej dostupnosti. Súčasne katastrálne územie obce disponuje pomerne vysokým potenciálom rozvoja bývania, rekreačných možností, s dôrazom na turistiku, cykloturistiku;
- Obec susedí s katastrami obcí: na severozápade s k.ú. Topoľčianky, severe s k.ú. Machulince, východe s k.ú. Obyce a Čaradice, juhu a k.ú. Čierne Kľačany a Prílepy, západe s k.ú. Zlaté Moravce);

Zastavané územie leží na brehoch rieky Žitava. Dopravnú polohu obce určujú nasledovné komunikácie: cesta II. triedy II/511 spojnica s mestom Zlaté Moravce a obcou Topoľčianky, cesta III/1622 smere na Machulince a cesta III/1624, ktorá zabezpečuje tiež spojenie s okresným mestom. Katastrálneho územia Kňazice sa dotýka cesta I/65. Cez územie obce prechádza železničná trať č. 141, Leopoldov –Kozárovce. Železničná stanica je vzdialená od obce 4 km.

Obec susedí s okresným mestom Zlaté Moravce, od krajského mesta Nitra je obec vzdialená 33 km.

Administratívne je obec zaradená do okresu Zlaté Moravce (NUTS IV), vyššieho územného celku Nitrianskeho kraja (NUTS III) a do NUTS II Západné Slovensko.

Obec je členom rozšíreného mikroregiónu Trábečsko. V súčasnosti patrí obec i do Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS).

B5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Pre návrh je typická snaha návrat tradičných hmotovo - priestorových vzťahov, ktoré zvýraznia špecifický charakter obce. Pri rozvoji obce rešpektovať pamiatkovo hodnotné objekty.

Územie obce Žitavany je tvorené dvoma katastrálnymi územiami, a to k.ú. Kňazice a k.ú. Opatovce. Oba urbanistické celky sú kompaktné a dnes tvoria celok, podľa kategorizácie pôdorysných typov sa jedná o hromadný cestný typ. Návrh vytvára predpoklady vzájomného funkčného a dopravného prepojenia oboch častí obce. Vytvára vybavenostné uzly v polohách primárneho a sekundárneho referenčného uzla.

Zastavané územie leží v severnej časti katastrálnych území výrazne excentricky na samom okraji k.ú. na brehoch rieky Žitavy. v tesnom kontakte s k.ú. Zlaté Moravce .

Funkčné členenie

V obci sú zložky základnej občianskej vybavenosti. V tesnej blízkosti stredu obce je sústredená občianska vybavenosť komerčného a nekomerčného charakteru. Prevláda obytná funkcia. V súčasnosti sa v obci nachádzajú všetky bonitné triedy objektov, od objektov nových, až po objekty odporúčené na asanáciu. Zastavaným územím obce prechádza cesta III. triedy III/1624. V oblasti ulíc Opatovská a Kňazická je dodnes zachovaná pôvodná typická parcelačná stopa po bývalých dvoch pôvodných obciach. Kňazická ul. je zároveň hlavnou kompozičnou osou sídla.

Funkčno-priestorovú kostru sídelného útvaru možno prirovnať k živému organizmu, ktorého zdravie priamo závisí od fungovania jeho jednotlivých orgánov. Jednotlivé orgány

musia v prípade sídla byť vhodne umiestnené a nadimenzované tak, aby mohli optimálne plniť svoju úlohu a zabezpečovať vitalitu a trvalú udržateľnosť celku teda obce.

V obci vzhľadom na jej vývoj chýba jednoznačne vyformované optimálne funkčné administratívno-správne centrum. Grafické znázornenie funkčno-priestorovej kostry je na výkrese VOR, kde sú znázornené funkčné centrá sídla, väzby medzi nimi (dopravné línie), ďalej jednotlivé zóny (obytná, výrobná, rekreačná).

Hlavnou-primárnou kompozičnou osou je Kňazická ulica, sekundárnou osou je Opatovecká ulica, terciárnu os tvorí rieka Žitava spolu s ulicami Žitavská a vodná. Na týchto osiach sa nachádzajú primárny a sekundárne referenčné uzly.

V návrhovom období je preto potrebné plánovito formovať priestor centra a kompozičné osi. V centrálnej časti zastavaného územia, sústreďovať najdôležitejšie funkcie a jednoznačne formovať centrum obce ako:

- administratívno-správne;
- kultúrne;
- vybavenostné;
- obytné;

Grafické znázornenie funkčno-priestorovej kostry je na výkrese VOR, kde sú znázornené funkčné centrá sídla, väzby medzi nimi (dopravné línie), ďalej jednotlivé zóny (obytná, výrobná, rekreačná).

Navrhovaný centrálny sídelný priestor bude charakterizovaný prítomnosťou vybavenostných funkcií, ostatná časť sídla je typická prevahou bývania a doplnkových funkcií. Samostatná časť zastavaného územia(bývalý areál PD)vo východnej časti obce obsahuje priemyselnú, výrobo-podnikateľskú zónu, ktorá má priamy vplyv aj na vývoj samotného sídla (zamestnanosť – stavebná aktivita obyvateľstva a pod.).

Na základe analýzy stavu a funkčno-priestorovej koncepcie obce sú v návrhu riešené tieto základné problémové okruhy :

- potvrdenie a formovanie základnej funkčno-priestorovej kostry mesta,
- návrh a celková integrácia nového centra do organizmu obce;
- vytypovanie a riešenie nových rozvojových území najmä pre rozvoj bývania, výrobo-podnikateľských aktivít, rekreácie a ich riešenie v zmysle udržateľnosti a kontinuity priestorového a hmotového vývoja.

Ciele a Intervenčné kroky :

- organizáciu a regulovanie výstavby centra zabezpečovať v súlade s AUŠ – Centrum
- v rámci ÚPN-SÚ definovať funkčno-priestorové riešenie celkovej koncepcie rozvoja obce k návrhovému obdobiu, ako aj návod k priestorového riešenia v ponávrhovom období,
- dlhodobý zámer územného rozvoja,
- nové ulice formovať v zmysle optimálnej šírky bez dopravných závad, t.j. musia byť prejazdné a spĺňať všetky kritériá -účinná prepravná šírka,
- rozvoj inžinierskych sietí,
- odstavné plochy,
- v rámci uličných priestorov riešiť aj koridor pre peší pohyb predovšetkým v oblasti referenčných uzlov a pozdĺž ciest II.A III. triedy.

Pre zabezpečenie optimálneho rozvoja jednotlivých častí sídla vytvoriť regulačné podklady (napr. vo forme spracovania urbanisticko-architektonických štúdií, zastavovacích štúdií a pod.) a vytvárať predpoklady pre realizačné zámery.

- formovať sídlo ako kompaktný celok v rámci zastavaného územia s prirodzenou gradáciou k centru.

- z hľadiska územno-technického riešiť a organizovať systém nových RD tak, aby bolo možné uspokojiť jednak žiadateľov z titulu prirodzeného prírastku, jednak žiadateľov z okolia;
- dôležité je vytvoriť územnú rezervu pre IBV z titulu nepredvídateľných demografických tendencií (migrácia za prac. Príležitosťami);
- obec Žitavany riešiť ako spoločenské, kultúrne a turistické centrum horného Požitavia

V obci tvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry výstavba rodinných domov. Rodinné domy sú jedno až dvojpodlažné, niektoré sú aj trojpodlažné (obytné podkrovie). Zdravotný stav objektov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny.

Úlohou ÚPN obce je regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania.

- trvalo vytvárať predpoklady pre pozitívny demografický vývoj ;
- demografickú regresiu je možné zvrátiť len vytváraním pracovných príležitostí;
- snaha zvyšovať dynamiku vývoja počtu populácie musí byť opretá jednoznačne o pracovné príležitosti.
- je potrebné iniciovať rekonštrukčný proces hlavne v oblasti ulíc ležiacich na kompozičných osiach. Paradoxne lepší je stav v okrajových polohách sídla.
- dobudovanie novej IBV v oblastiach – Horné záhumnia, Pri kaplnke, Čapák – Dráhy, Za záhradami , Horelužie, Hôrka (Hlboká - Saradská), Topoľčianska - Vodná

Výtvarno-kompozičná analýza „interiéru“ obce sa sústreďí predovšetkým na hlavnú kompozičnú os sídelného útvaru a priestory s mimoriadne vysokou intenzitou sociálnej komunikatívnosti. Z tohto pohľadu je nedoriešený vstup do obce, ktorý by mal symbolicky vytvárať „vstupnú bránu“ sídla. Priestor obklopujúci štátnu cestu č.II/511, Topoľčianska ulica však takéto hodnoty nemá, preto je dôležité hlavný vstup do sídla doriešiť architektonicky, výtvarne, využiť pri tom charakteristickú symboliku obce a prispôsobiť tomu aj bezpečné dopravné riešenie.

Kňažická ulica, ktorá je súčasťou hlavnej kompozičnej osi obce, je lemovaná zariadeniami obchodu a služieb. Napriek tomu, že je na nej zvýšený pohyb chodcov, jej priestorové usporiadanie je v súčasnosti nevyhovujúce. Návrh vytvára optimálne podmienky pre rekonštrukciu celého priestoru hlavnej ulice, vrátane peších komunikácií, zelene, parkovísk, úpravy fasád a dopravného prepojenia s centrom obce.

Ďalším priestorom, ktorý je nutné z kompozičného hľadiska dotvoriť je neproporčná križovatka Kňažická-Príčina a Opatovecká-Hlboká, ktorá sa nachádza v oblasti sekundárneho referenčného uzla obce.

Dôležitou súčasťou návrhu je :

skompaktňovanie obce;

- identifikácia ťažiska osídlenia, návrh formovania regulačného usmerňovania;
- doplnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti a technickej infraštruktúry;
- vytvorenie sprievodnej zelene pozdĺž poľných ciest a vodných tokov (protierózne opatrenia) za hranicou zastavaného územia a v stresových polohách návrh vhodnej ekostabilizačnej zelene;

Nový návrh urbanistickej koncepcie sa predovšetkým riadi Základnou kompozičnou kostrou sídla, ktorú tvoria jednotlivé kompozičné osi a referenčné uzly, ktoré sú tiež kategorizované podľa stupňa dôležitosti. (viď výkres č.6 VOR) Táto kostra je východiskom pre všetky ďalšie predovšetkým investičné rozhodnutia.

Kompozícia sídla potvrdzuje polohu centra obce v teritóriu hlavného referenčného uzla, ktorý sa nachádza na krížení kompozičných osí.

V návrhovej časti územného plánu rešpektovať kompozičnú výstavbu sídla, hlavne polohu kompozičných osí a referenčného uzla. V závislosti na globálnej urbanistickej

kompozícii organizovať umiestnenie vyšších funkcií. Uplatniť princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade s potrebami obce. Novú výstavbu odporúčame limitovať dvojpodlažnými stavbami s využitím podkrovia a v kompozične opodstatnených polohách – centrum (UPC A), výnimočne povoliť stavbu o jedno podlažie vyššie s tradičným typom striech, tvaroslovných prvkov a materiálov v záujme eliminovania množstva cudzorodých prvkov. Snažiť sa o návrat tradičných hmotovo - priestorových vzťahov, ktoré zvýraznia špecifický charakter obce. Pri rozvoji obce rešpektovať pamiatkovo hodnotné objekty.

Dominantou obce je kostol. Sídlna štruktúra je pomerne kompaktná a vytvára organický celok. V návrhu je potrebné chrániť historickú parcelačnú štruktúru obce.

B6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE S URČENÍM PREVLÁDAJÚCICH FUNKČNÝCH ÚZEMÍ VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA

Z dôvodov podrobnejšej charakteristiky sídla sa územie rozdelilo na jednotlivé územno-priestorové celky (ÚPC) pre ktoré sú navrhnuté podrobné regulačné opatrenia. Z organizačného hľadiska tak je možná detailnejšia regulácia a riadenie územného rozvoja. Toto členenie zároveň sleduje funkčnú náplň územia a hmotovo - priestorové pomery.

Z hľadiska urbanistického boli vyčlenené zóny intenzívneho záujmu. Sú to základné rozvojové lokality, ktoré boli schválené v Zadaní.

Konkrétne sa jedná o nasledujúce regulačné, územnopriestorové celky:

ÚPC - A

Prevažujúca funkcia: komerčná a nekomerčná občianska vybavenosť

Východiská: Ide o perspektívne, potenciálne rozvojové územie obce, ktoré leží v ťažisku navrhovanej centrálnej časti;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať výstavbu objektov komerčnej aj nekomerčnej OV, ktorá bude vytvárať hlavné centrum obce Žitavany;
- novú zástavbu organizovať v súlade s tvorbou centrálneho uzlového priestoru - námestia;
- realizácia miestnych komunikácií, objektov TI;
- verejná zeleň;
- uprednostniť centrotvorné funkcie a využitie;
- spevnené plochy a parkoviská;
- vysušenie podmáčaného územia/drenáže , melioračné opatrenia/;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady/do začiatku realizácie centra obce/;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- chov ošipaných a dobytka;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky : Plocha: 16 629 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,5
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 1,5
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,35
Podlažnosť: maximálne 3 NP

ÚPC - B

Prevažujúca funkcia: individuálna bytová výstavba

Východiská : Územie nadmerných nevyužívaných záhrad v oblasti budúceho centra obce.
Disponibilný rozvojový priestor;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať výstavbu novej IBV vo vzťahu k okolitej zástavbe;
- novú zástavbu organizovať v súlade s tvorbou centrálneho uzlového priestoru - námestia;
- realizácia miestnych komunikácií, objektov TI;
- verejná zeleň;
- vysušenie podmáčaného územia/drenáže , melioračné opatrenia/;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- chov ošipaných a dobytka;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky : Plocha: 12 541 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,30
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,60
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,25
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – C

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : Územie nadmerných nevyužívaných záhrad v oblasti budúceho centra obce.
Disponibilný rozvojový priestor;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať výstavbu nových kompaktných, polyfunkčných objektov na báze IBV vo vzťahu k okolitej zástavbe;
- novú zástavbu organizovať v súlade s tvorbou centrálneho uzlového priestoru - námestia;
- realizácia miestnych komunikácií, objektov TI;

- realizácia objektov technickej infraštruktúry a komunikácii pre objekty OV;
- verejná zeleň;
- vlastnú výstavbu rodinných domov výškovo situovať nad hladinu Q100,
- vysušenie podmäčtaného územia/drenáže , melioračné opatrenia/;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- chov ošípaných a dobytká;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky :

Plocha: 20122 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,35

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 1,05

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,35

Podlažnosť: maximálne 3 NP

ÚPC – D

Prevažujúca funkcia: komerčná vybavenosť na báze IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie – IBV v ulici Kňažická;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV,OV ;
- regulačne usmerňovať rozvoj novej IBV;
- rekonštrukcia miestnych komunikácii a TI;
- realizácia nových miestnych komunikácii , parkovísk a TI;
- viacfunkčné využitie jestvujúcej IBV pozdĺž Kňažickej ul. a v oblasti referenčných uzlov;
- rekonštrukcia rigolov, peších chodníkov a sprievodnej, verejnej zelene;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošípaných a dobytká ;

Intervenčné kroky :

Plocha: 56 212 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,35

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,70

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,20

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC - E

Prevažujúca funkcia: bývanie

Východiská : jestvujúce obytné územie – IBV v ulici Žitavská;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV;
- rešpektovať ochranné pásmo vodného toku a objektov technickej infraštruktúry;
- z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny rešpektovať, že navrhovaná lokalita je v priamom kontakte s brehovými porastmi rieky Žitava, ktoré zároveň plnia funkciu biokoridoru regionálneho významu.
- z dôvodu zabezpečenia funkčnosti biokoridoru so sprievodnou vegetáciou rešpektovať jeho ochranu pred zástavbou a zachovať minimálne 10 metrov široký nezastavaný pás od brehového porastu, ktorý bude plniť funkciu ochranného pásma biokoridoru a chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu vodného toku.
- v rizikových lokalitách zabezpečiť adekvátnu protipovodňovú ochranu navrhovaných stavebných objektov,
- vlastnú výstavbu rodinných domov výškovo situovať nad hladinu Q100;
- rekonštrukcia miestnej komunikácie a objektov TI.;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošipaných a dobytká ;

Intervenčné kroky : Plocha: 34 152 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,35
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,70
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,35
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC - F

Prevažujúca funkcia: zmiešané územie

Východiská : funkčne zmiešané územie pozdĺž Opatoveckej ul.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV ;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;
- viacfunkčné využitie jestvujúcej IBV pozdĺž Opatoveckej ul.;
- podporovať rekonštrukčný proces na objektoch OV komerčného a nekomerčného charakteru;
- rešpektovať etické ochranné pásmo kostola;
- rekonštrukcia rigolov a odvodnenia Opatoveckej ul.;
- spevnené plochy a parkoviská;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošípaných a dobytká ;

Intervenčné kroky :

Plocha: 25 985 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,30
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,60
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,30
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – G

Prevažujúca funkcia: bývanie-IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie – IBV v ulici Kňazická, Hlboká;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV ;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;
- v prípade povolenia objektov na bývanie v území poškodenom hlukom z dopravy vyžadovať od investorov realizáciu ochranných opatrení na elimináciu týchto nepriaznivých účinkov z dopravy /potrebná protihluková izolácia na fasádach a tiež izolačné trojsklá potrebnej kvality;
- viacfunkčné využitie jestvujúcej IBV pozdĺž Kňazickej ul.;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošípaných a dobytká ;

Intervenčné kroky :

Plocha: 42434 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,55
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – H1

Prevažujúca funkcia: zmiešané územie

Východiská : Územie s komerčnou OV HBV ./Kňazická ul./ ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej HBV;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;

- rekonštrukcia OV komerčného charakteru;
- rekonštrukcia a dostavba parkovísk a spevnených plôch;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity, chov ošípaných a dobytky ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Intervenčné kroky :

Plocha: 8237 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,35

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 01,05

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,20

Podlažnosť: maximálne 3 NP

ÚPC – H2

Prevažujúca funkcia: šport a rekreácia

Východiská : jestvujúce športový areál v ulici Športová;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na objektoch športu arekreacie;
- rešpektovať záplavové čiary ;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;
- spevnené plochy a parkoviská;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- komerčná občianska vybavenosť;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s rozvojom športu a rekreácie a bývania;
- výrobné, priemyselné aktivity, chov ošípaných a dobytky ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Intervenčné kroky :

Plocha: 33 096 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,15

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,45

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,90

Podlažnosť: maximálne 3 NP

ÚPC – CH

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie – IBV v ulici Športová;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV ,rešpektovať záplavové čiary ;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošípaných a dobytká ;

Intervenčné kroky :

Plocha: 44 718 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,50

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – I

Prevažujúca funkcia: bývanie -IBV

Východiská : Jestvujúca IBV medzi riekou Žitavou a ul. Šimkova;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV;
- rešpektovať ochranné pásmo vodného toku a objektov technickej infraštruktúry;
- z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny rešpektovať, že navrhovaná lokalita je v priamom kontakte s riekou abrehovými porastmi rieky Žitava , ktoré zároveň plnia funkciu biokoridoru.
- z dôvodu zabezpečenia funkčnosti biokoridoru rešpektovať jeho ochranu pred zástavbou a zachovať minimálne 10 metrov široký nezastavaný pás od brehového porastu, ktorý bude plniť funkciu ochranného pásma biokoridoru a chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu vodného toku.
- v rizikových lokalitách zabezpečiť adekvátnu protipovodňovú ochranu navrhovaných stavebných objektov,
- vlastnú výstavbu rodinných domov výškovo situovať nad hladinu Q100,

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity, chov ošípaných a dobytká ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Intervenčné kroky :

Plocha: 38 188 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,28

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,56

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,70

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC - J

Prevažujúca funkcia: OV nekomerčného charakteru, areál základnej školy

Východiská : Ide o územie, ktoré tvorí jestvujúci areál základnej školy .

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich školských objektoch;
- realizácia športovísk a zariadení pre voľný čas žiakov;
- vyhradená zeleň;
- vyučovací proces-školsťvo;
- nekomerčná základná občianska vybavenosť;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- spevnené plochy a parkovisko;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú rušivé pre vyučovací proces a môžu narúšať funkciu školy;

Intervenčné kroky :

Plocha: 19 475 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,30
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,90
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,45
Podlažnosť: maximálne 3 NP

ÚPC – K

Prevažujúca funkcia: poľnohospodárske územie - orná pôda

Východiská : Poľnohospodársky využívané územie. Lokalita Hore Lužie;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- poľnohospodárske využitie ,pestovanie plodín;
- trvalý trávny porast;
- brehové porasty pozdĺž rieky ako súčasť hydrického biokoridoru regionálneho významu/RBk1/;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- iné než prípustné;

Intervenčné kroky:

Plocha: 19878 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,0
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,0
Podlažnosť: 0

ÚPC - L

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : Jestvujúca IBV medzi riekou Žitavou ul. Opatovecká a ul.Žitavská;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;
- rekonštrukcie poškodených rodinných domov;
- podporovať snahy o zachovanie pôvodnej parcelácie a tým aj vidieckeho koloritu územia ;
- pri rekonštrukcii stavebných objektov rešpektovať OP vodného toku a záplavové čiary;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky : Plocha: 11 876 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,50
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC –M1

Prevažujúca funkcia: pohrebisko

Východiská: jestvujúce obecné pohrebisko v k.ú. Opatovce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- pohrebisko;
- verejná/vyhradená zeleň;
- rekonštrukcia –rozšírenie parkoviska;
- služby súvisiace s pohrebníctvom;
- rekonštrukcia domu smútku;
- realizácia peších chodníkov;
- rešpektovať ochranné pásmo pohrebiska;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- iné než povolené;

Intervenčné kroky : Plocha: 20 538 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,15
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,15
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,40
Podlažnosť: maximálne 1 NP

ÚPC – M2

Prevažujúca funkcia: pohrebisko

Východiská: jestvujúce obecné pohrebisko v k.ú. Kňazice;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- pohrebisko;
- verejná/vyhradená zeleň;
- rekonštrukcia –rozšírenie parkoviska;
- služby súvisiace s pohrebníctvom;
- rekonštrukcia domu smútku;
- realizácia peších chodníkov;
- rešpektovať ochranné pásmo pohrebiska;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- iné než povolené;

Intervenčné kroky : Plocha: 10117 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,15
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,15
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,40
Podlažnosť: maximálne 1 NP

ÚPC – N

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská: jestvujúce obytné územie – jestvujúca IBV v ulici Kamenná a Opatovecká;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;
- v dotyku s križovatkou povolovať polyfunkčné využitie jestvujúcej IBV;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;
- poľnohospodárske využívanie územia;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity, chov ošípaných a dobytky ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Intervenčné kroky: Plocha: 9554 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,45

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – O1

Prevažujúca funkcia: bývanie - HBV

Východiská: Územie s jestvujúcou HBV na ulici Kamenná.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukcie objektov hromadnej bytovej výstavby /HBV/;
- realizácia a rekonštrukcia komunikácií, parkovísk a potrebnej TI;
- realizácia verejnej zelene;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby ;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity, chov ošípaných a dobytky ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Intervenčné kroky:

Plocha: 6651 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,30
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 1,2
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,50
Podlažnosť: maximálne 4 NP

ÚPC – O2

Prevažujúca funkcia: bývanie - HBV

Východiská: Disponibilný rozvojový priestor pre realizáciu bývania na severnom obvode obce v dotyku s cestou III/ 1622.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať realizáciu hromadnej bytovej výstavby /HBV/;
- realizácia komunikácií, parkovísk a potrebnej TI;
- realizácia verejnej zelene;
- v prípade povolenia objektov na bývanie v území poškodenom hlukom z dopravy vyžadovať od investorov realizáciu ochranných opatrení na elimináciu týchto nepriaznivých účinkov z dopravy -potrebná protihluková izolácia na fasádach a tiež izolačné trojsklá potrebnej kvality;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby ;
- poľnohospodárske využívanie územia;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity, chov ošípaných a dobytky ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Intervenčné kroky: Plocha: 8469 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,75
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,50
Podlažnosť: maximálne 3 NP

ÚPC – P

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská: jestvujúce obytné územie –jestvujúca IBV v ulici Puškinova

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;
- poľnohospodárske využívanie územia;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity, chov ošípaných a dobytku ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Intervenčné kroky : Plocha: 37 509 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,60
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – R1

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie –jestvujúca IBV v ulici Kňazická, Šafárikova, Kňazická, Lužná ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV ;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;
- v prípade povolenia objektov na bývanie v území poškodenom hlukom z dopravy vyžadovať od investorov realizáciu ochranných opatrení na elimináciu týchto nepriaznivých účinkov z dopravy /potrebná protihluková izolácia na fasádach a tiež izolačné trojsklá potrebnej kvality;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;
- poľnohospodárske využívanie územia, len pestovateľské aktivity;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity, chov ošípaných a dobytky ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Intervenčné kroky:

Plocha: 117 264 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,55
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – R2

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská: jestvujúce obytné územie – IBV v ulici Topoľčianska;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať navrhovanú IBV,HBV;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV ;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;
- realizácia novej TI a miestnych komunikácií;
- v prípade povolenia objektov na bývanie v území poškodenom hlukom z dopravy vyžadovať od investorov realizáciu ochranných opatrení na elimináciu týchto nepriaznivých účinkov z dopravy /potrebná protihluková izolácia na fasádach a tiež izolačné trojsklá potrebnej kvality;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošípaných a dobytky ;

Intervenčné kroky:

Plocha: 130 000 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,28
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,56
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,30
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – R3

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská: Jestvujúca IBV v ulici :Fraňa Kráľa, 9.Mája, Príčina,Kamenná.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- realizácia novej IBV v nadmerných záhradách;
- regulačne usmerňovať navrhovanú IBV,HBV;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV ;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;

- realizácia novej TI a miestnych komunikácií;
- v prípade povolovania objektov na bývanie v území poškodenom hlukom z dopravy vyžadovať od investorov realizáciu ochranných opatrení na elimináciu týchto nepriaznivých účinkov z dopravy /potrebná protihluková izolácia na fasádach a tiež izolačné trojsklá potrebnej kvality;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošipovaných a dobytká ;

Intervenčné kroky :

Plocha: 203 934 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,50
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – S

Prevažujúca funkcia: poľnohospodárska a priemyselná výroba

Východiská : Bývalý areál PD, areál výroby a podnikania , poľnohospodársky podnik Agrok, a iné.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať realizáciu výrobnú-podnikateľských a priemyselných areálov;
- rešpektovať ochranné pásma objektov a zariadení technickej infraštruktúry;
- doplnkové správcovské bývanie /aj rekonštrukcia existujú objektu/;
- revitalizácia bývalého poľnohospodárskeho podniku na areál súkromných výrobnú - spracovateľských prosperujúcich firiem;
- vytváranie pracovných príležitostí;
- prekladisko tovaru a surovín;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- doplnkové - správcovské bývanie;
- poľnohospodárska produkcia bez vplyvu na obytnú časť obce;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- nový rozvoj IBV,HBV;
- rekreácia;

Intervenčné kroky:

Plocha: 126 264 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,30
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – T

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská: Ide o územie, ktoré tvorí obytná zástavba za hranicou zastavaného územia obce.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;
- podporovať snahy o zachovanie pôvodnej parcelácie a tým aj vidieckeho koloritu obce;
- v prípade povolenia objektov na bývanie v území poškodenom hlukom z dopravy vyžadovať od investorov realizáciu ochranných opatrení na elimináciu týchto nepriaznivých účinkov z dopravy /potrebná protihluková izolácia na fasádach a tiež izolačné trojsklá potrebnej kvality;
- služby a drobné prevádzky;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity, chov ošípaných a dobytká;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky:

Plocha: 1896 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,75
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – U

Prevažujúca funkcia: agroturistika

Východiská: Potenciálne rozvojové územie na juhovýchodnom obvode obce.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- rozvoj agroturistiky;
- správcovské bývanie;
- poľnohospodárska malovýroba;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- iné než prípustné;
- aktivity, ktoré sú v rozpore s príslušným bývaním

Intervenčné kroky:

Plocha: 5 937 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,18
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,36
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,30

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – V

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie – IBV v uliciach Saradská ,Príčina;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať navrhovanú IBV v prelukách;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV ;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošípaných a dobytká ;

Intervenčné kroky:

Plocha: 52 803 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,55
Podlažnosť: maximálne 2 NP - IBV

ÚPC – W

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie – IBV v uliciach Hlboká ,Saradská;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať navrhovanú IBV v prelukách;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV ;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a TI;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošípaných a dobytká ;

Intervenčné kroky:

Plocha:24799 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,50
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,95
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,20
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – X1

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : poľnohospodársky využívané územie. Lokalita „Pri kaplnke“- potenciálne rozvojové územie na južnom okraji obce ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať navrhovanú IBV;
- komerčná vybavenosť v centrálnej časti;
- realizácia komunikácii parkoviska a potrebnej TI;
- realizácia parkoviska pre potreby OV;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošípaných a dobytká ;

Intervenčné kroky : Plocha: 81278 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,30
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – X2

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : poľnohospodársky využívané územie. Lokalita „Lužná“- potenciálne rozvojové územie na severnom okraji obce ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať navrhovanú IBV;
- realizácia komunikácii parkoviska a potrebnej TI;
- realizácia parkoviska pre potreby ZŠ;
- v prípade povolenia objektov na bývanie v území poškodenom hlukom z dopravy vyžadovať od investorov realizáciu ochranných opatrení na elimináciu týchto nepriaznivých účinkov z dopravy /potrebná protihluková izolácia na fasádach a tiež izolačné trojsklá potrebnej kvality;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;
- chov ošípaných a dobytká ;

Intervenčné kroky : Plocha: 16716 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,45
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – X3

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : poľnohospodársky využívané územie. Lokalita „Za záhradami“- potenciálne rozvojové územie ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať navrhovanú IBV;
- realizácia komunikácii parkoviska a potrebnej TI;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky : Plocha: 57785m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,50
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,35
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – Y1

Prevažujúca funkcia: výroba a podnikanie

Východiská : jestvujúci areál výroby a podnikania;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- výrobné, priemyselné aktivity;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- bývanie, rekreácia;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky : Plocha: 17503m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,50
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 1,00
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,25
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – Y2

Prevažujúca funkcia: výroba a podnikanie

Východiská : voľné rozvojové územie na západnom okraji obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- výroba, podnikanie, priemysel;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- bývanie;
- rekreácia;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky :

Plocha: 29 180m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,20

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,4

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,30

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – Z1

Prevažujúca funkcia: vinohrady

Východiská : Jestvujúce vinice, sady a záhrady za hranicou zastavaného územia obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich vinohradníckych a rekreačných objektoch;
- rekonštrukcie poškodených vinohradníckych a domov;
- podporovať snahy o zachovanie pôvodnej parcelácie a tým aj vidieckeho vinohradníckeho koloritu územia ;
- rešpektovať OP lesa ;
- vinohradníctvo, ovocinárstvo, včelárstvo;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky :

Plocha: 238 173m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,12

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,24

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,95

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – Z2

Prevažujúca funkcia: IBV

Východiská: izolované obytné územie mimo zastavaného územia obce – jestvujúce bývanie na samote;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;
- rešpektovať OP lesa;
- rekreácia;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky: Plocha: 10 897 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,10
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,20
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,55
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – Z3

Prevažujúca funkcia: OV komerčného charakteru

Východiská: disponibilný rozvojový priestor v dotyku s cestou I. triedy č.I/65 .

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- občianska vybavenosť komerčného charakteru;
- služby a drobné prevádzky;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;
- výroba;
- poľnohospodárske využívanie územia;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky: Plocha: 11 430m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,30
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,60
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,30
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – Z4

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská: Jestvujúca IBV na juhozápadnom okraji k.ú. Kňazice v dotyku s obytnou časťou Mesta Zlaté Moravce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;
- rekonštrukcie poškodených rodinných domov;
- podporovať snahy o zachovanie pôvodnej parcelácie a tým aj vidieckeho koloritu územia ;
- výstavba nových RD na disponibilných plochách;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- výrobné, priemyselné aktivity;
- chovné stanice psov a zvieracie hotely;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov;

Intervenčné kroky :

Plocha: 6 400 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,25

Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,50

Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,30

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – ÚZEMIE LESNEJ KRAJINY

Východiská:

- zalesnená časť k.ú. Kňazice a k.ú. Opatovce - územie obhospodarovaných lesov situovaných na lesných pozemkoch a krajina pre vykonávanie lesohospodárskej činnosti v súlade s Programom starostlivosti o lesy, územie ochranných lesov, ostatné lesné plochy, lesy osobitného určenia;
- zahrňujú aj priestory vymedzené územným plánom pre rekreačné aktivity, športovú činnosť (turistické trasy a cyklotrasy), bez stavebnej činnosti s výnimkou udržiavacích prác na lesných cestách, verejnej technickej infraštruktúre a účelových hospodárskych stavbách.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- lesná- hospodárska činnosti v súlade s platnými právnymi predpismi na území hospodárskych lesov;
- plnenie funkcie lesa;
- obhospodarovaniu lesa v súlade s programom starostlivosti oň;
- uplatňovanie integrovaných metód ochrany lesa;
- záchrana a zachovanie genofondu lesných drevín;
- v zmysle zákona o lesoch rešpektovať územia ochranných lesov a lesov osobitného určenia;

Podmienečne prípustné funkcie:

- lesné sklady a manipulačné priestory;
- príjazdové a prístupové komunikácie, pešie komunikácie a zjazdové chodníky, - cyklistické chodníky a pod.,
- zariadenia a vedenia verejnej technicko - infraštruktúrnej obsluhy územia - (vodohospodárske, energetické, telekomunikačné a spojovacie vedenia a zariadenia),

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výstavba chát, rekreačných objektov, rodinných domov, bytových domov;
- umiestnenie priemyselných a poľnohospodárskych objektov;
- všetky činnosti meniace prirodzený stav vodných tokov;
- pestovanie cudzokrajných druhov rastlín ;
- chov cudzokrajných druhov živočíchov;
- používanie chemických látok a skladovanie agrochemikálii;
- vjazd a státie motorových vozidiel mimo plôch na to určených;
- činnosti, ktoré sú v rozpore s platným zákonom o lesoch;
- vynášanie akéhokoľvek odpadu do územia lesa;
- porušovanie lesohospodárskeho plánu - nesystematický výrub drevín;

B7 BÝVANIE – NÁVRH RIEŠENIA

Domový a bytový fond

Z hľadiska bytového fondu je zjavné, že prevažná časť súčasného bytového fondu je určená na rekonštrukciu a 1% na asanáciu. Najviac objektov na rekonštrukciu je na ulici Opatoveckej a Kňazickej. Nové objekty prevažujú v okrajových – nových rozvojových polohách.

Okrem trvale obývaných objektov sa v obci vyskytujú aj rekreačné a sezónne obývané domy. Nový územný plán do budúcnosti regulačne usmerňuje výšku stavieb určených na bývanie. Odporúčame realizovať 2.N.P. vrátane podkrovia. Objekty neobmedziť tvarovo, pretože aj dlhé pôdorysy sú pre obec prirodzené a na vidiek vhodné. Dôležitým regulatívom je stavebná čiara, povolená maximálna výška stavieb v jednotlivých územno - priestorových celkoch a koeficient zastavania regulačného celku.

Pri novej výstavbe rešpektovať OP vodného toku a pohrebiska.

Aj napriek obdobiam stagnácie má počet obyvateľov z dlhodobého hľadiska stúpajúcu tendenciu je preto potrebné riešiť kvantitatívny aj kvalitatívny rozvoj bývania.

Pozitívny vývoj migračného salda v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj hodnoty celkového prírastku obyvateľov v obci. Tento ukazovateľ dosahuje kladné hodnoty, preto je potrebné aby na túto skutočnosť prihliadal aj ÚPN obce.

Základné rozvojové ciele:

Obec má typicky vidiecky charakter, ale pretrvávajú záujem aj o vyššie formy bytovej výstavby - HBV.

Pri ďalšom vývoji a rozvoji obce pôjde predovšetkým o vytvorenie územno-priestorových podmienok pre realizáciu individuálnych foriem bývania:

- pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastné bývanie,

- pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou jestvujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby,
- ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať ponuku) v obci nové pracovné podmienky, resp. majú ambície bývať vo vidieckom prostredí.

Návrh regulačne usmerňuje výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania. Už v stavebnom konaní eliminovať nežiaduce, prevažne nepôvodné implantované cudzie formy objektov a výstrednú farebnosť fasád.

Podrobná regulácia funkčných plôch bývania je obsahom grafickej prílohy –
/ výkresy č.5 a č.6 .

Bytový fond - návrh

- je potrebné iniciovať rekonštrukčný proces na hlavnej a sekundárnej kompozičnej osi obce, kde bol monitorovaný najhorší stav objektov rodinných domov.
- dobudovanie novej sústredenej IBV na juhozápadnom, západnom, severovýchodnom a východnom obvode obce.

Rozvoj bývania je lokalizovaný v nasledujúcich polohách:

- rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV a realizácia nových objektov na voľných prielukách;
- rozvoj IBV na vnútorných rozvojových lokalitách ÚPC C, R2, R3, ;
- rozvoj IBV na vonkajších rozvojových lokalitách ÚPC X1, X2, X3;

V sumáre možno konštatovať, že nový územný plán pripravil v rámci rozvoja bytovej výstavby predpoklady a dostatočné možnosti realizácie pre HBV-54 BJ, IBV-211 rodinných domov (RD), služby a drobné prevádzky.

Skutočná potreba pozemkov pre výstavbu RD a polyfunkčných obytných domov bude závislá od ekonomických možností a schopností obyvateľstva. ÚPN predkladá celkový návrh potenciálnych možností územia pre zámer bývania s vyznačenou rezervou pre ďalší výhľad.

V prvom rade je potrebné využiť stavebné medzery a vnútornú rezervu sídla, ak je vyčerpaná je možné využiť aj rezervy za súčasnou hranicou zastavaného územia (k1.1.1990).

Výškové zónovanie zástavby je obsahom výkresu organizácie a regulácie územia.

Je potrebné iniciovať rekonštrukčný proces jestvujúcej štruktúry rodinných domov, ktoré sa nachádzajú na Kňazickej, Opatoveckej ul. a lokálne aj v iných uliciach. Vhodné je zachovávať tradičnú parceláciu, ktorá zabezpečuje kompaktnosť zástavby. Táto štruktúra sa hodí na viacfunkčné využitie, t.j. bývanie na podlaží a v zadnej časti a vybavenosť na prízemí v kontakte s námestím.

- ak je uličný priestor ohraničený oplotením, toto nesmie byť vyššie ako 1,8m. Ak sa jedná o plné (betónové, murované alebo iné nepriehľadné oplotenie) jeho výška môže byť najviac 1,6m nad priľahlým terénom. Tento typ plného nepriehľadného oplotenia povoľovať len výnimočne, keď si to vyžaduje situácia.

Podporovať oplotenie priehľadné pletivové, alebo oplotenie živým plotom resp. ich vzájomnú kombináciu. Toto regulačné opatrenie sa vzťahuje na všetky územnopriestorové celky.

Stavby na území s trvalo zvýšenou aktivitou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

V potenciálnych územiach s povodňovým rizikom rešpektovať záplavové mapy a stavby povoľovať bez suterénu nad výškovou úrovňou Q_{50} a Q_{100} .

- spevnené vjazdy do dvorov rodinných domov, nachádzajúce sa na verejnom priestore, nerealizovať širšie ako je vstupná brána do dvora slúžiaca na vjazd tak, aby nedošlo k zastavaniu verejnej a cestnej zelene. Zvyšná plocha musí zostať vzhľadom na retenčnú schopnosť pôd pokrytá vegetáciou.

B8 OBČIANSKE VYBAVENIE – SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA – NÁVRH RIEŠENIA

Sociálnu infraštruktúru a občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia v oblasti administratívy, kultúry, športové a sociálne zariadenia. Vybavenosť obce službami je rozmanitá a ich účel závisí od ľudských zdrojov, tradícií, podmienok a špecifických daností okolitého mikropriestoru.

Rozvoj občianskej vybavenosti

Riešiť optimálnu štruktúru kompletovania základnej a vyššej občianskej vybavenosti podľa urbanistických štandardov, aby zodpovedala stanovenej funkčnosti sídla, výhľadovému počtu obyvateľov a aj sledovanému rozvoju obce a katastra k návrhovému obdobiu.

Návrhom vybavenosti zabezpečiť podmienky pre komfortný život obyvateľov obce, bez vynútenej potreby dochádzania za potrebnou základnou občianskou vybavenosťou do okolitých sídiel.

Ťažisko občianskej vybavenosti maloobchodnej siete a služieb a centrálnej administratívy umiestniť v novo - navrhovanom centrálnom priestore obce. K tomu využiť veľkú vnútornú priestorovú rezervu, ktorá je v súčasnosti bez funkčného využitia. Ďalšiu občiansku vybavenosť obce riešiť s využitím vhodných objektov a priestorov v rámci súčasnej uličnej zástavby na distribučnom okruhu, ktorý vytvárajú ulice Kňazická, Opatovecká a Žitavská. Tu realizovať objekty na atraktívne zariadenia občianskej vybavenosti obce – malé obchodíky, služby, stravovacie zariadenia, občerstvenie, a pod.

§

Školstvo a výchova

Predškolské zariadenia

V obci sa nachádza materská škola s vyučovacím jazykom slovenským, s celodennou prevádzkou, má 2 triedy. Nachádza sa v budove, ktorá je vlastníctvom obce. V obci sa nachádza zrekonštruovaná dvojtriedna materská škola s kapacitou 45 miest, ktorá je plne obsadená. Počet detí v MŠ stúpa (z počtu 26 detí v roku 2007 na 43 detí v roku 2011), čo je pozitívny ukazovateľ z pohľadu demografickej situácie v obci. V objekte sa nachádza školská jedáleň s kapacitou 100 miest, ktorá slúži aj pre ZŠ.

Budova je v dobrom stavebno-technickom stave, nakoľko v posledných dvoch rokoch boli vykonané práce na obnovu a rekonštrukciu budovy.

Z hľadiska dlhodobej rozvojovej prevádzky obce je vo vzťahu k navrhovanému rozvoju funkcie bývania a sledovanému rastu demografického počtu mladých obyvateľov v obci potrebné riešiť v ÚPN obce územné podmienky. V rozvojovom programe obce treba očakávať demografický vývoj rastu počtu obyvateľov a tým aj väčší počet mladých rodín so školopovinnými žiakmi. Podľa toho bude potrebné dokompletizovať školský areál a rezervovať jeho rozvojové plochy.

Školské zariadenia

Naopak, počet žiakov ubúda v základnej škole, ktorá zároveň slúži aj pre žiakov druhého stupňa obce Machulince. ZŠ v školskom roku 2007/2008 navštevovalo celkom 246 žiakov v 11 triedach, v šk. roku 2011/2012 ju navštevuje 170 žiakov v 9 triedach. Pri ZŠ je zriadený aj Školský klub detí. Pri ZŠ je k dispozícii priestrané ihrisko.

Obec vysporiadala vlastnícke vzťahy k budovám základnej a materskej školy a objekty sú po rekonštrukcii.

Kultúra a osвета

b) kultúrno - spoločenské organizácie v obci :

- Jednota dôchodcov Slovenska ZO, ,
- Občianske združenie Benát,
- Miestny spolok Slovenského Červeného kríža,
- ZO chovateľov poštových holubov,
- Folklórny súbor Požitavan,
- ZO Slovenského zväzu chovateľov;
- Detský spevácky zbor Nezábudky;
- ZO Slovenského zväzu záhradkárov;
- Športový klub Žitavany;
- Spevácky zbor Jána Pavla I.;
- Poľovnícke združenie;
- Dobrovoľný hasičský zbor;
- INVENIO OZ;
- Kynologický klub Pri parku o. z. Žitavany;
- HK ŽISAKO;
- Základná organizácia Automotoklub;

Zariadenia kultúry slúžia na pravidelné usporadúvanie už tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré prispievajú k rozvoju spoločenského a kultúrneho života občanov obce. Pre ďalšie návrhové obdobie bude cieľom vytvárať podmienky pre aktivizáciu spoločenského života občanov rôznych vekových kategórií a záujmových skupín v obci, podmienky pre obnovu a rozvíjania ľudových tradícií s ich prezentáciou.

K tomu je potrebné zabezpečiť prevádzkové skvalitnenie existujúcich a tvorbu nových zariadení pre kultúrno-spoločenskú činnosť, podmienok pre rozvoj rôznych aktivít a atraktívnych programov.

V riešení ÚPN budú určené konkrétne regulatívy na revitalizáciu, zachovanie, obnovu a sprístupnenie ďalších kultúrno-historických objektov v obci .

Šport a telesná výchova

V obci je vybudované futbalové ihrisko s kompletným vybavením. Ďalšie športoviská sa nachádzajú v areáli základnej školy. V obci funguje Športový klub Žitavany.

- Návrh vytvára podmienky pre rozvoj aktivít telovýchovy a športu obyvateľov a rozvíjajúcu sa rekreačnú funkciu obce predovšetkým v ÚPC H2.

K tomu je potrebné riešiť skvalitnenie prevádzkového vybavenia športového areálu a v najbližších rokoch plánované vybudovanie multifunkčného ihriska /ÚPC X1/. Ďalší rozvoj športovo-rekreačného vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie - vybudovanie A údržba horských turistických chodníkov, cykloturistické trasy nadväzujúce na regionálne cyklotrasy.

Šport má pre rozvoj spoločnosti kľúčový význam, športovanie prispieva k rozvoju osobnosti, rozvíja fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti a charakter človeka.

V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších zmien a doplnkov obec vykonáva okrem iného výstavbu, údržbu a správu športových zariadení,

utvára podmienky pre telesnú kultúru a šport. V zmysle zákona č. 288/1997 Z.z. o telesnej kultúre obec utvára podmienky pre rozvoj telesnej kultúry, najmä na rozvoj športu pre všetkých a podporuje organizovanie telovýchovných, turistických a športových podujatí.

Zdravotníctvo

Obec nemá vybudovanú vlastnú zdravotnícku infraštruktúru, nakoľko spádovo patrí pod mesto Zlaté Moravce, ktoré má polikliniku.

Cieľom riešenia je vytvoriť podmienky pre zabezpečenie kvalitného komplexného poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v dobrých prevádzkových podmienkach pre všetky skupiny obyvateľov v oblasti hlavného referenčného uzla predovšetkým v ÚPC A.

V obci absentuje zariadenie s komplexnou zdravotnou starostlivosťou.

Vývojovo je potrebné s nárastom nových obyvateľov obce počítať so zriadením aj súkromných ambulancií v rámci rozvoja viacfunkčného využitia rodinného bývania.

Uprednostňované budú polohy v centrálnej časti obce v rámci primárneho referenčného uzla.

Sociálna starostlivosť

Pre potreby dôchodcov sa v obci v súčasnosti nenachádza žiadne zariadenie. Dom dôchodcov a Klub dôchodcov sa nachádzajú iba v Zlatých Moravciach. Priamo v obci pôsobí iba opatrovateľská služba

§ Riešiť príslušné vývojové služby sociálnej starostlivosti, hlavne pre vekovú skupinu generácie starších seniorov, ktorí sú odkázaní na starostlivosť.

§ Návrh vytvára územno-technické predpoklady v ÚPC A pre lokalizáciu komplexného seniorského centra s malometrážnym bývaním, spoločenskou časťou so stravovaním, lekárskou a opatrovateľskou starostlivosťou, športovou časťou a regeneráciou, s tým, že tieto služby by boli aj pre ďalších dôchodcov obce - denné stravovanie dôchodcov, donáška stravy do bytov, pranie, regenerácia a pod. V návrhovom období obec plánuje vybudovať denný stacionár pre seniorov.

Komerčná vybavenosť

Maloobchodná sieť a služby

Návrh rieši skvalitnenie súčasného obchodného vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na požadovanú veľkostnú úroveň.

Na rozvoj služieb, ktorý je podmienený najmä dopytom, bude mať vplyv spoločenský tlak obyvateľov a vývoj rastu obyvateľstva a jeho demografickej štruktúry. Výrazným rozvojovým stimulom bude sledovaný koncepčný cieľ vytvoriť ponuku kvalitnej vybavenosti v novom polyfunkčnom centre.

Rozvoj ďalšieho obchodného vybavenia bude ovplyvnený predovšetkým požiadavkami obyvateľov na rozvoj komplexnej vybavenosti a tiež politikou obchodných spoločností a ich umiestňovaní sa na miestnom trhu.

Zameriavať sa hlavne na služby a predaj a celkove podporovať predaj typicky miestnych komodít (reštaurácie, suveníry, potraviny – predaj vinárskych, ovocinárskych a miestnych špecialít);

- podporovať rekonštrukčný proces na objektoch pamätihodností a historických pamiatok;
- podporovať rozvoj agroturistiky na báze areálov SHR a penzióny. V ÚPC C vytvoriť územnotechnické predpoklady pre rozvoj zariadení typu: hotel, penzión.

Verejné stravovanie

Návrh vytvára územnopriestorové predpoklady pre skvalitnenie súčasného stravovacieho vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na veľkostnú úroveň a plánovaný rozvoj sídla predovšetkým v oblasti centra obce.

V súčasnosti v obci fungujú 2 miestne pohostinstvá.

Verejná správa a administratíva

Obecný úrad – stav stavebno-technického zariadenia nie je dobrý, budova je pre danú funkciu stiesnená a lokalizovaná v nevhodnej polohe. Návrh vytára predpoklady pre vhodnú reprezentatívnu lokalizáciu centrálnej správy obce do polohy nového centra –ÚPC A. Ide o vybavenostné reprezentatívne novo formované ťažisko obce.

B9 VÝROBA A SKLADOVÉ HOSPODÁRSTVO – NÁVRH RIEŠENIA

Priemyselná výroba a skladové hospodárstvo

V rámci návrhovej časti ÚPN obce došlo k územnému vymedzeniu rozvojových plôch pre miestnu priemyselnú, remeselnú malovýrobu a sklady bez kolíznych vzťahov životného prostredia k obytnej zástavbe obce s predpokladom, že vývojovo do tejto polohy budú premiestnené aj kolízne prevádzky zo súčasnej obytnej zástavby.

ÚPC S treba vývojovo riešiť ako prevádzkovo kombinované zariadenie poľnohospodárskej, remeselnopriemyselnej výroby a skladov s príslušnými regulatívmi formujúcimi urbanistického a architektonickú koncepciu tohto funkčného bloku. Pritom sledovať zachovanie pôvodne ťažiskovej poľnohospodárskej činnosti podľa možnosti s nadväznou potravinárskou finalizáciou výroby.

V rámci miestnej komunálnej výroby zriadiť v určenej lokalite ÚPC S zberový dvor s komerčnou linkou kompostárne biologického odpadu - spracovanie odpadu z rastlinnej výroby, činností v záhradách obce a z lesníckej prevádzky. Vyrobené organické hnojivo následne čiastočne využívať na komerčný odpredaj, čiastočne na zveľaďovanie poľnohospodárskej a lesnej pôdy, na skvalitňovanie verejnej zelene v obci

Tento rozvojový návrh je potrebné riešiť veľmi citlivo so zreteľom na zachovanie charakteru poľnohospodárskej krajiny a tiež krajinnu - ekologickej hodnoty širšieho priestoru. Návrh vytvára aj sekundárne výrobné - podnikateľské územia ÚPC Y1 a ÚPC Y2, ktoré ležia na západnom obvode zastavaného územia obce v priestore vzdušných elektrických vedení na rozhraní priemyselnej zóny Zlaté Moravce v dotyku s ulicou Topoľčianskou. Tento rozvojový návrh je riešený citlivo, so zreteľom na zachovanie charakteru poľnohospodárskej krajiny a tiež krajinnu - ekologickej hodnoty širšieho priestoru a ochranu obytných častí obce a tiež ochranu poľnohospodárskej pôdy.

Poľnohospodárska výroba

Pri obhospodarovaní ornej pôdy rešpektovať navrhované a súčasné prvky ÚSES a sústavu krajinnu - ekologických opatrení.

A) na ochranu poľnohospodárskej pôdy pred eróziou realizovať systém ochranných agrotechnických opatrení (v zmysle § 5 zákona č. 220/2004 Z.z.):

- výsadba účelovej poľnohospodárskej a ochrannej zelene,
- vrstevnicová agrotechnika,
- striedanie plodín s ochranným účinkom,
- mulčovací medziplodina kombinovaná s bezorbovou agrotechnikou,
- bezorbová agrotechnika,
- osevné postupy so striedaním plodín s ochranným účinkom,
- usporiadanie honov v smere prevládajúcich vetrov,
- iné opatrenia, ktoré určí pôdna služba podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy;

- na území s funkciou viníc je prípustné umiestniť len vinohradnícke stavby (hajlochy, pivnice) za účelom spracovania úrody a výroby vína, prípadne individuálne rekreačné a hospodárske objekty do 80,0 m² zastavanej plochy pre ubytovanie prechodného charakteru, alebo pre verejné stravovanie menšieho rozsahu;

B) uprednostniť poľnohospodársku výrobu na menších parcelách PPF, jednotlivé parcely oddeliť medzami (pásmi TTP) resp. vhodnými drevinami, a tak umožniť rozmanitejšiu štruktúru krajiny, ktorá by poskytovala viacej možností pre úkryt, hľadanie potravy a rozmnožovanie živočíchov, čo by podporilo zvýšenie biodiverzity v krajine a úživnosť poľovného revíru.

Najväčšou firmou v oblasti poľnohospodárskej produkcie a rozsahu obhospodarovaného územia patrí AGROK spol.s.r.o.

Lesné hospodárstvo

Pre ochranu a využívanie lesného pôdneho fondu platia opatrenia stanovené v Lesnom hospodárskom pláne SR.

V území je sledované:

- zachovať a posilňovať systém miestnych ekosystémov.

V rámci ÚPN obce územne bližšie konkretizovať koncepčné zámery krajinotvorby s tvorbou ucelených lesíkov.

V zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch pri využívaní lesných pozemkov na iné účely ako na plnenie funkcií lesov sa chránia lesné pozemky najmä v ochranných lesoch (§ 13) a v lesoch osobitného určenia (§ 14).

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- ochranné lesy,
- lesy osobitného určenia,
- hospodárske lesy.

Lesy v k.ú. obce spadajú do LHC Žitavany.

Lesné porasty sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov. Hospodárske lesy sú lesy, ktoré nie sú ochrannými lesmi alebo lesmi osobitného určenia a ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesov. Lokálne sa vyskytuje ochranný les.

Povinnosti pri ochrane lesa sú zakotvené v § 28 zákona o lesoch.

Navrhované ciele a zásady riešenia:

1. vytvárať pracovné príležitosti ako základný prvok stability sídla;
2. podporovať rozvoj malého a stredného podnikania (ÚPC S, Y1, Y2);
3. zachovanie vinárskej tradície – rekultivácia areálových viníc a starých viníc v lokalite Suličín;
4. vytvoriť predpoklady pre vznik ovocných sádov s typickými krajovými odrodami, vytvoriť územno-priestorové predpoklady pre chov včiel v súlade so zachovaním ekostabilizačných prvkov v krajine;
5. podporovať vytvorenie kompaktnej priemyselnej zóny ÚPC Y1 v kontakte s priemyselnou zónou Zlaté Moravce;
6. areál bývalého PD revitalizovať s využitím súčasnej infraštruktúry na moderné prosperujúce výrobné spoločnosti.

B10 REKREÁCIA - NÁVRH RIEŠENIA

Obec Žitavany a príslušné prírodné prostredie vytvára priaznivé podmienky pre rozvoj rekreačno-športových a turistických aktivít a rozvoj cestovného ruchu. anglický voľnokrajinársky park, známy bohatou zbierkou našich ale aj cudzokrajných drevín. Súčasťou parku sú aj architektonické objekty.

- zámok Topoľčianky – národná kultúrna pamiatka
- Poľovnícky zámoček (úrad vlády SR)
- Zrúcanina hradu Hrušov/k.ú. Hostie/
- Národný žrebčín Topoľčianky š.p. s výcvikovým strediskom jazdenia;
- Dostihová dráha a pravidelné preteky jazdeckých koní, Hubertové jazdy, jazdy na koňoch, kočoch (jazdiareň, parkúr, dostihová dráha)
- Zubria obora v časti Piesky
- Hipologické múzeum
- barokový kostol z roku 1779
- kvalitné terény pre horskú a cestnú cykloturistiku – turistické chodníky do Tríbeča a Pohronského Inovca
- poľovačky na bažanty, sluky, jarabice, jelene, muflóny, diviaky, daniele, zajace
- športový areál

Základné geograficko-geomorfologické danosti dávajú predpoklady pre rozvoj nasledovných foriem rekreácie:

Turistika

Pohorie Pohronského Inovca je využívané na pešiu turistiku. Cez obec prechádza významná turistická trasa –Rudná magistrála , ktorá vedie ďalej na :Žitavany vŕšky(300m.n.m.), Obycké Lúky(640m.n.m.), Veľký Inovca(901m.n.m.) .

Cykloturistika

V obci sú taktiež podmienky na cykloturistiku. Nachádzajú sa tu cyklotrasy v smere:

- Topoľčianky,Skýcov;
- Machulince, Obyce;
- Zlaté Moravce;

Väčšina zaujímavostí je sprístupnená značkovými turistickými chodníkmi a je zaznamenaná aj v turistických mapách. Cykloturisti môžu tiež po vyznačenej regionálnej trase navštíviť pamätihodnosti i zaujímavé miesta v regióne s tým, že tieto trasy nadväzujú na cyklistické cesty v susedných regiónoch.

Cyklistické trasy sú vyznačené i v širších súvislostiach k príslušnému územiu. Ich šírkové usporiadanie je potrebné v projektovej dokumentácii navrhnúť podľa STN 73 6110.

Vidiecky turizmus - agroturistika

Podporovať rozvoj agroturizmu v ÚPC U . Napríklad hipoterapia, drobnochov a pod. vo vzťahu k rozvoju agroturizmu. Revitalizácia areálových viníc. Agroturistika v podobe vínnej cesty. Susedné Topoľčianky sú súčasťou Nitrianskej kráľovskej vínnej cesty – Tekovskej vetvy.

Každodenná krátkodobá rekreácia a šport

Predovšetkým v obecnom športovom areáli /ÚPC H2/: športovoherné a voľnočasové aktivity, fitness, futbal.

Záhradkárstvo - ovocinárstvo, vinohradníctvo, včelárstvo

Je tiež forma relaxácie, pre ktorú ÚPN obce vytvoril predpoklady predovšetkým v lokalite malých vinogradov a areálových viníc.

Cestovný ruch v mikropriestore obce

Cestovný ruch je interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na jeho realizácii sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú poľnohospodárstvo, priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Predstavuje komplex vzťahov a javov, ktoré výrazne prispievajú k tvorbe pracovných miest, navyše investičné náklady na pracovné miesta sú nižšie než v priemysle.

Priestor, ktorým disponuje obec Žitavany poskytuje vhodné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu. Pohorie Pohronského Inovca je využívané na pešiu turistiku. Zalesnená časť katastra je využívaná na lov. V lesoch žije dostatok rôznorodej poľovnej zveri s veľkou trofejnou hodnotou.

Medzi dôležité intervenčných kroky ÚPN obce patrí podpora miestnych združení zameraných na chov včiel, podpora a rozvoj ovocinárstva za účelom obnovy a zachovania starých krajových odrôd, ktoré by okrem produktivity mali i edukatívny význam pre širšie okolie. Členstvo a partnerská spolupráca obce s mikroregiónom Trábecko ponúka možnosť rozvoja cestovného ruchu a rekreácie hlavne v oblasti pešej turistiky, cykloturistiky, za účelom budovania prepojujúcich cyklotrás medzi členskými obcami v nadväznosti na sieť cyklotrás s vyšším významom.

Rozvoj vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie.

V okolí obce sú najvýznamnejšími turistickými cieľmi:

- Zámok a anglický voľnokrajinársky park Topoľčianky, známy bohatou zbierkou našich ale aj cudzokrajných drevín.
- Zubria obora
- Arborétum Mlyňany;
- Kaštieľ Beladice
- Kláštor Hronský Beňadik

Základným predpokladom pre ďalší úspešný rozvoj rekreácie a cestovného ruchu sú nasledovné intervenčné kroky:

1. *dobudovať športový štadión- športovú zónu obce;*
2. *vytvoriť miestny informačný systém – informačný uzol;*
3. *propagácia cykloturistiky – turistické trasy;*
4. *dobudovanie cyklotrás so značením;*
5. *rozvíjať agroturistiku;*
6. *podporovať rozvoj prechodného ubytovania;*
7. *prezentácia a propagácia miestnych kultúrno-historických pamiatok ;*
8. *skvalitnenie služieb pre návštevníkov obce;*

B11 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Pôvodné hranice zastavaného územia k 1.1.1990 aj novo navrhovaná hranica zastavaného územia sú podrobne zobrazené vo výkresovej časti ÚPN /výkres č.5 ,6/.

B12 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Pásma hygienickej ochrany

Pásma hygienickej ochrany (PHO) v okolí technických prvkov sa určujú s cieľom ochrany okolia pred ich nepriaznivými účinkami. Možno ich považovať za zóny negatívneho vplyvu daných objektov na okolité prostredie. Okrem pásiem hygienickej ochrany sa v okolí technických prvkov vyčleňujú tiež technické a bezpečnostné pásma, cieľom ktorých je ochrana technických objektov pred negatívnymi vplyvmi okolia.

Spoločnou črtou uvedených pásiem je limitujúci a obmedzujúci vzťah k rozvoju jednotlivých socioekonomických aktivít a z toho vyplývajúci obmedzujúci a limitujúci účinok využitia potenciálu územia.

V južnej časti predmetného územia sa nachádzajú dva vodné zdroje, s pásmom hygienickej ochrany II. stupňa. Jedná sa o vodný zdroj "Struhárová" (ev.č.: 2062370110112) a vodný zdroj "Vrábiková" (ev. č.: 2062380210113). Oba vodné zdroje sú v správe ZVS a.s..

Ochranné pásma všetkých druhov s potrebou uplatnenia v rámci ÚPN obce Žitavany:

Ochranné pásmo miestneho cintorína

Ochranné pásmo pohrebiska je 50 m od hranice pozemku pohrebiska; v ochrannom pásme pohrebiska sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom (v súlade so zákonom č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve).

Ochranné pásma líniových stavieb

Ochranné pásma cestných komunikácií a zariadení

K ochrane ciest a prevádzky na nich mimo zastavaného územia alebo v území určenému k trvalému zastavaniu slúžia cestné ochranné pásma. V týchto pásmach je zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cesty alebo prevádzku na nich. Podľa zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. sú určené zvislými plochami vedenými po oboch stranách komunikácie a to vo vzdialenosti:

- cesta II. triedy (vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia	25 m
- cesta III. triedy (vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia	20 m
a v zastavanom území ako komunikácia triedy B3	15m
Vozovky miestnych komunikácií	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty 15m

Ochranné pásmo železničnej trate

V prípade akejkoľvek stavebnej činnosti v ochrannom pásme železničnej trate je nutné dodržať ustanovenia zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach, v znení neskorších predpisov.

- ochranné pásmo železničnej trate od osi krajnej koľaje po oboch stranách	60m

Ochranné pásma elektrických zariadení

Rieši zákon č.656/2004 Z. z o energetike a o zmene niektorých zákonov.

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí:

a) od 1 kV do 35 kV vrátane

1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
3. pre zavesené káblivé vedenie 1 m,

- b) od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m;
- c) od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m;
- d) od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m;
- e) od 400 kV 35 m;

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je:

- 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia
- a) s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
  - b) s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
  - c) s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

Ochranné pásma plynárenských zariadení

V návrhu plánovanej zástavby je nutné rešpektovať príslušné STN a ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúcich plynovodov, predovšetkým VTL plynovodov tak ako ich ustanovujú §79 a § 80 zákona NR SR č.251/2012 Z. Z.. V návrhu trás nových plynovodných sietí je nutné rešpektovať platné záväzné STN a súvisiace zákony a vyhlášky.

Ochranné pásma plynovodných sietí (od osi na každú stranu plynovodu), z dôvodu mierky výkresovej časti sa všetky ochranné pásma neznačia:

- A) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- B) 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- C) 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- D) 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- E) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- F) 8 m pre technologické objekty - RS plynu,
- G) 150 m pre sondy,
- H) 50 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené v písmenách a) až g).

Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je

- A) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- B) 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- c) 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- d) 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- E) 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- F) 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- G) 200 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- H) 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch,

l) 250 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené v písmenách a) až h).

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

Pásma ochrany verejných vodovodov a kanalizácií

Rieši zákon 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách § 19 ods. 2. Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany

- a) 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
- b) 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Ochranné pásma telekomunikačných zariadení a rozvodov

Ochranné pásma pre telekomunikačné podzemné vedenia sú 1,5 m na obe strany od osi káblovej trasy.

Ochranné pásma vodného toku

V zmysle § 49 zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je nutné rešpektovať a zachovať ochranné pásma:

- pri vodohospodársky významnom toku	10 m od brehovej
čiar	(resp. vzdušnej
päty hrádze)	
- pri drobných vodných tokoch	5 m od brehovej čiar
- manipulačný pás	4 m od brehovej čiar

Z hľadiska merítka výkresovej dokumentácie nie sú všetky ochranné pásma graficky znázornené.

Záver

V návrhovom období je potrebné rešpektovať všetky uvedené ochranné pásma vrátane vyznačených OP vodných zdrojov. Navrhnuť na zrušenie a rekultiváciu všetky nelegálne a divoké skládky, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území obce.

Realizovať opatrenia vedúce k zlepšeniu životného prostredia, kvality povrchových a podzemných vôd a ochranu pôdy.

B13 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

Pri vzniku mimoriadnych udalostí sa činnosť v teritóriu obce Žitavany riadi v zmysle základných ustanovení Prehľadu činnosti Obecného úradu po vyhlásení stupňov pohotovosti :

1. stupeň pohotovosti - situácia nebezpečenstva
2. stupeň pohotovosti - stav ohrozenia

Právo vyhlasovania predbežných opatrení a stupňov pohotovosti má Bezpečnostná rada štátu. Materiál podrobne charakterizuje realizáciu opatrení pri prvom stupni pohotovosti – situácia nebezpečenstva a pri vyššom stupni pohotovosti – stave ohrozenia. Ďalej sú presne určené opatrenia príslušných ústredných orgánov, o ktorých rozhodla BR SR a spôsob ich nevyhnutnej realizácie. Dôležité je zabezpečenie spojenia. Spojenie Obecného úradu sa

organizuje tak, aby bol zabezpečený styk s určenými organizáciami na teritóriu obce s nadriadenými orgánmi okresu Zlaté Moravce a so súčinnosťnými organizáciami pre odborné zabezpečenie činnosti Obecného úradu. Využívajú sa všetky dostupné technické prostriedky (telefón, fax,...). Plán činnosti Obecného úradu po vyhlásení stupňov pohotovosti musí mať starosta obce a členovia štábu obrany už v období mieru. Z hľadiska územno-technického je dôležité nezablokovať automobilové komunikácie a udržiavať v prejazdnom stave hlavnú evakuačnú trasu, cesty I., II., III. triedy a železničnú trať.

Ohrozenie územia povodňami

Povodňové záchranné práce zabezpečuje obec ako orgán krízového riadenia. Obec riadi záchranné práce prostredníctvom svojho výkonného orgánu - t.j. krízového štábu obce.

Povodňové záchranné práce sa vykonávajú v zmysle „Povodňového plánu záchranných prác obce Žitavany na území zaplavenom z vodného toku resp. na území inak postihnutom povodňou. Povodňový plán záchranných prác obce Žitavany je vypracovaný v zmysle zákona NR SR č. 7/2010Z. z. o ochrane pred povodňami, vyhlášky MŽP SR č. 261/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu povodňových plánov a postup ich schvaľovania a zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Zoznam orgánov, komisií a štábov, ktoré riadia a zabezpečujú ochranu pred povodňami,

1. Obecná povodňová komisia;
    - Plnenie úloh obce na úseku ochrany pred povodňami počas povodňovej situácie zabezpečuje v súlade s § 27 ods. 16 zákona NR SR č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami krízový štáb obce.
  2. Krízový štáb obce;
  3. Obvodná povodňová komisia Zlaté Moravce;
  4. Technický štáb obvodnej povodňovej komisie Zlaté Moravce;
  5. Krízový štáb okresného úradu Zlaté Moravce;
  6. Okresný úrad Zlaté Moravce;
  7. Koordinačné stredisko integrovaného záchranného systému;
  8. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Zlatých Moravciach;
  9. Obvodné oddelenie PZ v Zlatých Moravciach;
- Podľa potreby:
- obecný dobrovoľný hasičský zbor;
  - jednotka dobrovoľnej pomoci SČK;

Ochrana pred povodňami zahŕňa:

- a) úpravy tokov,
- b) budovanie ochranných hrádzí
- a) kombináciu opatrení a) + b)

Do celkovej koncepcie vodného hospodárstva je zahrnutá aj úprava menších vodných tokov a drobných prítokov v území.

Medzi ochranu pred povodňami zaraďujeme najmä: povodňové plány, povodňové prehliadky, predpovedná, hlásna a varovná povodňová služba, povodňové zabezpečovacie a záchranné práce.

Pri návrhu rozvojových zámerov v tomto území je nevyhnutné rešpektovať zákon o ochrane pred povodňami č.7/2010 Z.z. (§20, ods. 6, 7, 8, 9).

Civilná ochrana

V rámci schvaľovacieho procesu pri stavebných konaniach riešiť požiadavky civilnej ochrany v súlade so Zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a príslušnými vykonávacími predpismi.

a) V zmysle § 2 Vyhlášky MV SR č.297/1994 Z.z. O stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov, ukrytie obyvateľstva zabezpečiť :

- v odolnom kryte v objekte samosprávy pre zamestnancov, ktorí budú v prípade vzniku mimoriadnej udalosti zabezpečovať riadenie alebo vykonanie záchranných, lokalizačných a likvidačných prác;
- v plynutesných alebo jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v bytových domoch;
- v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v rodinných domoch;

Obec má vypracovaný "Úkrytový plán obce Žitavany". Dokumentácia týkajúca sa plánu ukrytia obyvateľstva obce je spracovaná v zmysle Vyhlášky MV SR č. 532/2006 o ochrane obyvateľstva.

b) Zberné komunikácie šírko dimensionovať s rezervou aj z hľadiska možnosti evakuácie obyvateľstva z predmetného územia;

Požiadavky a podmienky civilnej ochrany stanovuje zákon NRSR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva, v znení neskorších predpisov - úplné znenie zákona NRSR č.444/2006 Z.z.

Pri funkčnom využití územia obce a následnej príprave výstavby zariadení pre zhromažďovanie a pobyt ľudí a zvierat ako aj pri činnostiach, ktoré môžu ohrozovať ich bezpečnosť a zdravie, pri budovaní infraštruktúry obce je potrebné sa riadiť citovaným zákonom.

Podmienky pre zariadenia CO ustanovuje vyhláška MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany je potrebné rešpektovať na príslušnom stupni územnej prípravy a investičnej činnosti.

1. Stavebno-technické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany sú požiadavky na územnotechnické, urbanistické , stavebno-technické a dispozičné riešenie a technické vybavenie stavieb z hľadiska potrieb civilnej ochrany. Uplatňujú sa v rámci obstarávania , navrhovania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie

2. Stavebno-technické požiadavky podľa odseku 1 sa uplatňujú tak, že ochranné stavby

a/ sa budujú v podzemných podlažiach , alebo úpravou nadzemných podlaží stavebných objektov, alebo ako samostatne stojace stavby,

b/ tvoria prevádzkovo uzatvorený celok a nesmú ním viesť tranzitné inžinierske siete, ktoré s ním nesúvisia,

c/ sa navrhujú do miest najväčšieho sústredenia osôb, ktorým treba zabezpečiť ukrytie v dochádzkovej vzdialenosti najviac do 500m,

d/ sa umiestňujú najmenej 100m od zásobníkov prchavých látok a plynov s toxickými účinkami, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť ukrývaných osôb,

e/ sa umiestňujú tak , aby prístupové komunikácie umožňovali prístup k objektu pre ukrývané osoby,

f/ sa navrhujú s kapacitou 150 a viac ukrývaných osôb podľa prílohy č. 1 štvrtej časti písmena A (Kapacita ochrannej stavby je súčet miest na sedenie a ležanie ukrývaných osôb, pričom miest na ležanie musí byť 20% až 30% z navrhovaného počtu miest),

g/ majú zabezpečené vo vnútorných priestoroch mikroklimatické podmienky,

h/ spĺňajú ochranné vlastnosti vyjadrené ochranným súčiniteľom stavby K_0 .

3. Stavebno-technické požiadavky na ochranné stavby podľa ods. č. 1 sa vypracúvajú v územnoplánovacej dokumentácii v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia v územných obvodoch takto:

a/ v budovách zabezpečujúcich úkrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti ,

b/ v budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v nemocniciach, hoteloch, ubytovniach, internátoch všetkých typoch škôl, bankách , divadlách , kinách , poisťovniach, telovýchovných objektoch, zabezpečujúcich úkrytie podľa prevádzkovej a ubytovacej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

c/ v hypermarketoch a polyfunkčných domoch podľa projektovanej kapacity návštevnosti pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

d/ v budovách štátnych orgánov, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy pre plánovaný počet zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti.

4. Ochranné stavby sa navrhujú podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.

V zmysle nariadenia vlády 565/2004 Z.z. /ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 166/1994 Z.z. o kategorizácii územia Slovenskej republiky v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 25/1997 Z.z. / čl. I. , Zaradenie územia do jednotlivých kategórií podľa územných obvodov obvodných úradov Slovenskej republiky sa zaraďuje územný obvod do kategórie IV. Následne sa budovanie ochranných stavieb vykonáva:

a/ na území kategórie IV. V plynottesných úkrytoch alebo v jednotlivých úkrytoch budovaných svojpomocne,

b/ na území kategórií I. – IV. V bytových a rodinných domoch s kapacitou do 50 ukrývaných osôb v plynottesných úkrytoch alebo v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne a v bytových domoch s kapacitou nad 50 ukrývaných osôb v plynottesných úkrytoch.

Podrobné podmienky pre uplatnenie citovaného zákona a vyhlášky ustanovuje príslušný orgán ochrany a obec.

V rámci schvaľovacieho procesu pri stavebných konaniach riešiť požiadavky civilnej ochrany v súlade so Zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a príslušnými vykonávacími predpismi.

Požiarna ochrana

Riešenie požiarnej ochrany vychádza zo zákona NR SR č.314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov s citáciou § 2, §4 - §7.

Z hľadiska požiarnej ochrany obec má dobrovoľný hasičský zbor. V prípade požiaru zasahuje Hasičský zbor Zlaté Moravce. V prípade väčšieho požiaru a pre vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách, slúži zásahová jednotka v okresnom meste a krajskom meste Nitra. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné vodovodné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarnymi hydrantmi. Zásobovanie navrhovaných rozvojových zámerov požiarou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete - vybudovaných uličných rozvodov. Ak nie sú zriadené odberné miesta (nadzemný, podzemný hydrant alebo výtokový stojan), zriadiť:

- hydranty vo vzájomnej vzdialenosti 400 m pri stavbách na bývanie a 160 m pri ostatných stavbách,

- výtokový stojan vo vzájomnej vzdialenosti 600 m,

- plniace miesto vo vzdialenosti 6000 m,

- odberné miesta musia byť viditeľne označené v zmysle § 9 ods. 7, 8 a prílohy č. 2 cit. vyhlášky. Príjazd pre požiarne vozidlá je v obci zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.). Komunikácie sú dimenzované na zaťaženie min. 80 kN, reprezentujúce pôsobenie zaťaženej nápravy požiarneho vozidla.

Požiadavky z hľadiska požiarnej ochrany:

1) Na vodovodných radoch vybudovať nadzemné hydranty. Podzemné hydranty je možné realizovať len na miestach, ktoré spĺňajú požiadavky podľa vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. § 8 ods. 6 a .Na plánovaných vodovodných radoch najmenej menovitej svetlosti DN 80 navrhovať a inštalovať nadzemné hydranty pre plnenie cisterien oprávnených osôb. Podzemné hydranty je možné realizovať len vtedy, ak nie je možné navrhnuť nadzemný hydrant v súlade s § 8 ods. 6 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

2) Z hľadiska ochrany pred požiarimi žiadame zabezpečenie prístupových komunikácií k objektom a zdrojom vody na hasenie požiarov v zmysle predpisov o ochrane pred požiarimi.

3) Verejný vodovod nemožno automaticky považovať za zdroj požiarnej vody. Hydranty na verejnej vodovodnej sieti slúžia predovšetkým na prevádzku verejného vodovodu, t.j. na preplachovanie, odkalenie a odvzdušnenie potrubia. Môžu byť použité aj na odber vody v prípade požiaru, pokiaľ bude vo verejnom vodovode dostatočný tlak a množstvo vody. Požiaru vodu, v zmysle požiadaviek Vyhlášky č. 699/2004 O zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, však negarantujeme. Je potrebné rešpektovať zákon MŽP SR č 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov.

Vojenská správa nemá v riešenom území zvláštne územné požiadavky.

Navrhované zásady a ciele riešeniaa:

1. Podporovať opatrenia na vodných tokoch z hľadiska ochrany pred povodňami, úpravy pred vybrežovaním vôd, stabilizácia koryta na tokoch a realizovať ochranné technické opatrenia na monitorovaných lokalitách v rámci riešeného územia obce Žitavany.
2. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivityv súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami.
3. Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí.
4. Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.
5. V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.
6. Navrhovanú výstavbu realizovať bez podpivničenia, v dostatočnej vzdialenosti od vodného toku s umiestnením +- 0,00 min. 30 cm nad Q50 (jednostranná zástavba) resp. Q100.
7. Upozorňujeme Vás, že potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady.
8. V rozvojových plochách určených pre obytnú výstavbu riešiť ukrytie obyvateľstva v JÚBS, v zmysle príslušných predpisov:
  - zákona NR SR č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
  - vyhlášky MV SR č. 533/2006 o ochrane obyvateľstva pri výrobe, preprave, skladovaní a manipulovaní s nebezpečnými látkami v znení neskorších predpisov,

- vyhlášky MV SR č. 297/199 Z.z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
  - vyhlášky MV SR č. 314/98 Z.z. hospodárenie s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
  - vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany,
  - v objektoch určených pre funkciu bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a podnikateľských aktivít riešiť ochranu obyvateľstva ukrytím v JÚBS v zapustených, polozapustených priestoroch a v technickom prízemí domov v zmysle vyhlášky 532/2006.
9. Z hľadiska potrieb požiarnej ochrany je nutné:
- pri realizácii rozvojových zámerov riešiť požiadavky na zabezpečenie požiarnej vody pre stavby v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov,
  - pri zmene funkčného využitia územia riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom a súvisiacimi predpismi,
  - zásobovanie požiarou vodou riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov, potrebu požiarnej vody stanoviť v zmysle STN 92 0400 PBS Zásobovanie vodou na hasenie požiarov, pričom uvedená potreba požiarnej vody bude zabezpečená z vonkajších podzemných hydrantov.
10. Žiadame v dokumente akceptovať ustanovenia vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a pre potrebu zabezpečenia množstva požiarnej vody je potrebné vychádzať z platnej STN 92 0400:2005-07 Požiarne bezpečnosť stavieb. Zásobovanie vodou na hasenie požiarov.
11. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Zlatých Moravciach žiada v nových územiach, resp. v rámci rekonštrukcií jestvujúcich vodovodov v jestvujúcom území obce navrhovať a inštalovať na vodovodných radoch najmenej menovitej svetlosti DN 80 nadzemné hydranty pre plnenie cisterien oprávnených osôb. Podzemné hydranty je možné realizovať len vtedy, ak nie je možné navrhnuť nadzemný hydrant v súlade s § 8 ods. 6 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.
12. Pre zabezpečenie zásobovania obce požiarou vodou Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Zlatých Moravciach žiada do územného plánu uviesť, že prednostne sa pre zásobovanie obce požiarou vodou navrhujú a využívajú nadzemné hydranty, ktoré slúžia na plnenie cisterien oprávnených osôb v prípadoch požiarov v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.
13. súčasťou záväznej časti je návrh riešenia záujmov civilnej ochrany v zmysle § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany a to zabezpečenie druhu a rozsahu stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku a technických podmienok zariadení na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu,

14. zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom (vyhláška MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov),
15. zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci (vyhláška MV SR č. 314/1998 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany (vyhláška MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov).
16. Z hľadiska formalizovanej štruktúry územného plánu obce tvorí „civilná ochrana obyvateľstva“ samostatnú časť, ktorá je zahrnutá v návrhu záväznej časti „Zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia“ vrátane jej grafického vypracovania vo forme výkresov grafickej časti územného plánu obce (§11 ods. 5 písm. f) a § 139a ods. 10 písm. m) zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov).
17. Pri spracovaní návrhu je potrebné, vychádzať predovšetkým z už existujúcej dokumentácie obce na úseku civilnej ochrany podľa § 15 zákona NR SR č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
V rámci navrhovaného územného rozvoja obce, či už bytového, výrobného, športového alebo rekreačného žiadame vodné toky rešpektovať a pri vlastnom návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:
18. Rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z.z v znení neskorších predpisov, Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.
19. Navrhované križovanie inžinierskych sietí s vodnými tokmi žiadame technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“.
V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z.(Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 , zachovať ochranné pásmo vodohospodársky významného vodného toku Žitava a Bočovka v šírke min.6 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze obojstranne.
20. V ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.
21. Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity. Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.Z) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.
Uvedené rešpektovať a zapracovať do textovej (Smerná a Záväzná časť) i grafickej časti ÚPN kap. „Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území“ a ďalších príslušných kapitol.
22. Vlastnú výstavbu navrhovanú v blízkosti vodných tokov situovať nad hladinu Q_{100} , mimo záplavové územie (súvislá zástavba, významné líniové stavby a objekty a pod.,).

V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami - uvedené je potrebné zapracovať i do časti „Ochrana pred povodňami“.

23. Zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v ňom výstavbu a iné nevhodné činnosti.

24. Vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov, pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia.

25. V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok zdaného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.).

26. Podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia.

27. Obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.

28. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

29. Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody.

30. Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí.

31. Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.

32. V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.

33. Navrhovanú výstavbu realizovať bez podpivničenia, v dostatočnej vzdialenosti od vodného toku s umiestnením +/- 0,00 min. 30 cm nad Q₅₀ (jednostranná zástavba) resp. Q₁₀₀.

34. Upozorňujeme Vás, že potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady.

35. V návrhu zohľadniť a rešpektovať PHO vodných zdrojov určených pre hromadné zásobovanie obyvateľov pitnou vodou v zmysle vodoprávných rozhodnutí. Vodné zdroje Vrábiková a Struhárová (ZVS a.s.)

36. V súčasnosti SVP š.p. v rámci svojho Podnikového rozvojového programu investícií neplánuje, resp. nemá zaradené investičné akcie v súvislosti s úpravou vodných tokov v riešenom území. S úpravou vodných tokov na rieke Žitava sa uvažuje v dolnej časti toku (k.ú. obce Vieska nad Žitavou a atď.).Jedná sa o viacročný program a realizácia navrhovaných investičných akcií závisí od zabezpečenia zdrojov na ich realizáciu. Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasiť s organizáciou SVP š.p..

B14 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Ochrana krajiny a významné krajinárske ekologické štruktúry

Chránené územia prírody

Ochranu prírody a krajiny upravuje najmä osobitný zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a zákon č. 454/2007, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“)

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny na území Slovenskej republiky platí prvý stupeň ochrany, ak tento zákon alebo všeobecne záväzný právny predpis vydaný na jeho základe neustanovuje inak. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

Územná ochrana

Podmienky ochrany a povinnosti určené zákonom sa týkajú najmä vlastníkov a užívateľov príslušných pozemkov. Štátnu správu ochrany prírody vykonávajú príslušné orgány (Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie), v oblasti ochrany drevín je orgánom ochrany prírody obec.

Pre celkové zlepšenie ekologickej kvality a stability posudzovaného územia je dôležité chápať navrhované opatrenia ako integrované opatrenia všeobecnej, územnej a druhovej ochrany prírody a krajiny.

- súvislostiach so všeobecnou ochranou prírody a krajiny sú dôležité najmä nasledovné ustanovenia zákona:
- významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologicko-stabilizačnej funkcie (§ 4, ods. 2).
- vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu (§ 4, ods. 3).
- podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia (§ 4, ods. 4).
- udržiavanie a dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny sú činnosti vykonávané vo verejnom záujme (§ 5, ods. 4).
- vlastník (správca, nájomca) pozemku s osobitne chránenou časťou prírody a krajiny v navrhovanom území európskeho významu a území medzinárodného významu je povinný pri jeho bežnom obhospodarovaní zabezpečovať priaznivý stav časti krajiny (§ 5, ods. 5).
- ak udržiavanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny podľa odseku 5 nemožno zabezpečiť bežným obhospodarovaním, možno vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) dotknutých pozemkov poskytnúť finančný príspevok (§ 5, ods. 6).
- ak vlastník (správca, nájomca) dotknutých pozemkov nezabezpečí ani po predchádzajúcom upozornení priaznivý stav časti krajiny alebo ak je zabezpečenie

priaznivého stavu časti krajiny potrebné z dôvodu jej bezprostredného ohrozenia, môže tak urobiť organizácia ochrany prírody a krajiny zriadená podľa § 65 ods. 1 písm. k) na vlastné náklady (§5, ods.7).

- každý, kto zamýšľa zasiahnuť do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu spôsobom, ktorým možno biotop poškodiť alebo zničiť je povinný vyžiadať si súhlas obvodného úradu životného prostredia. Ak zásahom dôjde k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu je žiadateľ povinný uskutočniť primerané náhradné revitalizačné opatrenia vyplývajúce najmä z dokumentácie ochrany prírody a krajiny; táto povinnosť neplatí, ak ide o bežné obhospodarovanie poľnohospodárskych kultúr alebo lesných kultúr. Ak nemožno uskutočniť náhradné revitalizačné opatrenia, je povinný uhradiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu (§ 95). Finančná náhrada je príjmom Environmentálneho fondu (§ 6, ods. 1).
- vlastník (správca, nájomca) pozemku je povinný odstraňovať invázne druhy zo svojho pozemku spôsobmi podľa odseku 7 a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu (§ 7, ods. 3).
- obstaráť Dokument starostlivosti o dreviny - DSOD (aj čiastkového) ako odborného podkladu k ÚP a MÚSES, ako dokumentácie ochrany prírody a krajiny - § 54 zákona, ktorá najmä určuje strategické ciele ochrany prírody a krajiny a opatrenia na ich dosiahnutie, vymedzuje chránené územia a ich ochranné pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany, biotopy chránené týmto zákonom, chránené druhy a územia medzinárodného významu, stanovuje zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví, posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov alebo do biotopov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany.
- obsahuje návrh asanačných, rekonštrukčných, regulačných alebo iných zásahov do územia a ďalších preventívnych alebo nápravných opatrení v územnej ochrane, druhovej ochrane a ochrane drevín.
- určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a územného systému ekologickej stability,
- poskytuje súhrn poznatkov o základných prírodných zložkách ekosystémov chránených území, ich ochranných pásiem a zón,
- určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť chránených druhov vrátane prioritných druhov a prioritných biotopov.

Obstarávanie a schvaľovanie týchto dokumentov je kompetencia obce - § 69 ods. 1 písm. g/ zákona č. 543/2002 Z. z.

Funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou, to znamená nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, resp. sem neumiestňovať budovy a stavebné zámery.

NATURA 2000

Zo záväzkov SR ako členského štátu Európskeho spoločenstva vyplýva realizácia Programu budovania sústavy osobitne chránených území NATURA 2000. Túto sústavu tvoria dva typy území:

- **územia európskeho významu**
Výnosom MŽP SR č. 3/2004 - 5.1 zo 14. júla 2004 bol vydaný zoznam území európskeho významu, ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 2004. Do riešeného územia nezasahuje územie európskeho významu. V južnej časti katastrálneho územia Kňažice v lesných porastoch Pohronského Inovca eviduje štátna ochrana prírody **Územie európskeho významu SKUEV0873 Pohronský Inovca** navrhované na doplnenie do siete území európskeho významu Natura 2000.

Predbežná ochrana územia je zabezpečená opatrením zo 7. decembra 2017 č. I/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Opatrenie nadobudlo účinnosť dňa 1. januára 2018. Opatrením sa ustanovuje doplnok národného zoznamu území európskeho významu v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 495/2017 z 25. októbra 2017 o Druhej aktualizácii národného zoznamu území európskeho významu.

- **chránené vtáčie územia**

Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území schválila Vláda SR dňa 9. júla 2003 uznesením vlády č. 636/2003, národný zoznam obsahuje 38 navrhovaných chránených vtáčích území s celkovou rozlohou cca 1 236 545 ha (25,2% rozlohy SR). Do riešeného územia nezasahuje žiadne navrhované ani vyhlásené chránené vtáčie územie.

Ekologicky významné segmenty krajiny

Územný systém ekologickej stability

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu.

V Slovenskej republike koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny:

- **biocentrum** je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
- **biokoridor** je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,
- **interakčný prvok** je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

V návrhu ÚPN sú zapracované a rešpektované všetky prvky ÚSES, ktoré do k.ú. zasahujú v zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja, (2012) - časti krajinná štruktúra, R - ÚSESu okresu Zlaté Moravce.

Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky, čím sa postupne vytvárajú podmienky pre zabezpečenie priestorovej ekologickej stability krajiny a tým zachovanie rôznorodosti podmienok a foriem života.

Minimálne nutné parametre biocentier a biokoridorov na úrovni M - ÚSES:

- biocentrum: pre vegetačný stupeň dubový a lužné lesy: 30 -10 ha, pre vodné spoločenstvá tečúce: viac ako 100 m, pre vody stojaté: 1 ha, pre lúčne spoločenstvá: 3 ha

- biokoridor: pre lesné spoločenstvá: 2000 m, mokrade: 2000 m, lúčne spoločenstvá: 1000 m, minimálne nutná šírka jednoduchého biokoridoru pre lesné spoločenstvá: 15 m, mokrade a lúčne spoločenstvá: 20 m.

Približná minimálna doba na dosiahnutie plnej funkčnej spôsobilosti biocentra a biokoridora miestneho významu je pre:

- vodné spoločenstvá: 10 rokov
- mokrade: 10 rokov
- lúky: 20 rokov
- les s prirodzenou prevahou duba: 400 rokov
- les s prirodzenou prevahou drevín mäkkého luhu – 60 rokov

Z hľadiska rozloženia jednotlivých ťažiskových prvkov územného systému ekologickej stability v riešenom území možno uviesť nasledovné prvky :

Prvky ÚSES:

Katastrálne územia obce Žitavany sú bohaté na ekologické prvky. Základom kostry ekologickej stability v obci Žitavany je **Biokoridor nadregionálneho významu (NRBk1) rieka Žitava**. Jedná sa o tok, ktorý je čiastočne regulovaný. Jeho význam je pre ekologickú stabilitu z hľadiska vhodnej štruktúry a druhového zloženia brehových porastov hodnotný. Do východnej časti katastrálneho územia Opatovce, zasahuje biocentrum regionálneho významu **RBc1 Hradecké lúky**.

Cieľom územného systému ekologickej stability je vytvorenie čo najpriaznivejšej štruktúry krajiny. Východne od zastavaného územia obce, v oblasti "Čertov" sa nachádzajú ochranné lesy.

Predmetom ochrany sú i biotopy európskeho významu ako:

91H0 Teplomilné panónske dubové lesy;

91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy;

91G0 Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy;

6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

a druh európskeho významu Kunka žltobruchá (*Bombina variegata*).

Biotopy regionálneho významu

V k.ú. Opatovce a k.ú. Kňazice sa nachádza:

- regionálny biokoridor rieka Žitava RBk1 (hydrický koridor- vodný tok a jeho brehové porasty)

Do severo-východného cípu k.ú. Opatovce zasahuje:

- regionálne biocentrum Machulinský Škripec RBc1

Miestny územný systém ekologickej stability v k.ú. Opatovce a v k.ú. Kňazice:

Miestny územný systém ekologickej stability MÚSES tvoria plošné a líniové prvky v krajine s hodnotným ekologickým významom miestneho charakteru.

Interakčné prvky

Súčasťou miestneho územného systému ekologickej stability sú interakčné prvky, ktoré predstavujú skupinu ekosystémov, nadväzujúcich na biocentrá a biokoridory, so schopnosťou zabezpečiť alebo posilniť priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny. V katastrálnych územiach sa nachádzajú interakčné prvky líniové IPL i plošné IPP.

Miestne biokoridory:

- MBk1 bezmenný prítok Žitavy (hydrický koridor, brehové porasty)

- MBk2 Suchý potok (hydrický koridor, brehové porasty)

Interakčné prvky:

- IPP1 vinice-Suličín (plošný prvok)
  - IPP2 lokalita "Vfšky" (plošný prvok, trvalý trávny porast)
  - IPL1 lokalita "Drahy" (líniový prvok, nelesná drevinová vegetácia)
  - IPL2 lokalita "Drahy" (líniový prvok, nelesná drevinová vegetácia)
  - IPL3 bezmenný prítok Širočiny (líniový prvok, navrhované doplnenie nelesnej drevinovej vegetácie)
  - IPL4 lokalita "Hlboká" (líniový prvok, nelesná drevinová vegetácia)
- výsadba nelesnej drevinnej vegetácie (NDV) na poľnohospodárskom pôdnom fonde je súčasťou návrhov hlavne v rámci územného systému ekologickej stability (ÚSES) a pozemkových úprav. Existencia týchto prvkov v krajine spĺňa celý rad funkcií nevyhnutných pre zabezpečenie ekologickej stability územia. Ich návrh vychádza už z vypracovaných regionálnych ÚSES a z doplňujúcich miestnych ÚSES. Návrh týchto prvkov je preto možné lokalizovať nielen na stabilizáciu erózných procesov, ale aj na doplnenie chýbajúcej NDV v poľnohospodárskej krajine, a to na zabezpečenie fungovania a doplnenia genofondovo významných lokalít flóry a fauny, ekologicky významných segmentov krajiny (cenných biotopov), na plnenie biodiverzity a pod. To znamená, že návrh NDV vyplýva jednak z abiotických podkladov (sklonitosť územia, zamokrenie, skeletnosť pôdy a pod.), ale aj z nedostatočného zastúpenia bioty v krajine, čo vyplýva aj doplnenia a prepojenia už existujúcich prvkov ÚSES.

V rámci prvkov ÚSES tvorí NDV, ktorá sa skladá zo stromovej a krovinnej vegetácie, najmä interakčné prvky, resp. aj biokoridory. Biokoridory podľa zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. sú priestorovo prepojené súbory ekosystémov, ktoré spájajú biocentrá a umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev. Interakčný prvok podľa zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, prepojený na biocentrá a biokoridory. Návrh týchto prvkov je nevyhnutný pre fungovanie vzťahov v poľnohospodárskej krajine.

Koeficient ekologickej stability (KES) vypočítaný podľa metodiky Reháčková, Paudišová (2007) dosahuje hodnotu **3,61 - krajina s vysokou ekologickou stabilitou**. Dôvodom je vysoká prevaha lesnej krajiny, lesných celkov s druhovým zložením prirodzených druhov duba zimného, cerového, buka lesného, ktoré prispievajú k výraznej ekologickej stabilite územia. Podiel poľnohospodársky využívannej pôdy v území je nižší, čo prispieva k výraznej stabilite ekostabilizačných prvkov v území. Z uvedeného vyplýva, že z hľadiska ochrany životného prostredia, za účelom udržania ekologickej stability územia, je nutné realizovať vhodné udržiavacie opatrenia na ochranu ekostabilizačných prvkov v území.

Podľa ÚPN mesta Zlaté Moravce je v riešenom území obce Žitavany navrhovaný severovýchodný obchvat mesta Zlaté Moravce, čo môže predstavovať stresový a bariérový faktor pre migrujúcu zver. Pri budovaní a prevádzkovaní, ako aj pri rekonštrukcii líniových stavieb je potrebné zachovať vhodnými technickými opatreniami ich migračnú priechodnosť - § 4 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov.

Návrh krajinnoekologických opatrení

Účelom navrhovaných opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny je dosiahnutie týchto základných cieľov:

- vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.
- zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajinu v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov podľa legislatívne platných zákonov a uplatňovať princípy trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov,

Návrh opatrení pre usporiadanie územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a krajiny

V riešenom území výrazne prevláda intenzívna rastlinná poľnohospodárska výroba.

Odkrytím pôdnej zložky a jej intenzívne využívanie si žiada používanie umelých hnojív a chemických ochranných prostriedkov na ochranu pestovanej vegetácie ako aj na zvyšovanie objemu poľnohospodárskej výroby.

Vodné toky sú zregulované, povrchová i podzemná voda je ohrozovaná najmä chemickými látkami z poľnohospodárskej činnosti. Prírodné biotopy boli obmedzené na minimum.

V nadväznosti na vyššie uvedené sú navrhované nasledovné opatrenia:

Navrhované opatrenia:

- A. prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES schváliť v záväznej časti ÚPD obce,
- B. zachovať súčasnú sieť vodných tokov v riešenom území aj s brehovými porastami za účelom zachovania ich ekologických funkcií pri súčasnom zachovaní úrovne protipovodňovej ochrany,
- C. v rámci revitalizácie vodných tokov ponechať brehy zatrávnené, doplniť brehovú vegetáciu vhodnými pôvodnými drevinami, zabezpečiť dostatočné množstvo vody v tokoch, vybudovať prehrádzky na vybraných úsekoch toku s cieľom zadržiavať vodu v krajine, oddeliť pásmami TTP brehy potokov od plôch ornej pôdy a iné),
- D. zachovať plochy súčasnej NDV a zabezpečiť ich odbornú starostlivosť,
- E. pri výsadbe drevín v krajine napr. v rámci náhradnej výsadby za realizované výrubu drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny alebo pri dopĺňaní prvkov M-ÚSES uprednostniť také druhy, ktoré sú typické pre potencionálnu vegetáciu v riešenom území
- F. vypracovať návrh uličnej a parkovej zelene v obci, v ktorom budú zahrnuté nasledovné úpravy: stanoviť základné prvky starostlivosti o zeleň v obci (napr. kosenie, výsadba drevín), doplniť stromy a kríky na miestach, kde chýbajú, zabezpečiť odbornú starostlivosť o verejnú a vyhradenú zeleň, vyčleniť pozemky na náhradnú výsadbu, odstrániť vzdušné elektrické káblové vedenia v obci,
- G. rozšíriť plochy NDV výsadbou v lokalitách, ktoré sú bez vegetácie a na zanedbaných a nevyužívaných plochách,
- H. zachovať jestvujúce plochy TTP
- I. zachovať jestvujúce plochy ochranných a hospodárskych lesov, dodržiavať lesohospodársky plán
- J. realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia invázných druhov rastlín a drevín.

Návrh opatrení na ochranu prírodných zdrojov a na znižovania negatívneho pôsobenia stresových javov

Ochrana prírodných zdrojov je realizovaná vo forme legislatívnych opatrení na ochranu jednotlivých prírodných zdrojov.

Stresové javy v krajine vytvárajú v krajine rôzne environmentálne problémy ohrozujúce prírodné zdroje (vodu, pôdu, ovzdušie, horninové prostredie, vegetáciu), ekologickú stabilitu, biodiverzitu, i zdravie obyvateľstva).

Navrhované opatrenia:

K. na ochranu poľnohospodárskej pôdy pred eróziou realizovať systém ochranných agrotechnických opatrení (v zmysle § 5 zákona č. 220/2004 Z.z.):

- a) výsadba účelovej poľnohospodárskej a ochrannej zelene,
- b) vrstevnicová agrotechnika,
- c) striedanie plodín s ochranným účinkom,
- d) mulčovací medziplodina kombinovaná s bezorbovou agrotechnikou,
- e) bezorbová agrotechnika,
- f) osevné postupy so striedaním plodín s ochranným účinkom,
- g) usporiadanie honov v smere prevládajúcich vetrov,
- h) iné opatrenia, ktoré určí pôdna služba podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy.

L. uprednostniť poľnohospodársku výrobu na menších parcelách PPF (o veľkosti cca 50-60 ha), jednotlivé parcely oddeliť medzami (pásmi TTP) resp. vhodnými drevinami, a tak umožniť rozmanitejšiu štruktúru krajiny, ktorá by poskytovala viacej možností pre úkryt, hľadanie potravy a rozmnožovanie živočíchov, čo by podporilo zvýšenie biodiverzity v krajine,

M. realizovať potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia už v existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred radiačnou záťažou. Na území, na ktorom je potrebné realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, liečební, školských a predškolských zariadení a pod.,

N. realizovať opatrenia na zníženia zaťaženia obyvateľstva hlukom a exhalátmi z automobilovej dopravy,

O. realizovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov,

P. monitorovať upravené (prekryté) skládky v zastavanom území obce

Q. na vzdušných elektrických vedeniach vykonať technické opatrenia zabraňujúce usmrčovaniu vtákov,

R. rešpektovať plán protipovodňových opatrení

Jednotlivé opatrenia sú podrobne graficky znázornené vo výkresoch č.3,4.

V súvislosti so zaradením riešeného územia medzi zraniteľné oblasti sa vyžaduje dodržiavanie určených opatrení pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy.

Konfliktné uzly

V záujmovom území je možné v rámci stresových javov definovať konfliktný uzol.

Konfliktný uzol KU1 - križovanie biokoridoru regionálneho významu RBk1 (rieka Žitava) so železničnou traťou. KU2 - križovanie biokoridoru miestneho významu MBk1 (bezmenný prítok rieky Žitavy) s cestou III. triedy, III/1624.

Územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na sídelné prostredie obce Žitavany.

a) Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav;

- koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu;
- zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v obci osobitne v zastavanej centrálnej časti - ÚPC A;
- zabezpečiť a podporovať obmedzovanie prílišného prehrievania stavieb ,napríklad vhodnou orientáciou stavieb k svetovým stranám, tepelnou izoláciou ,tienením transparentných výplní ;
- vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov v obci- sprievodná a alejová zeleň pozdĺž jestvujúcich aj navrhovaných ulíc.;
- zabezpečiť a prispôbiť výber drevín pre výsadbu v obci meniacim sa klimatickým podmienkam;
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení do kontaktných hraníc obce a do príľahlej krajiny, Dôsledne realizovať prepojenie sprievodnej zelene ulíc a alejí /ul.Príčina Vodná, Žitavská a potom do voľnej krajiny/;

b) Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc;

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa , alebo spoločenstiev drevín v extraviláne obce- realizovať navrhovanú výsadbu sprievodnej zelene pozdĺž tokov a poľných ciest v súlade s MÚSES;
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie- pravidelná údržba a monitoring;
- zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie od elektrického vedenia – rešpektovať ochranné pásma elektroenergetických zariadení ;
- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii / výsadba vetrolamov ,živých plotov ,aplikácia prenosných zábran /;

c) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha;

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody;
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodovej sieti obce- zaviesť monitoring;
- realizovať opatrenia na voči riziku lesných požiarov- výstražné infotabule;
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov;
- v zalesnenej časti katastra a v oblasti Suličín podporovať budovanie malých akumulčných - zádržných hrádzok;

d) Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok;

- podporovať a zabezpečiť udržiavanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev;
- zabezpečiť a podporovať infiltračnú kapacitu územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v zastavanom území;
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci – navrhovaná sprievodná zeleň pozdĺž tokov a poľných ciest
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí – územia pozdĺž toku Žitavy;
- odtokové pomery usmerňovať pomocou drobných hydrotechnických opatrení- zadržiavanie vody v malých lesných zdržiach realizovaných na potoku Bočovka ,Krivom potoku ,Suchom potoku.;
- podporovať a udržiavať sieť lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou;

Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva - objekty pamiatkového fondu

Objekty pamiatkového fondu

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v katastrálnom území obce **neviduje** žiadne nehnutelné národné kultúrne pamiatky.

V obci sa nachádzajú pamiatky:

- rímskokatolícky kostol

Z hľadiska ochrany archeologických nálezov a situácií je potrebné:

- 1.) Ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené pamiatkovým zákonom, sa vyžaduje záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu. Orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.
- 2.) V prípade nevyhnutnosti vykonania archeologického výskumu za účelom záchrany archeologických nálezov alebo nálezových situácií predpokladaných v zemi na území stavby o archeologickom výskume a podmienkach jeho vykonania rozhodne v samostatnom rozhodnutí podľa § 35 ods. 7, § 36 ods. 3 a § 39 ods. 1 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad.
- 3.) V prípade zistenia archeologického nálezu mimo povoleného pamiatkového výskumu je nálezca povinný oznámiť to krajskému pamiatkovému úradu priamo alebo prostredníctvom obce. Oznámenie o náleze je nálezca povinný urobiť najneskôr na druhý pracovný deň po nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu. Nález, ktorý je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred rokom 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru.
- 4.) Podľa § 40 ods. 10 pamiatkového zákona v prípade, ak k nálezu nedošlo počas pamiatkového výskumu alebo počas nepovolenej činnosti, má nálezca právo na náhradu výdavkov súvisiacich s ohlásením a ochranou nálezu podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona. Podľa § 40 ods. 11 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad rozhodne o poskytnutí nálezného a poskytne nálezcovi nálezné v sume až do výšky 100 % hodnoty nálezu. Hodnota nálezu sa určuje znaleckým posudkom.

Na území obce Žitavany, okr. Zlaté Moravce, v katastrálnych územiach Kňažice a Opatovce sa nachádzajú evidované archeologické náleziská v polohách:

1. S od kostola (stredovek, novovek);
2. intravilán, pravobrežná terasa, dom č. 152 (neolit, d. bronzová?);
3. Hoňovce (stredovek) /mimo záujmového územia obce/

4. Pod vrškami (neolit);
5. pod vinicami (neolit, eneolit);
6. pod starými vinicami (neolit, doba bronzová /lužická kultura/);
7. stráň Suličina (neolit, doba bronzová /lužická kultura?/);
8. Suličín (neolit);

Z hľadiska celkového archeologického potenciálu je riešené územie situované na rozmedzí južných svahov Pohronskeho Inovca a severnej časti Podunajskej pahorkatiny, na oboch stranách rieky Žitavy, a to v regióne s kontinuálnym osídlením riečnych terás od praveku až do doby dejinnej.

Evidované archeologické náleziská uvedené v texte sú numericky prepojené s mapovým podkladom zo zdroja Geoportal.

Podľa § 22 ods. 5 pamiatkového zákona sú údaje týkajúce sa umiestnenia archeologických nálezísk predmetom ochrany podľa osobitných predpisov (ods. 3, § 76 zákona NR SR č. 241/2001 o ochrane utajovaných skutočností) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V katastrálnom území obce Žitavany evidujeme v dokumentácii Archeologického ústavu SAV v Nitre viacero archeologických lokalít. V miestnej časti Kňažice patrí k najvýznamnejším náleziskám poloha Pod starými vinicami, kde bolo zistené polykultúrne osídlenie z neolitu, eneolitu (lengyelská kultura, kultura Kosihy-Čaka-Makó), doby bronzovej (lužická kultura) a z doby laténskej. Okrem sídlisk tu bolo preskúmané aj žiarové pohrebisko lužickej kultúry. Sídliská datované do obdobia neolitu a eneolitu boli doložené aj na stráni Suličina a v polohe Vrábiková studnička. V roku 2011 sa podarilo objaviť sídlisko datované do obdobia neolitu a stredoveku v polohe Chudera, resp. Pod zdochlinou a sídlisko kultúry s lineárnou keramikou v polohe Holdy.

Taktiež v časti Opatovce nad Žitavou je registrované osídlenie z obdobia neolitu a eneolitu, a to v polohe Pod vrškami. Stredoveké a novoveké doklady osídlenia boli zistené pri kostole.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je možné predpokladať, že v zmienených polohách môže pri výkopových prácach dôjsť k narušeniu archeologických pamiatok. Z toho dôvodu by bolo žiadúce pri tvorbe územného plánu prihliadať aj na prítomnosť archeologických lokalít. Preto by všetky zemné práce mali prebiehať pod dohľadom archeológa.

Archeologický ústav SAV pri realizácii stavieb v rámci Územného plánu odporúča splniť tieto podmienky:

Stavebník/investor v každej etape stavby vyžadujúcej si zemné práce si od príslušného Krajského pamiatkového úradu už v stupni územného konania vyžiada (v zmysle zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní) stanovisko k plánovanej stavebnej akcii vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk.

Zároveň upozorňujeme na § 39 novelizovaného pamiatkového zákona 49/2002 Z.z., o nevyhnutnosti vykonať záchranný výskum, ocom rozhoduje príslušný Krajský pamiatkový úrad. V prípade záchranného archeologického výskumu KPÚ vydáva rozhodnutie.

Zdôvodnenie:

Z katastra obce Žitavany evidujeme viaceré archeologické lokality z neolitu, eneolitu, doby bronzovej, doby železnej, stredoveku a novoveku. Nevylučujeme preto, že pri zemných prácach spojených so stavebnou činnosťou budú zistené archeologické nálezy, resp. archeologické situácie. Preto by všetky zemné práce mali prebiehať pod dohľadom archeológa v rámci záchranného archeologického výskumu.

Tieto podmienky sú súčasťou záväznej časti.

B15 DOPRAVA A PREPRAVNÉ VZŤAHY

Z hľadiska širších dopravných vzťahov najvýznamnejšou dopravnou tepnou je cesta I. triedy 1/65 ktorá prepája krajské mesto Nitra s okresnými centrami a smeruje do banskobistrického kraja. Riešenej obce Žitavany sa však dotýka v neurbanizovanej oblasti a preto väčší význam pre obec má cesta II. triedy č.II/511 Topoľčianky – Zlaté Moravce, na ktorú vyúsťujú cesty III. triedy . Cesta III/1622 zabezpečuje spojenie s obcami Machulince, Obyce a cesta III/1624 zabezpečuje dopravné prepojenie s východnou časťou mesta Zlaté Moravce.

Podľa posledného platného ÚPN-R NSK nie je v katastrálnom území plánovaný cestný rozvojový zámer – realizácia cestného obchvatu mesta Zlaté Moravce.

Cestná doprava

Uvedená cesta I. triedy je významnou dopravnou spojnicou krajského mesta Nitra a okresného mesta Zlaté Moravce. Cesta I. triedy I/65 je v správe SSC (Slovenská správa ciest). Cesty III. triedy III/1622 a III/1624 slúžia ako obslužné a prístupové komunikácie a sú v správe VÚC NSK. Z ciest III. triedy vychádza niekoľko vjazdov na poľnohospodárske pozemky, ktoré úzko súvisia s poľnohospodárskou výrobou. Po oboch cestách III. triedy je prevádzkovaná autobusová doprava.

V návrhovom období je potrebné uvedené cesty upraviť na nasledovné požadované parametre:

- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii C 11,5/80 v zmysle STN 73 6101;
- mimo zastavané územie rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101;
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii MZ 8,5(8,0)/50, resp. MOK 7,5/40 (funkčná trieda B3) v zmysle STN 73 6110.
- mimo zastavané územie rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest II. Triedy v kategórii C 9,5/70 v zmysle STN 73 6101,
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest II. triedy v kategórii MZ 12(11,5 /50, (funkčná trieda B2) v zmysle STN 73 6110;

Ochranné pásma cestných dopravných trás

Cesty II. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty mimo zastavené územie	25m
Cesty III. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty	20m
Vozovky miestnych komunikácií	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty	15m

Výpočet hluku z dopravy

Výpočet je vypracovaný na základe metodických pokynov v zmysle zákona č.40/2002 Z.z. a vyhlášky MZ SR č.549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Pre zastavané územie je najväčším zdrojom znečistenia hlukom cesta II. triedy II/511.

Dopravné podklady cesta II/511

Pre určenie intenzity dopravy bolo použité celoštátne sčítanie dopravy (CSD) z roku 2015 v profile 82430

- nákladné vozidlá	T = 768 skutočných vozidiel
- osobné vozidlá	O = 4840 skutočných vozidiel
- jednoosobné vozidlá	M = 37 skutočných vozidiel
	S = 5645 skutočných vozidiel

Základné parametre

- S - skutočné vozidlá	S = 5645
Sd - celoročná priemerná denná intenzita	
$Sd = 0,93 \times S = 0,93 \times 5645 = 5249,85$	Sd = 5249,85
- nd - priemerná denná hodinová intenzita	
$nd = Sd/16 = 5249,85/16 = 328,16$ skut. voz.	nd = 328,16
- v - výpočtová rýchlosť	v = 50km/hod
- F1 - vyjadruje vplyv percent. podielu nákl. áut	F1 = 2,9
- F2 - vplyv pozdĺžneho profilu	F2 = 1,13
- F3 - vplyv povrchu vozovky	F3 = 1,0
- Hodnota RPDl	5645

Výpočet

- výpočet pomocnej veličiny "X"

$$X = F1 \times F2 \times F3 \times nd = 2,9 \times 1,13 \times 1,0 \times 328,16 = 1075,38$$
- výpočet ekvivalentnej hladiny hluku vo vzdialenosti 7,5m od osi krajného jazdného pruhu

$$Y = 10 \log X + 40 = 10 \log 1075,38 + 40 = 70,32 \text{ dB}$$

Stanovenie vzdialenosti ekvivalentnej hladiny hluku $LA = 60 \text{ dB}$ od osi krajného jazdného pruhu.

- požadovaná hodnota útlmu $U = 70,32 \text{ dB} - 60 \text{ dB} = 10,32 \text{ dB}$
- útlm 10,32 dB zodpovedá 21,8 m v zmysle grafu 2.3 metodických pokynov

Záver

- celková vzdialenosť izofóny $LA = 60 \text{ dB}$ je vo vzdialenosti $7,5 + 21,8 = 29,30 \text{ m}$ od osi krajného jazdného pruhu.

Dopravné podklady cesta III/1622.

Výpočet je vypracovaný na základe metodických pokynov v zmysle zákona č.40/2002 Z.z. a vyhlášky MZ SR č.549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Pre zastavané územie je najväčším zdrojom znečistenia hlukom cesta III. triedy III/1622.

Pre určenie intenzity dopravy bolo použité celoštátne sčítanie dopravy (CSD) z roku 2015 v profile 85000

- nákladné vozidlá	T = 291 skutočných vozidiel
- osobné vozidlá	O = 2154 skutočných vozidiel
- jednoosobné vozidlá	M = 22 skutočných vozidiel
	S = 2467 skutočných vozidiel

Základné parametre

- S - skutočné vozidlá	S = 2467
Sd celoročná priemerná denná intenzita	
$Sd = 0,93 \times S = 0,93 \times 2467 = 2294,31$	Sd = 2294,31
- nd - priemerná denná hodinová intenzita	
$nd = Sd/16 = 2294,31/16 = 143,39$ skut. voz.	nd = 143,39
- v - výpočtová rýchlosť	v = 50km/hod
- F1 - vyjadruje vplyv percent. podielu nákl. áut	F1 = 2,9
- F2 - vplyv pozdĺžneho profilu	F2 = 1,13
- F3 - vplyv povrchu vozovky	F3 = 1,0
- F3 - vplyv povrchu vozovky	F3 = 1,0
- Hodnota RPDl	2467

Výpočet

- výpočet pomocnej veličiny "X"
 $X = F1 \times F2 \times F3 \times nd = 2,9 \times 1,13 \times 1,0 \times 143,39 = 469,89$
- výpočet ekvivalentnej hladiny hluku vo vzdialenosti 7,5m od osi krajného jazdného pruhu
 $Y = 10 \log X + 40 = 10 \log 469,89 + 40 = 66,72 \text{ dB}$

Stanovenie vzdialenosti ekvivalentnej hladiny hluku LA = 60 dB od osi krajného jazdného pruhu.

- požadovaná hodnota útlmu U = 66,72 dB - 60 dB = 6,72 dB
- útlm 6,72 dB zodpovedá 10,8 m v zmysle grafu 2.3 metodických pokynov

Záver

- celková vzdialenosť izofóny LA = 60 dB je vo vzdialenosti 7,5 + 10,8 = 18,30 m od osi krajného jazdného pruhu.

Miestne komunikácie

Sú to cesty IV. triedy.

Stav niektorých miestnych komunikácií je vyhovujúci, komunikácie v zlom stavebnotechnickom stave sú určené na rekonštrukciu (poškodené krajnice komunikácií a povrch vozoviek). Komunikácie s poškodenými krajnicami a poškodeným povrchom sú určené na rekonštrukciu. Sieť miestnych komunikácií je v obci umiestnená paralelne alebo v kolmom smere na cesty III. triedy. Smerové oblúky na miestnych komunikáciách majú malé polomery. Komunikácie sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 3,0m do 5,0m. Dopravná premávka je na všetkých komunikáciách napriek nie vždy vhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Po trasách miestnych komunikácií nie sú prevádzkované autobusové linky, Vzhľadom na dopravný význam, spoločenskú funkciu a polohu v obci prisudzujeme miestnym komunikáciám funkčnú triedu C3.

Miestne komunikácie sú obslužné komunikácie, miestneho významu, prevažne so spevneným povrchom. Slúžia predovšetkým ako prístupové cesty k rodinným domom a k iným verejným objektom a využívajú sa aj ako prístupové cesty na poľnohospodárske pozemky v rámci zastavaného územia, alebo ako spojovacie komunikácie mimo zastavaného územia.

Účelové komunikácie

Sieť ciest I. a III. triedy a miestnych komunikácií je doplnená účelovými komunikáciami. Ako účelové komunikácie sú vybudované cesty, tvoriace pokračovanie miestnych komunikácií mimo zastavaného územia. Okrem toho, že účelové komunikácie sprístupňujú jednotlivé časti chotára, sú taktiež súčasťou výrobných areálov a areálov poľnohospodárskeho družstva. Povrch účelových komunikácií je z časti spevnený a z časti nespevnený.

Poľné cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť poľných ciest, nadväzujúca na cesty III. triedy, účelové alebo miestne komunikácie. Majú väčšinou prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára s blokmi poľnohospodárskej pôdy.

Pešie komunikácie a priestranstvá

Pešie trasy v obci nie sú dobudované. Pešie trasy pozdĺž cesty III/1624 vyžadujú rekonštrukciu. Z hľadiska pešej dopravy je v návrhu ÚPD potrebné uvažovať s výstavbou a rekonštrukciou chodníkov popri určených miestnych komunikáciách a rekonštruovať chodník popri ceste III. triedy III/1624 v jeho celej dĺžke.

Statická doprava

Obec nemá vybudované dostatočné parkovisko pri cintoríne, kostole, obecnom úrade, futbalovom ihrisku a pred COOP Jednotou. Garážovanie motorových vozidiel je riešené v súkromných garážach na pozemkoch rodinných domov. Rozšírenie jestvujúcich a návrh nových plôch statickej dopravy je riešený v nasledujúcich polohách:

1. pred objektom COOP JEDNOTA: 15 parkovacích miest ;
2. pred objektom CBA /Potraviny/: 5 parkovacích miest ;
3. pred objektom Hostinec /horný/: 3 parkovacích miest ;
4. pred objektom Hostinec /dolný/: 5 parkovacích miest ;
5. centrum: 60 parkovacích miest ;
6. pred objektom Športový areál: 50 parkovacích miest ;
7. cintorín /Kňazický/: 20 parkovacích miest ;
8. cintorín /Opatovce/: 16+18=34 parkovacích miest ;
9. bytovky ul. Kamenná: 45 parkovacích miest;
10. bytovky ul. Lužná: 38 parkovacích miest;
11. kostol: 10 parkovacích miest;
12. OV –ÚPC X1: 36 parkovacích miest;
13. Základná škola: 25+20= 45 parkovacích miest;

Dopravné zariadenia

V obci Žitavany sa verejná ČSPHM nenachádza. Najbližšie verejné ČSPHM sa nachádzajú v meste Zlaté Moravce rovnako aj významnejšie dopravné zariadenia.

Cestná hromadná doprava

Má najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl a za nákupmi. Obec má vzhľadom na svoju polohu v blízkosti okresného mesta dobré zabezpečenie prímestskou autobusovou dopravou. Hromadnú autobusovú dopravu zabezpečuje spoločnosť Arriva Nitra a.s. Celkovo je v sídelnom útvare 14 autobusových zastávok/.

Hromadná preprava osôb je zabezpečená prímestskými autobusovými linkami, ktoré zabezpečuje Arriva Nitra a.s. v nasledovných trasách:

- Zlaté Moravce - Topoľčianky – Skýcov a späť;
- Hostie - Topoľčianky - Zlaté Moravce a späť;
- Zlaté Moravce - Topoľčianky - Žikava - Zlaté Moravce a späť;
- Jedľové Kostolany – Machulince –Žitavany - Zlaté Moravce a späť.

Ochranné pásma cestných dopravných trás

Cesta I. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty	50m
Cesta II. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty	25m
Cesty III. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty	20m
Vozovky miestnych komunikácií	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty	15m

Cyklistická doprava

V súčasnosti vedú cez obec cyklotrasy v smere :

1. Žitavany – Zlaté Moravce - Slepčany;
2. Žitavany – Machulince - Veľká Lehota;

V návrhu ÚPN je potrebné riešiť a navrhnuť cyklotrasu v smere Topoľčianky a zapojiť do systému cyklotrás aj horské trasy v oblasti Pohronskeho Inovca. Cez obec prechádza aj červená turistická značka – Rudná magistrála v smere na Veľký Inovec /č. trasy 707/ a žltá značka smeruje na Obycké lúky –Pod Benátom .

Letecká doprava

Podľa Dopravného úradu ako príslušného orgánu štátnej správy na úseku civilného letectva v zmysle § 28 ods. 3 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa riešené územie nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení.

V zmysle § 30 leteckého zákona je nutné s Dopravným úradom prerokovať nasledujúce stavby:

- stavby alebo zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a) leteckého zákona),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice (§ 30 ods, 1 písmeno c) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d) leteckého zákona).

Vyššie uvedené pripomienky a obmedzenia sú z hľadiska záujmov civilného letectva súčasťou územného plánu obce Topoľčianky ,ako regulatívy priestorového a funkčného využitia územia.

Železničná doprava

Územím obce Žitavany prechádza jednokoľajová neelektrifikovaná železničná trať Leopoldov –Kozárovce. Železničná stanica je vzdialená od obce 4 km.

. Železničná trať má označenie č. 141. Podľa aktuálneho grafikonu je odchod vlakov plánovaný v pravidelných intervaloch. Z hľadiska rozvojových zámerov ŽSR je v budúcnosti plánovaná jej modernizácia.

Ochranné pásma železničných dopravných trás

- Ochranné pásmo železničnej trate, od osi krajnej koľaje po oboch stranách 60 m;
Stavby v ochrannom pásme dráhy podliehajú dodržiavaniu ustanovení č. 513/2009 Z.z. o dráhach, v znení neskorších predpisov a zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov a akákoľvek stavebná činnosť v tomto pásme, musí byť vopred prekonzultovaná a odsúhlasená so ŽSR;

- Rešpektovať výhľadové záujmy ŽSR, z hľadiska plánovanej elektrifikácie a modernizácie trate č.141.- Zachovať územnú rezervu pre rozvojový zámer ÚPN-R NSK -jednokoľajová železničná trať č.141 Leopoldov –Kozárovce- rezervovať územie pre úpravu , rekonštrukciu a technickú modernizáciu trate;

- novobudované objekty priemyselnej, občianskej a technickej vybavenosti situovať z ekologického hľadiska v takej vzdialenosti od železničnej trate, aby boli umiestnené za hranicou najvyššej prípustnej hodnoty hladiny hluku, pôsobenej prevádzkou železničnej dopravy, platnej pre príslušné objekty, stavby a územia, v zmysle príslušnej legislatívy. V prípade ich umiestnenia v bližšej vzdialenosti zabezpečiť hlukovú štúdiu vo vzťahu k dráhe a doprave na dráhe a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb, ktoré zabezpečia, aby expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom bola v súlade s prípustnými hodnotami, ustanovenými Vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z., (ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí,) a v súlade s požiadavkami regionálneho úradu verejného zdravotníctva.

Najdôležitejšie zásady a ciele riešenia zapracované v návrhu:

1. Rešpektovať existujúce trasy ciest :I. , II. a III. triedy. V obci sa nachádzajú cesty I/65 /v dotyku/, III/1622 a cesta III/1624. Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete sa požaduje:
  - rešpektovať nadradenú ÚPD Nitrianskeho kraja;
  - mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii C 11,5/80 v zmysle STN 73 6101;
2. mimo zastavané územie rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101;
  - v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii MZ 8,5(8,0)/50, resp. MOK 7,5/40 (funkčná trieda B3) v zmysle STN 73 6110.
  - mimo zastavané územie rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest II. Triedy v kategórii C 9,5/70 v zmysle STN 73 6101,
  - v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest II. triedy v kategórii MZ 12(11,5 /50, (funkčná trieda B2) v zmysle STN 73 6110;
3. V grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie sú vyznačené, rešpektované existujúce trasy ciest a navrhnuté ich šírkové usporiadanie v súlade s STN 73 6110;

4. Mimo zastavané územie sú vyznačené a rešpektované ochranné pásma ciest v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. Je navrhnuté umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačená ich pešia dostupnosť;
5. Cyklistické a pešie trasy sú navrhnuté a vyznačené i v širších vzťahoch k príslušnému územiu. Ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110;
6. Návrh ÚPN je potrebné odsúhlasiť s príslušným odborom dopravy VÚC Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorý zabezpečuje majetkovú správu a prevádzku ciest II. a III. triedy, rešpektovať Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja, rešpektovať ochranné pásmo cesty II. triedy mimo zastavané územie 25m a ochranné pásmo cesty III. triedy 20m od osi vozovky na obe strany v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. a vyhlášky č.35/1984 Zb. Pri realizácii dopravných rozvojových zámerov rešpektovať zákon číslo 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, v nadväznosti na vyhlášku číslo 35/1984 Zb., ako i príslušné STN (01820);
7. Na všetkých miestnych slepo ukončených komunikáciách sú navrhované otočky;
8. v zmysle STN 73 6110/Z1 - Projektovanie miestnych komunikácií Zmena 1. časť 16.3.17, v súlade s STN 83 7010 Ochrana prírody. Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie, povinne realizovať na všetkých navrhovaných parkovacích plochách výsadbu vysokej zelene v počte minimálne 1 strom na 4 parkovacie miesta v priestore medzi stojiskami.
9. Pri návrhu nových lokalít HBV, IBV, OV v blízkosti ciest I. a III. triedy posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov;
10. Dopravné napojenia navrhovaných lokalít sú riešené systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty a miestne komunikácie vyššieho dopravného významu, v súlade s platnými STN a TP.
11. V návrhu sú vyznačené hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce označeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov (účinnosť od 02.01.2015).

B16 ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

B16.1 ZÁSOBOVANIE VODOU

Hydrológia – vodohospodárske pomery Povrchové vody

Vodné toky

Západnou časťou katastrálneho územia obce Žitavany preteká spravovaný vodohospodársky významný vodný tok Žitava v správe SVP š.p. a východnou časťou vodohospodársky významný vodný tok Bočovka. Okrajovo zasahuje do k.ú. v strednej časti územia bezmenný prítok vodného toku Širočina. Ďalej preteká k.ú. vodný tok Suchý potok, ktorý je v správe organizácie Lesy SR, š.p. OZ Banská Bystrica, a Krivý potok východnou hranicou k.ú., ktorý spadá do povodia Hrona. Vodné toky pretekajúce katastrálnym územím obce sú neregulované s prirodzeným režimom.

V rámci vyhotovenia prvých Plánov manažmentu povodňových rizík bola v predbežnom hodnotení povodňového rizika rieka Žitava zaradená medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom.

Pre účely vyhotovenia prvých plánov manažmentu povodňového rizika (§ 8, ods. 7 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami) boli vypracované mapy povodňového rizika a mapy povodňového ohrozenia (MPR a MPO).

Správca vodohospodársky významných vodných tokov v zmysle § 6 a § 7 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, v znení neskorších predpisov po vypracovaní MPO a MPR poskytol uvedené mapy dotknutým obciam, pričom obec podľa § 6 ods. 10 zákona č. 7/2010 následne zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce pri najbližšom preskúmaní schváleného územného plánu.

Plány manažmentu povodňových rizík obsahujú návrhy na realizáciu opatrení, ktorých cieľom je zníženie pravdepodobnosti záplav územia povodňami a na zníženie potenciálnych nepriaznivých následkov povodní. Ide predovšetkým o návrhy preventívnych opatrení v krajine a na vodných tokoch a harmonogram ich realizácie, ktorý bude vypracovaný v závislosti od poradia naliehavosti a jednotlivé opatrenia budú postupne realizované v závislosti od zabezpečenia finančných prostriedkov.

Na zníženie povodňového rizika sa v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Váhu, na úseku vodných nádrží plánuje výstavba vodnej nádrže Obyce na Žitave, ktorá je zaradená do územnej ochrany kategórie „C“. Vodná nádrž plánovaná nad obcou Obyce bude slúžiť na ochranu obcí v povodí rieky Žitava - Obyce, Machulince, Žitavany, Zlaté Moravce a Tesárska Mlyňany.

I keď k.ú. obce Žitavany nebolo zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom (PMPR), boli pre túto oblasť vypracované mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika v mierke 1:10 000 (Zlaté Moravce)

Z dôvodu v budúcnosti plánovaných zámerov v riešenom území a z hľadiska ochrany územia pred povodňami, by bolo potrebné zakresliť záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika do územnoplánovacej dokumentácie s upozornením, že boli spracované mimo geografickú oblasť a sú zobrazené orientačne. V prípade, že sa v záplavovom území rieky Žitava bude uvažovať s novou výstavbou, hydrotechnickým výpočtom preveriť kapacitu koryta a vlastnú výstavbu situovať nad hladinu Q100.

Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie sídelného útvaru Žitavany je z nasledovných vodných zdrojov :

1. časť obce je zásobovaná z prameňov Struhárová a Vrábiková. Prameň Struhárová, sa nachádza severovýchodne od obce Žitavany, v katastrálnom území obce Machulince. Výdatnosť prameňa je 1,3-3,3 l/s. Prameň Vrábiková sa nachádza severovýchodne nad obcou Žitavany. Výdatnosť prameňa je 0,23-1,4 l/s.

Z prameňov je pitná voda privádzaná prírodným potrubím LD DN 100 dl. 1717 m do VDJ Žitavany 1x 150 m³ s hladinami 309,70/306,70 m.n.m., ktorý sa nachádza v areáli prameňa Vrábiková a plní funkciu akumulácie a prerušovacej komory.

Z VDJ Žitavany 1x150 m³ je následne privádzaná voda prírodným potrubím LT DN 100 dl. 495,0 m do VDJ Žitavany 1x100 m³ s hladinami 270,10/266,10 m.n.m. Z VDJ 1x100 m³ je následne dopravovaná zásobovacím vodovodným potrubím „A“ – LT DN 100 dl. 712,0 m do rozvodnej siete sídelného útvaru Žitavany.

2. časť obce je zásobovaná z vodárenského zdroja Gabčíkovo. Z diaľkového vodovodu Nové Zámky – Vráble cez VDJ Vráble – Dyčka s čerpacou stanicou a výtlačné prírodné vodovodné potrubie LT DN 500 je voda privádzaná do vodojemu Zlaté Moravce pri UV III 2x1500 m³ s hladinami 255,0/249,5 m.n.m.. Z vodojemu je následne voda dopravovaná gravitačne zásobným potrubím LT DN 500 do mesta Zlaté Moravce cez VDJ Zlaté Moravce pri UVII 2x150 m³ s hladinami 228,50/224,50 m.n.m.. Pre zásobovanie sídelného útvaru Žitavany je z tohto potrubia vysadená odbočka pre PVC DN 300 a vybudované zásobné vodovodné potrubie PVC DN 300, ktorým je privedená voda do rozvodnej vodovodnej siete sídelného útvaru Žitavany.

Okrajom katastrálneho územia sídelného útvaru Žitavany, v severnej až severozápadnej časti prechádza zásobné vodovodné potrubie LT DN 150 Zlaté Moravce – Topolčianky, s ktorým je vodovodná sieť obce Žitavany prepojená.

3. V južnej časti sídelného útvaru Žitavany sa nachádzajú vodárenské zdroje HS8 o výdatnosti 15,0 l/s a HS10 o výdatnosti 22,0 l/s. Vodné zdroje v minulosti slúžili pre zásobovanie mesta Zlaté Moravce a sídelného útvaru Žitavany pitnou vodou cez úpravňu vody UV III. V súčasnosti sú vodné zdroje nevyužívané. Ochranné pásmo hygienickej ochrany I. stupňa je dané oplotením vodných zdrojov.

Vodovodná sieť v sídelnom útvare Žitavany bola budovaná postupne v niekoľkých etapách. Je vybudovaná z potrubia PVC, PE, Liatina. Vodovodné prípojky pre obytné jednotky a rozvíjajúcu sa infraštruktúru sú z potrubia PE. Na rozvážacej sieti v celej trase je osadený vyhľadávací vodič, aby sa vodovodné potrubie v prípade poruchy ľahko mohlo nájsť.

Celková dĺžka vybudovaného verejného vodovodu na území sídelného útvaru Žitavany je cca 8537,00 m.

Vlastníkom vodovodnej siete v meste je Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. Časť vodovodnej siete – rad „1-4“ je vo vlastníctve obce.

Vodovodné potrubia sú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Na jednotlivých vetvách sú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník. V dôležitých uzloch sú umiestnené podzemné armatúrne šachty, uzavreté poklopom.

Rozvodná vodovodná sieť sídelného útvaru Žitavany:

Tabuľka rozvodnej vodovodnej siete

VETVA	MATERIÁL	PRIEMER V (mm)	DĹŽKA V (m)
„1“	PVC	100	1616,0
„1-1“	PVC	100	99,0
„1-2“	PVC	100	553,0
„1-2-1“	PVC	100	293,0
„1-3“	PVC	100	489,0
„1-4“	HDPE	100	334,0

„2“	PVC	100	203,0
„2-1“	PVC	100	141,0
„3“	PVC	200	44,0
	PVC	150	787,0
„3-1“	PVC	100	490,0
„3-2“	PVC	100	464,0
„3-2-1“	PVC	100	65,0
„3-3“	PVC	100	501,0
„3-4“	PVC	100	836,0
„3-4-1“	PVC	100	1017,0
„3-4-1-1“	PVC	100	83,0
„3-5“	PVC	100	522,0

Celková dĺžka jestvujúcej rozvodnej vodovodnej siete na území sídelného útvaru je 8537,0 m.

Ochranné pásmo vodovodného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach je :

-pre rozvodné potrubie do DN 500 – 1,5m horizontálne na obe strany od okraja potrubia

Výpočet potreby vody

Výpočet potreby vody pre sídelný útvar Žitavany je spracovaný v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. zo dňa 14.11.2006.

Stav - Rok 2019

Počet obyvateľov : 1873 obyv.

Priemerná špecifická potreba vody pre bytový fond a občianskú a technickú vybavenosť /Qp/

Bytový fond

1873 obyv..... 145 l/ob/d.....271 585 l/d.....3,143 l/s

Vybavenosť

1873 obyv..... 25 l/ob/d..... 46 825 l/d.....0,542 l/s

$Q_p = 3,143 + 0,542 = 3,685 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba vody Q_m

$Q_m = 3,685 \times 1,6$

$Q_m = 5,896 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody Q_h

$Q_h = Q_m \times K_h$

$Q_h = 5,896 \times 1,8$

$Q_h = 10,612 \text{ l/s}$

Návrh :

Pre výhľadový stav riešený územným plánom sídelného útvaru je nutné rozšíriť jestvujúcu vodovodnú sieť o nasledovné :

-rozvážacie vodovodné potrubie :

„1-5“	– HDPE PE 100 DN 100 – 436,0 m
„1-6“	– HDPE PE 100 DN 100 – 272,0 m
„2“	– HDPE PE 100 DN 100 – 30,0 m
„3-6“	– HDPE PE 100 DN 100 – 727,0 m
„3-6-1“	– HDPE PE 100 DN 100 – 133,0 m
„3-7“	– HDPE PE 100 DN 100 – 516,0 m
„4“	– HDPE PE 100 DN 100 – 731,0 m
„4-1“	– HDPE PE 100 DN 100 – 223,0 m
„4-2“	– HDPE PE 100 DN 100 – 519,0 m
„4-2-1“	– HDPE PE 100 DN 100 – 146,0 m
„5“	– HDPE PE 100 DN 100 – 533,0 m
„5-1“	– HDPE PE 100 DN 100 – 309,0 m
„5-1-1“	– HDPE PE 100 DN 100 – 102,0 m

Celkovo je potrebné pre zásobovanie sídelného útvaru Žitavany pitnou vodou rozšíriť
jestvujúcu vodovodnú sieť o nasledovné :

-rozvážacie vodovodné potrubie HDPE PE 100 DN 100 dĺ. 4677 m.

Vodovodná sieť v obci je navrhovaná ako okružná sieť v kombinácii s vetvovou sieťou. Na jednotlivých vetvách sú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Tlakové pomery vo vodovodnej sieti sa budú pohybovať od 0,25 – 0,6 MPa.

Ochranné pásmo vodovodného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach je :

-pre potrubie do DN 500 – 1,5m horizontálne na obe strany od okraja potrubia
-pre potrubie nad DN 500 – 2,5 m horizontálne na obe strany od okraja potrubia.

Výpočet potreby vody - návrh

Výpočet potreby vody pre sídelný útvar Žitavany je spracovaný v zmysle Vyhlášky MŽP SR
č.684/2006 Z.z zo dňa 14. novembra 2006

Počet obyvateľov - návrh : 2668 obyv.

Priemerná špecifická potreba vody pre bytový fond a občianskú a technickú vybavenosť /Qp/
Bytový fond

2668 obyv..... 145 l/ob/d.....386 860 l/d.....4,477 l/s

Vybavenosť

2668 obyv..... 25 l/ob/d..... 66 700 l/d.....0,772 l/s

$Q_p = 4,477 + 0,772 = 5,249 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba vody Q_m

$Q_m = Q_p \times k_m$

$Q_m = 5,249 \times 1,6$

$Q_m = 8,398 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody Q_h

$$Q_h = Q_m \times K_h$$
$$Q_h = 8,398 \times 1,8$$
$$Q_h = 15,117 \text{ l/s}$$

Zásady technického riešenia verejnej vodovodnej siete predpokladajú:

- 1) Technické riešenie verejnej rozvodnej vodovodnej siete zodpovedá ustanoveniam normy STN EN 805:2001 (75 5403) – Vodárenstvo; Požiadavky na systémy a súčasti vodovodov mimo budov; a STN 75 5401:1988 - Navrhovanie vodovodných potrubí.
- 2) Opis technického riešenia tlakového potrubia
  - potrubie bude navrhované ako tlakové pre tlak do 1MPa, s detailmi technického riešenia podľa normy STN 75 5401 - Navrhovanie vodovodných potrubí
  - potrubie je z PVC, profilu DN 100
  - v bežnej trase bude potrubie uložené tak, aby krytie nad potrubím bolo od 1,4 do 1,7m.

Na potrubnej trase sú navrhnuté sekčné uzávery, ktoré slúžia pri poruche systému na odstavenie úseku. Zasúvadlá sú ovládané zemnou zasúvadlovou súpravou. Poloha podzemných zasúvadiel je signalizovaná orientačnými tabuľkami podľa OTN 75 5025.

Trasa potrubia bude križovať rôzne terajšie podzemné a nadzemné vedenia. Styk sa navrhuje podľa ustanovení STN 73 6005 - Priestorová úprava vedení technického vybavenia.

Pozemné komunikácie štátnych ciest budú križované prevedením tlakového potrubia v otvore pretlačenom pod cestou.

Vodovod pitnej vody je v jednotlivých rozvojových lokalitách navrhnutý v nasledovnom rozsahu:

Zásady pripojenia spotrebiteľov na vodovod:

Súčasťou súkromnej vodovodnej prípojky je vždy vodomerná šachta navrhnutá podľa STN 75 5411 – Vodovodné prípojky.

Na vodovodný systém sa môžu napojiť odberné miesta vodovodnými prípojkami podľa STN 75 5411. Odberné miesta, kde sa manipuluje so zdravie škodlivými vodami, musia mať vodovodnú prípojku vybavenú spätnou klapkou so zavzdušnením pri strate tlaku vody vo vodovodnom systéme pitnej vody.

Kombinovanie napojenia vlastných vodných zdrojov na ten istý vnútorný vodovod, alebo na vnútroareálový rozvod vody sú zásadne neprípustné. V prípade záujmu odberateľa vody o kombinovanie odberu z vlastného vodného zdroja a z vodovodu podľa toho projektu, je potrebné tlakové prerušenie medzi verejným vodovodom a súkromným vodovodom.

Je potrebné vykonávať kontrolu kvality pitnej vody v zmysle Nariadenia vlády SR číslo 354/2006 Z.z. Kvalita vody bude meraná v rámci obecného vodovodu na základe odsúhlaseného harmonogramu prevádzkovateľa Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Nitre. Kontrola kvality vody sa vykonáva v budove obecného úradu.

Podrobné grafické riešenie navrhovaných vodárenských zariadení je obsahom výkresu č.10.

„V zmysle Zákona MŽP SR č. 442/2002 Z.z. §22, v znení neskorších predpisov, ak má žiadateľ o pripojenie na verejný vodovod požiadavky, ktoré presahujú možnosti dodávky vody existujúcim verejným vodovodom, vlastník verejného vodovodu môže odmietnuť

splnenie týchto požiadaviek. Ak to technické podmienky umožňujú, so súhlasom vlastníka verejného vodovodu si žiadateľ o pripojenie na verejný vodovod môže splnenie týchto požiadaviek zabezpečiť vlastnými zariadeniami na vlastné náklady.“

Zavlažovanie

Zavlažované územia predstavujú vlastne územia poľnohospodárskej pôdy, na ktorých sú vybudované zavlažovacie systémy (závlahy). Ide najmä o oblasti s nižšou intenzitou zrážok, na pôdach málo zadržujúcich vodu, umožňujú reguláciu využívania vody v poľnohospodárskej krajine za účelom zvyšovania produkcie v poľnohospodárstve. V závislosti od prírodných podmienok - zdrojov vody v krajine (podzemných i povrchových), zvýšený tlak na využívanie vody môže mať aj negatívne dôsledky ako napr. vodnú eróziu, salinizáciu alebo kontamináciu podzemných vôd splavenými minerálmi hnojivami či pesticídami. Na druhej strane dosahovanie lepších výsledkov v poľnohospodárstve vytvára tlak na využívanie prírodných zdrojov, najmä vody. Pri dostatočných zásobách vody a jeho vysokom potenciáli využiteľnosti, sa samotný tlak na využívanie vody môže pohybovať v intenciách trvalej udržateľnosti.

V riešenom území obce sa nenachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.:

Závlahové stavby

Pozostávajú zo záujmového územia závlahy a podzemného závlahového potrubia. Na povrch sú vyvedené hydranty, vzdušníky, kalníky, chránené betónovými skružami. V katastrálnom území sa nenachádzajú žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p.

Odvodňovanie

V riešenom území obce je vybudované odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom – vlastník je neznámi.

Vodné zdroje a ich ochranné pásma

Časť obce sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa VZ .

B16.2 KANALIZÁCIA

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Súčasný stav

V súčasnosti má obec vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť s odvedením splaškových odpadových vôd cez kanalizačnú sieť mesta Zlaté Moravce a s následným čistením splaškových odpadových vôd na ČOV Zlaté Moravce.

Kanalizačná sieť

Kanalizačná sieť v obci je zrealizovaná ako delená kanalizácia - splašková kanalizačná sieť. Vzhľadom na nepriaznivú konfiguráciu terénu kanalizačná sieť je zrealizovaná ako gravitačná sieť v kombinácii s čerpacími stanicami a prečerpávaním splaškových odpadových vôd do najbližšej gravitačnej kanalizačnej stoky, resp. do kanalizačnej siete mesta Zlaté Moravce.

V rámci celoobecnej kanalizácie je vybudovaná :

- gravitačná kanalizačná sieť
- kanalizačné výtlaky
- čerpacie stanice splaškových odpadových vôd
- kanalizačné prípojky, resp. kanalizačné odbočenia

Gravitačná kanalizačná sieť :

Stoka „A“ a prislúchajúce stoky:

Stoka „A“ odvádza odpadové vody z centrálnej časti obce a to z ulíc Príčina, Kňazická a Športová k čerpacej stanici ČS1. Následne výtlačným potrubím do jestvujúcej kanalizačnej stoky mesta Zlaté Moravce. Stoka „A“ a prislúchajúce stoky „B“, „C“, „D“, „E“, „F“, „G“, „H“, „I“, „J“, „K“, „L“ má najväčšie povodie a spolu odkanalizujú celú juhovýchodnú časť obce Žitavany. Jedná sa o ulice Kňazická, Žitavská, Opatovecká, Puškinová, F.Kráľa, 9.mája, Príčina a Saradská. Na stoke „A“ je zrealizovaná jedna čerpacia stanica. Celková dĺžka stoky „A“ a jej prislúchajúcich stôk je 4 966,64m.

Dĺžky jednotlivých stôk sú nasledovné :

- stoka A – PVC DN 300 – 1232,51 m
- stoka B – PVC DN 300 – 187,88 m
- stoka C – PVC DN 300 – 538,56 m
- stoka D – PVC DN 300 – 361,73 m
- stoka E – PVC DN 300 – 466,56 m
- stoka F – PVC DN 300 – 26,60 m
- stoka G – PVC DN 300 – 716,04 m
- stoka H – PVC DN 300 – 88,99 m
- stoka I – PVC DN 300 – 416,59 m
- stoka J – PVC DN 300 – 492,45 m
- stoka K – PVC DN 300 – 101,18 m
- stoka L – PVC DN 300 – 337,55 m

Stoka „M“

Stoka „M“ odvádza odpadové vody z ulice Hlboká v južnej časti obce Žitavany do čerpacej stanice ČS2, odkiaľ sú prečerpávané do stoky „L“ prislúchajúcej k stoke „A“. Na stoke „M“ je zrealizovaná jedna čerpacia stanica. Celková dĺžka stoky „M“ je 249,59m.

- stoka M – PVC DN 300 – 249,59 m

Stoka „N“ a prislúchajúce stoky:

Stoka „N“ odvádza odpadové vody z ulíc Vodná, Šimková a Lužná k čerpacej stanici ČS3. Následne výtlačným potrubím sú odpadové vody prečerpávané do stoky „B“ prislúchajúcej k stoke „A“.

Stoka „N“ a prislúchajúce stoky „O“, „P“, „R“, „S“, „T“ odkanalizujú severnú časť obce Žitavany. Jedná sa o ulice Vodná, Šimková, Lužná, Kňazická, Šafáriková, Topoľčianska. Na stoke „N“ je zrealizovaná jedna čerpacia stanica. Celková dĺžka stoky „N“ a jej prislúchajúcich stôk je 2 919,88m.

Dĺžky jednotlivých stôk sú nasledovné :

-stoka N	– PVC DN 300	– 1064,76 m
-stoka O	– PVC DN 300	– 74,37 m
-stoka P	– PVC DN 300	– 35,91 m
-stoka R	– PVC DN 300	– 465,16 m
-stoka S	– PVC DN 300	– 492,91 m
-stoka T	– PVC DN 300	– 786,77 m

Celkovo je vybudovanej 8 136,11 m gravitačnej splaškovej kanalizácie, dimenzie a materiálu PVC DN 300.

Kanalizačné výtlaky

V rámci celoobecnej kanalizácie sú vybudované výtlaky od čerpacích staníc :

-výtlak A1	– HDPE PE 100 D 110	– 678,65 m
-výtlak M1	– HDPE PE 100 D 90	– 265,93 m
-výtlak N1	– HDPE PE 100 D 90	– 481,23 m

Celkovo je vybudovaných 1390,45 m kanalizačných výtlakov .

Čerpacie stanice

Na kanalizačnej sieti sú vybudované celkovo 3 ks výtlačných čerpacích staníc splaškových odpadových vôd. Jedná sa o podzemné objekty.

Osadenie kanalizačných čerpacích staníc :

-ČS1	– stoka A – km 0,000
-ČS2	– stoka M – km 0,000
-ČS3	– stoka N – km 0,000

Domové prípojky a kanalizačné odbočky

Kanalizačné prípojky, resp. kanalizačné odbočky slúžia na odkanalizovanie domov ležiacich pozdĺž trasy gravitačných stôk. Pre každú nehnuteľnosť je vybudovaná samostatná kanalizačná prípojka z potrubia PVC DN 150, resp. DN 200 združená, zaústená do stoky prostredníctvom sedlovej odbočky PVC DN 300/150, resp. PVC DN 300/200 a na ňu nadväzujúce tvarovky – kolena PK 150/30°, PK 150/45°. Domové prípojky sú ukončené revíznou kanalizačnou šachtičkou pred hranicou pozemku majiteľa pripojovanej nehnuteľnosti.

Celkovo je v rámci obecnej kanalizácie vybudovaných 595 ks kanalizačných prípojok, resp. kanalizačných odbočení o celkovej dĺžke pripojovacieho potrubia 3845,90 m.

Ochranné pásmo kanalizačného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach je :

- pre potrubie do DN 500 – 1,5 m horizontálne na obe strany od okraja potrubia.
- pre potrubie nad DN 500 – 2,5 m horizontálne na obe strany od okraja potrubia.

Návrh

Kanalizačná sieť v obci je navrhovaná ako delená kanalizácia - splašková kanalizačná sieť. Vzhľadom na priaznivú konfiguráciu terénu kanalizačná sieť je navrhovaná ako gravitačná sieť s napojením do najbližšej existujúcej gravitačnej kanalizácie.

Pre navrhovaný stav sídelného útvaru riešeného ÚP je potrebné dobudovať kanalizačnú sieť o nasledovné :

- gravitačnú kanalizačnú sieť :

- stoka A1 – PVC DN 300 – 257 m
- stoka A2 – PVC DN 300 – 480 m
- stoka A2-1 – PVC DN 300 – 103 m
- stoka A2-2 – PVC DN 300 – 325 m
- stoka H – PVC DN 300 – 579 m
- stoka L – PVC DN 300 – 371 m
- stoka L1 – PVC DN 300 – 126 m
- stoka L2 – PVC DN 300 – 130 m
- stoka M1 – PVC DN 300 – 343 m
- stoka M1-1 – PVC DN 300 – 202 m
- stoka R – PVC DN 300 – 254 m
- stoka T1 – PVC DN 300 – 502 m
- stoka T1-1 - PVC DN 300 - 114 m

Celkovo je potrebné doprojektovať a dobudovať pre navrhovaný stav riešený územným plánom 3786 m gravitačnej splaškovej kanalizácie, materiálu a dimenzie PVC DN 300.

-domové prípojky a kanalizačné odbočky

Kanalizačné prípojky, resp. kanalizačné odbočky slúžia na odkanalizovanie domov ležiacich pozdĺž trasy gravitačných stôk. Pre každú nehnuteľnosť bude vybudovaná samostatná kanalizačná prípojka z potrubia PVC DN 150, resp. DN 200 združená, zaústená do stoky prostredníctvom sedlovej odbočky PVC DN 300/150, resp. PVC DN 300/200 a na ňu nadväzujúce tvarovky – kolena PK 150/30°, PK 150/45°. Domové prípojky budú ukončené revíznou kanalizačnou šachtičkou pred hranicou pozemku majiteľa pripojovanej nehnuteľnosti.

Celkovo je v rámci obecnej kanalizácie je potrebné dobudovať 265 ks kanalizačných prípojok, resp. kanalizačných odbočení.

Ochranné pásmo kanalizačného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach je :

- pre potrubie do DN 500 – 1,5 m horizontálne na obe strany od okraja potrubia.
- pre potrubie nad DN 500 – 2,5 m horizontálne na obe strany od okraja potrubia.

Množstvo splaškových odpadových vôd : vid'. výpočet potreby vody.

Čistenie splaškových odpadových vôd

Splaškové odpadové vody z obce sú čistené v čistiarni odpadových vôd mesta Zlaté Moravce.

Celkové množstvo odpadových vôd prijímaného do kanalizačnej siete

Kanalizáciou obce Žitavany sú odvádzané splaškové odpadové vody obce produkované domácnosťami, malými prevádzkami a službami.

Kanalizačná sieť obce je vybudovaná ako splašková gravitačná kanalizácia , pričom splaškové odpadové vody sú odvádzané sústavou stôk gravitačnej kanalizácie „A“ až „T“ do čerpacích staníc a následne výtlačným potrubím z ČS1 prečerpávané do jestvujúcej kanalizácie mesta Zlaté Moravce.

Celkové množstvo odpadových vôd prijímaných do kanalizačnej siete je nasledovné:

Priemerný denný prítok odpadových vôd Q_{24}

$$Q_{24} = 304,00 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{24} = 12,67 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{24} = 3,52 \text{ l/s}$$

Maximálny denný prítok odpadových vôd Q_d

$$Q_d = 452,60 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_d = 17,73 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_d = 4,93 \text{ l/s}$$

Maximálny hodinový prítok odpadových vôd Q_h

$$Q_h = 37,24 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_h = 10,34 \text{ l/s}$$

Minimálny prítok odpadových vôd $Q_{\min}$

$$Q_{\min} = 7,60 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\min} = 2,11 \text{ l/s}$$

Celkové množstvo odpadových vôd prijímaných do kanalizačnej siete – návrh riešeny UP

Celkové množstvo odpadových vôd prijímaných do kanalizačnej siete je nasledovné:

Priemerný denný prítok odpadových vôd Q_{24}

$$Q_{24} = 453,560 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{24} = 18,89 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{24} = 5,249 \text{ l/s}$$

Maximálny denný prítok odpadových vôd Q_d

$$Q_d = 674,897 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_d = 28,12 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_d = 7,81 \text{ l/s}$$

Maximálny hodinový prítok odpadových vôd Q_h

$$Q_h = 56,695 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_h = 15,74 \text{ l/s}$$

Minimálny prítok odpadových vôd $Q_{\min}$

$$Q_{\min} = 11,339 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\min} = 3,149 \text{ l/s}$$

Navrhané ciele a zásady riešenia:

1. Vytvoriť územno-technické predpoklady pre realizáciu vodovodu, kanalizácie v obci, vo všetkých rozvojových lokalitách a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.
2. Rešpektovať vodárenské zariadenia a ich ochranné pásma.

3. Vytvorenie územno-technických podmienok pre lokalizáciu stavieb, objektov a opatrení protipovodňovej ochrany obce.
4. Vytvoriť územno-technické podmienky pre lokalizáciu stavieb, objektov a opatrení protipovodňovej ochrany obce. Rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v území ohrozovanom povodňami. Vlastnú výstavbu situovať nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody, mimo zistené inundačné územie.
5. Zachovať retenčnú schopnosť územia/ dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe v maximálnej miere zadržať v území.
6. Rozvojové aktivity riešiť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.
7. Rešpektovať potrubné vedenia a ochranné pásma v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z.
8. Rešpektovať a zachovať ochranné pásma vodohospodársky významného vodného toku- Žitava.
V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.
Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity – uvedené je potrebné zapracovať i do textovej i grafickej časti „Ochranné pásmo vodných tokov“, Smernej i Záväznej časti ÚPN. Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.z). Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary. Pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma.
9. V ÚPD sú rešpektované dostupné vypracované projektové dokumentácie nových zdravotne - vodohospodárskych stavieb (Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.).
10. V rámci rozvoja obce, či už bytového, výrobného, športového alebo rekreačného požadujeme rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z a príslušné platné normy STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.
11. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami.
12. Zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky pre:
  - pre prirodzené meandrovanie vodných tokov
  - pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia
  - dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, respektíve kontrolovane vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky
  - návrh odvádzania a čistenia odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z. a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.
  - komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
  - vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí
  - stavby protipovodňovej ochrany zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby,

- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
  - navrhované križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle s STN 73 6822.
Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v citlivej oblasti v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma prejednať s príslušným správcom vodného toku.
13. ÚPN rešpektuje spracovanú projektovú dokumentáciu nasledovných zdravotne-vodohospodárskych stavieb:
- Rozšírenie a rekonštrukcia vodovodu Zlaté Moravce - Topolčianky - Obyce - Zlaté Moravce II. tlakové pásmo, Topolčianky, Machulince, Obyce, Žitavany
  - Prívod a rozvod vody Žikava - Lovce
  - Hostie - prívod vody (stavebné povolenie bolo vydané pre obec Hostie);
14. Na vodovodných radoch vybudovať nadzemné hydranty. Podzemné hydranty je možné realizovať len na miestach, ktoré spĺňajú požiadavky podľa vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. § 8 ods. 6.
Z hľadiska ochrany pred požiarom žiadame zabezpečenie prístupových komunikácií k objektom a zdrojom vody na hasenie požiarov v zmysle predpisov o ochrane pre požiarom. (podľa vyjadrenia Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Zlatých Moravciach č. ORHZ-ZM1-344/2015 z 13.10.2015)

B16.3 PLYNOFIKÁCIA

1.1. Dôvody na vypracovanie N

Generel (G) plynárenských zariadení (PZ) bol vypracovaný pre **Návrh** (ÚPD-N) Územného plánu obce (ÚPN-O) **Žitavany**. ÚPD-N rieši katastrálne územia obce **Žitavany**.

1.2. Podklady použité na vypracovanie generelu

Na vypracovanie **G** PZ boli použité tieto podklady:

- údaje poskytnuté od SPP – distribúcia a.s., od OcÚ **Žitavany** a od spracovateľa ÚPD-N,
- mapové podklady riešeného územia od spracovateľa ÚPD-N,
- Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike a
- Technické pravidlo plyn TPP 702 07 Miestne plynovody a prípojky. Zásady pre navrhovanie distribučných sietí s prevádzkovým tlakom do 400 kPa.

2. Stav odberateľov zemného plynu v obci

Zemný plyn (ZP) sa v obci v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na rôzne technologické účely.

Každý odberateľ ZP je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva ZP. Obchodné meradlo je vlastníctvom distribútora (dopravcu) ZP.

2.1. Kategorizácia odberateľov zemného plynu

V obci sa môžu v zmysle nachádzať štyri základné kategórie odberateľov ZP. Prvou kategóriou odberateľov (odber ZP do 6,5 tis.m³/r) je kategória domácnosti (D). Druhou kategóriou odberateľov (odber do 60 tis.m³/r) je kategória maloodberatelia (M). Treťou kategóriou odberateľov (odber od 60 tis.m³/r do 400 tis.m³/r) je kategória strednoodberatelia (S). Štvrtou kategóriou odberateľov (odber nad 400 tis.m³/r) je kategória veľkoodberatelia (V).

Stav odberateľov ZP nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce Žitavany podľa jednotlivých kategórií k 11/2018 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

stav odberateľov ZP k 11/2018:

<i>kategória odberateľa</i>	<i>počet</i>
domácnosť (D)	517
maloodberateľ (M)	17
strednoodberateľ (S)	0
veľkoodberateľ (V)	0

3. Stav plynárenských zariadení v obci

Obec Žitavany je celoplošne plynofikovaná. Dominantným energonosičom na výrobu tepelnej energie v predmetnej obci je ZP. Zo zdroja ZP k jeho odberateľom je ZP dodávaný VTL a STL plynovodnou distribučnou sieťou (DS) tvorenou systémom diaľkových a miestnych PZ. Plynovodnú DS v katastrálnom území obce v súčasnosti prevádzkuje najmä fa SPP – distribúcia, a.s..

3.1. Opis plynárenských zariadení

Primárnym zdrojom ZP obce Žitavany je VTL prípojka PN25 DN100 Zlaté Moravce ViOn z VTL plynovodu PN25 DN150 Zlaté Moravce ViOn a VTL regulačná stanica (RS) RS 2500 Zlaté Moravce ViOn (tieto PZ sa ale v území obce nenachádzajú).

Sekundárnym zdrojom ZP v obci Žitavany je STL2 plynovodná DS. Táto tzv. miestna sieť (MS) pozostáva z jednej údržbovej oblasti (ÚO) s názvom ÚO Žitavany. MS je tvorená úsekmi STL plynovodov a plynovodnými prípojkami z PE. MS zabezpečuje v obci predmetnej ÚO plošnú distribúciu a dodávku ZP.

Do odberných plynových zariadení (OPZ) jednotlivých odberateľov ZP v obci je ZP dodávaný STL plynovodnými prípojkami (PP). Doreguláciu ZP z STL/STL resp. STL/NTL a meranie odberu ZP zabezpečujú plynové regulačné a meracie zariadenia (RaMZ). Prevádzku OPZ zabezpečujú odberatelia ZP na vlastné náklady.

3.2. Prehľad a parametre plynárenských zariadení

Prehľad a parametre PZ nachádzajúcich sa v katastrálnych územiach obce Žitavany podľa jednotlivých zariadení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

distribučná miestna STL plynovodná sieť Žitavany (MS):

<i>zariadenie</i>	<i>prevádzkový tlak</i>	<i>materiál</i>
MS Žitavany	Do 300 kPa (STL2)	PE

4. Riešenie plynofikácie

Navrhované riešenie spočíva v rozšírení jestvujúcich STL PZ o nové STL PZ v súlade s [Návrhom](#) ÚPN-O.

Navrhované STL plynovodné úseky v intraviláne obce budú ZP zásobované z jestvujúcich STL2 plynovodnej DS [Žitavany](#). Prevádzkované budú na taký pretlak ZP STL2, na aký je v súčasnosti prevádzkovaná jestvujúca plynovodná DS obce.

Rozvojové lokality obce budú riešené predĺžením jestvujúcich alebo výstavbou nových plynovodných úsekov.

PZ musia byť navrhnuté tak, aby sa docielilo:

- zachovanie bezpečnostných pásiem na zamedzenie resp. zmiernenie účinkov havárií PZ,
- minimálne križovanie ciest,
- plošné pokrytie zastavaného územia,
- minimálny vecný rozsah PZ a nákladov na ich zriadenie,
- dostatočná prepravná kapacita očakávaných množstiev ZP k miestam jeho budúcej spotreby,
- minimálne zaťaženie súkromných pozemkov vecným bremenom zo situovania PZ.

Na výstavbu STL plynovodov DS treba použiť rúry z HDPE MRS10 – do D75 SDR11 a od D90 SDR17,6.

Na doreguláciu pretlaku plynu STL/NTL treba použiť STL regulátory so vstupným pretlakom o rozsahu do 400 kPa. Zariadenia na doreguláciu tlaku a meranie spotreby ZP budú umiestnené v zmysle platných STN a interných predpisov SPP – distribúcia a.s..

Predmetná obec sa nachádza v oblasti s najnižšou vonkajšou teplotou - 11 °C. Z tohto dôvodu pre kategóriu domácnosti (D) – individuálna bytová výstavba (D_{IBV}) treba na výpočet max. hodinového odberu ZP (Q_{mh}) uvažovať s hodnotou 1,4 m³/h.

Hydraulické parametre navrhovaných úsekov plynovodnej DS (dimenzia, rýchlosť a požadovaný pretlak) budú stanovené / posúdené odbornými pracovníkmi dodávateľa ZP, t.j. v súčasnosti SPP – distribúcia a.s., a to v procese územného konania resp. stavebného povolenia pri návrhoch vyšších stupňov projektovej dokumentácie.

Na hydraulický výpočet treba použiť nasledujúce parametre:

- drsnosť PE potrubia 0,05 mm,
- hustota ZP 0,74 kg/m³,
- teplota ZP 15 °C.

Odbery v uzlových bodoch siete sú dané výskytom jednotlivých kategórií odberov na príslušných úsekoch siete. Max. hodinové odbery treba stanoviť podľa vyššie uvedených špecifických odberov tejto kapitoly.

Vstupné pretlaky do týchto úsekov budú zrejmé z výpočtovej schémy pri spracovaní hydraulického návrhu. Uzlové body navrhovaných úsekov budú špecifikované pretlakmi a odbermi. Treba stanoviť podmienku, aby tlak v jednotlivých uzlových bodoch nepoklesol pod 1,5 násobok pretlaku 20 kPa, t.j., že pretlak v uzlových bodoch siete nesmie poklesnúť pod 30 kPa.

4.1. Rozsah navrhovaných PZ

miestne STL plynovody - návrh:

dimenzia v mm	dĺžka v bm	materiál
D50	3.400	HDPE MRS10 SDR11
D63	755	
D75	495	HDPE MRS10 SDR17,6

Dĺžky úsekov plynovodnej DS boli zaokrúhľované na celých 5 metrov.

4.2. Nárast odberu ZP na bývanie v navrhovaných územiach

ZP na bývanie:

počet BJ <i>HBV</i>	počet BJ <i>IBV</i>	spolu m ³ /h	spolu tis.m ³ /r
54	211	338,6	370,5

5. Ochranné a bezpečnostné pásma

Ochranné pásma jestvujúcich i navrhovaných PZ:

- STL plynovody a prípojky v extraviláne 4 m od osi
- STL plynovody a prípojky v intraviláne 1 m od osi

Bezpečnostné pásma jestvujúcich i navrhovaných PZ:

- STL plynovody v extraviláne 10 m od osi
- STL plynovody v intraviláne (2+0,5xD) m od osi

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

B16.4 ELEKTRIFIKÁCIA

Obec Žitavany a jej okolie je zásobovaná elektrickou energiou z prípojok vzdušného vedenia 22kVA, ktoré sú napojené na linky 22kVA vzdušného vedenia/ Linka č.369, Linka č.247,Linka č.240, ktoré vychádzajú z transformovne Zlaté Moravce. Prípojky vedú ku stožiarovým a kioskovým trafostaniciam. Elektrizačnú sieť v obci spravuje ZSE, prevádzkovateľom väčšiny trafostaníc je ZSE, niektoré sú súkromné. Energetický kód obce je 0084.Cez územie obce prechádza aj vzdušná 110Kv linka.

- Sekundárny rozvod v obci je riešený ako vzdušný na betónových stožiaroch. Súčasné napäťové pomery na sekundárnej strane, aj na koncoch odbočiek, sú dobré.

- Primárny distribučný rozvod 22kV je realizovaný ako vzdušný na stĺpoch. Časť vedenia je kabelizovaná. Umiestnenie trafostaníc, vzdušných a podzemných vedení je zakreslené na situácii č. 9

Vzhľadom na predpokladanú výstavbu jednotlivých celkov a ulíc v trase vzdušného 22kV vedenia sa urobí zakabelizovanie napojenia existujúcich, rekonštruovaných (zo stožiarových na kioskové) a nových TS v rámci obce. Vzhľadom na rozmiestnenie uzlov odberu a zaťaženia sekundárnej siete je potrebné urobiť nasledujúce opatrenia.

V obci sa nachádzajú nasledovné trafostanice, ktoré sú v správe ZSD.

Prehľad pôvodných trafostaníc	pôvodný Pi	navrhovaný Pi.
TS Žitavská ul.	0084-080 / 400KvA /	400KvA
TS Ul. 9.mája	0084-081 / 250KvA /	250 kVA
TS pneuservis	0084-082 / 630KvA /	630KvA
TS Vodná ul.	0084-083 / 160KvA /	400KvA
TS areál PD	0084-084 / 160KvA /	400KvA
TS areál ZVAK	0084-085 / 250KvA /	250KvA (cudzia)

TS areál ZVAK	0084-086 / 250KvA /	250KvA (cudzia)
TS Chrenová chata	0084-088 / 160KvA /	160KvA
TS Ul. Príčina	0084-089 / 400KvA /	400KvA
TS bytovky/kiosk/	0084-205 / 100KvA /	100KvA

Novonavrhované trafostanice v Žitavanoch :	navrhovaný Pi.
-TS-nová-1-kiosková (UPC „O1 “)	400 kVA
-TS-nová-2-kiosková (UPC „B “)	400 kVA

Navrhované a rekonštruované TS bude treba riešiť ako typové -TBSV s napojením na navrhované káblové vedenie 22kV.

V urbanistickom návrhu výstavy sa uvažuje s rozšírením bytových jednotiek, občianskou vybavenosťou a s podnikateľskými objektmi vrátane priemysel výroba, podnikanie. Sídlný útvar je rozdelený do územno priestorové celky (UPC), v ktorých je navrhnutá vybavenosť vrátane nárastu potreby na energetickú záťaž v celkovej hodnote cca 4 040 kVA. Ktoré bude riešené vybudovaním nových TS a rekonštrukciou existujúcich TS.

Ochranné pásmo el. vedení a transformátora treba dodržať v zmysle zákona o energetike č.656/2004. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča .

Táto vzdialenosť je 10 m pri napätí 22 kV (v súvislých lesných priesekoch 7 m) a u stožiarovej TS.

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti do 2m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.
- vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.
- stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať.

Elektrické vedenia a ich ochranné pásma.

Elektrické nadzemné vedenie VN 22kV a slúžia predovšetkým pre potreby obce časť má tranzitný charakter.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia 22 kV (1kV až 35 kV vrátane, pre vodiče bez izolácie) je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti 10 m meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča.

Podľa § 36 zákona č. 656/2004 o energetike a o zmene niektorých zákonov je v ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané: pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m. Vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia je možné porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia. Na základe konzultácii s predstaviteľmi Západoslovenských elektrární bolo dohodnuté, že priamo pod vedením bude ponechaný priesek 3 m bez výsadby, z dôvodu prístupnosti k objektu.

ÚPN vytvára územno-technické predpoklady pre zavedenie silových elektroenergetických sietí do všetkých rozvojových lokalít a radí ich medzi verejnoprospešné stavby. ÚPN obce rešpektuje všetky elektroenergetické siete a zariadenia a ich ochranné pásma.

B 16.5 SPOJE A ZARIADENIA SPOJOV

Riešeným územím prechádzajú diaľkové a spojovacie telefónne vedenia. Obec Žitavany patrí z hľadiska telekomunikačného členenia do primárnej oblasti Nitra. V rámci sídla, ktoré je kategorizované ako sídlo miestneho významu je telefonizácia zabezpečená z existujúcej automatickej digitálnej vzdialenej účastníckej jednotky RSÚ ALCATEL S12 s príslušnou prístupovou sieťou. Rozvod po obci je riešený káblom vedením uloženým v zemi a z časti vzduchom závesným káblom TCEKES k jednotlivým účastníkom je riešené odbočenie cez vonkajšie spojky vzdušne.

Súčasná kapacita káblového rozvodu a postačuje pokryť terajšie požiadavky na zriadenie telefónnych účastníckych staníc.

Pre plánované rozšírenie je potrebné pri rozšírení zväčšiť kapacitu RSÚ - to je cca 250 účastníkov. Z RSÚ v obci je potrebné uložiť telekomunikačné káble v zemi s možnosťou odbočiek pre navrhované rozšírenie liniek..

Rozvodná sieť miestnych telekomunikačných sietí je vedená zemnými káblami prevažne popri komunikáciách. Vo väčšej časti obce sú vzdušné telekomunikačné rozvody, cez ktoré sa prostredníctvom účastníckych rozvádzačov napájajú jednotliví účastníci.

V zmysle zákona č.610/2003 podľa § 67 o elektronických komunikáciách sú vedenia verejnej telekomunikačnej siete (VTS) chránené ochranným pásmom.

Ochranné pásmo VTS je široké 1 m od osi jeho trasy. Hĺbka a výška OP je 2 m od úrovne zeme pri podzemných vedeniach a v okruhu 2 m pri nadzemných vedeniach.

V ochrannom pásme nemožno:

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenie,
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku telekomunikačných zariadení, alebo poskytovanie verejných telekomunikačných služieb.

Obecný rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v budove obecného úradu.

Rozvody sú vedené na betónových stĺpoch sekundárnych elektrických rozvodov na oceľových konzolách s keramickými izolantmi v ochrannom pásme od elektrických vodičov.

Záver

V ochrannom pásme nemožno:

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenie,
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku telekomunikačných zariadení, alebo poskytovanie verejných telekomunikačných služieb.

ÚPN vytvára územno-technické predpoklady pre napojenie elektrických a telekomunikačných sietí do všetkých rozvojových lokalít, ku všetkým objektom a zaraďuje ich medzi verejnoprospešné stavby.

B17 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, PRÍPADNE HODNOTENIE Z HĽADISKA PREDPOKLADANIA VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Negatívne prírodné javy - prírodné stresové javy

Seizmicita

Riešené územie sa nachádza v oblasti s možnosťou výskytu makroseizmickej intenzity o sile 6 ° M.S.K. – 64 (Atlas krajiny SR, 2002, str. 276.).

Rádioaktivita

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v ostatných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radičná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Z nich radón sa podieľa 47 % na skladbe priemerného ročného efektívneho dávkového ekvivalentu ožiarovania obyvateľstva (Vedecký výbor OSN pre otázky ožiarovania, New York, 1988).

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón-222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prísunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov.

Podľa mapového portálu ŠGÚ Dionýza Štúra spadá takmer celá časť do územia so stredným radónovým rizikom (63,0%). Južná a juhovýchodná časť zastavaného územia obce Žitavany spadá do oblasti s nízkym radónovým rizikom (36,7%).

Geodynamické javy

V riešenom území sa potencionálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- *ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou – žiadna až slabá erózia*
/Zdroj: podnemapy.sk/
- *ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou:*
Celé katastrálne územie nie je náchylné na vodnú eróziu. Náchylnosť na eróziu v celom území je žiadna alebo nízka (odnos pôdy je menej ako 4 t/ha za rok.
/Zdroj: podnemapy.sk/
- *náchylnosť celého k. ú. na zosúvanie* - je slabá (Atlas krajiny SR, 2002, str. 282)

Zosuvné procesy a výmoľová erózia

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR – Odbor štátnej geologickej správy a Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra nie sú v predmetnom území zaregistrované zosuvy. V predmetnom území sú evidované staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988, haldy z ťažby a spracovania andezitu (zn. 5 -halda) , nie sú evidované svahové deformácie.

Predmetné územie nie je určené ako prieskumné územie pre vyhradený nerast. V území je potrebné rešpektovať jestvujúce rigoly.

Sekundárne stresové javy a zdroje

Stresové javy a zdroje predstavujú sprievodné javy, ktoré vznikli ľudskou aktivitou a majú negatívny dosah na územie.

Znečistenie ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2003 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 706/2002 Z. z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok.

V obci Žitavany sa veľké zdroje znečistenia ovzdušia nenachádzajú.

Obec je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z domových prevádzok. Kvalita ovzdušia v obci nebola meraná. Monitorovacia stanica v kraji je situovaná iba v meste Nitra. Ku kvalite ovzdušia prispieva tiež skutočnosť, že obec je plynofikovaná.

Povrchové vody

Nariadením vlády č. 296/2005 Z. z. sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

Podpovrchové vody

Podpovrchové vody tvorí pôdna a podzemná voda.

V obci sa zachovalo množstvo studní, ktoré sa po vybudovaní využívajú zväčša na polievanie záhrad. Voda má zvýšenú hladinu dusičnanov a na pitie sa nehodí.

Pôdna voda je disponibilným zdrojom pre biosféru. Je obsiahnutá v pôde a nevytvára súvislú hladinu. Pôdna voda je veľmi dôležitá najmä z hľadiska jej využitia v poľnohospodárstve.

V riešenom území v súčasnosti nie sú dostupné dostatočné údaje o nej, nakoľko nie je vybudovaný monitoring na jej sledovanie.

Podzemná voda je definovaná ako časť podpovrchovej vody, ktorá vyplňuje dutiny zvodnených hornín a ktorá podľa charakteru vytvára obyčajne súvislú hladinu. Podzemné

voda majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Podzemná voda je nenahraditeľná zložka životného prostredia.

Kontaminácia pôd

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatkovej energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu zníženiu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia zaradené medzi relatívne čisté pôdy. (Atlas krajiny SR, 2002, M 1: 500 000, M 1: 1 000 000, str. 279 - 280).

Zaťaženie prostredia hlukom

Negatívny vplyv na sídlo má prítomnosť cesty II. triedy, II/511, ktorá sa nachádza v severnej časti predmetného územia, v dotyku so zastavaným územím, na hranici s k.ú. Topoľčianky. Na cestu II. triedy II/511 vyúsťujú cesty III. triedy. Cesta III/1622 zabezpečuje spojenie s obcou Machulince a cesta III/1624 zabezpečuje dopravné prepojenie s východnou časťou mesta Zlaté Moravce. Všetky uvedené cesty sú zdrojom hluku a vibrácií. Do západnej časti predmetného územia zasahuje i železničná trať. V súčasnosti je plánovaná úprava oblúkov na trati. Nemá však priamy vplyv na zastavané územie obce, i keď je zdrojom hluku a vibrácií.

Poškodenie bioty

Biota zahŕňa všetky živé organizmy vo vymedzenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov, ale v tejto časti uvedieme najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine a ktoré poškodzujú najmä pôvodné druhy rastlín a živočíchov, z ktorých mnohé sú predmetom ochrany prírody.

Medzi dôsledky hospodárskej činnosti človeka patrí aj napr. znižovanie plochy pôvodných a prirodzených biotopov, ich fragmentácia resp. ich zničenie. Zároveň tieto plochy pôvodných biotopov boli resp. sú nahradzované umelými človekom vytvorenými biotopmi, ktoré boli obsadené nepôvodnými druhmi organizmov, či už zámerne (napr. cieľavedomé pestovanie poľnohospodárskych kultúr) alebo sekundárne prenikaním agresívnejších druhov, ktoré vytlačili resp. vytlačujú pôvodné druhy organizmov. Dôsledkom tohto procesu je postupné znižovanie biodiverzity v krajine až po vymiznutie niektorých druhov.

K poškodzovaniu bioty v súčasnosti dochádza aj sekundárnymi stresovými zdrojmi, ktoré sú spojené so zavádzaním intenzívnej poľnohospodárskej výroby, zakladaním nových urbanizovaných plôch (najmä výstavbou objektov bývania, dopravy a priemyselnej výroby) a to znečisťovaním ovzdušia, pôdy a vody ako základných zložiek životného prostredia živých organizmov.

V riešenom území k najrozsiahlejšiemu poškodzovaniu bioty došlo vplyvom zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby. Súčasťou tohto procesu bolo odvodnenie, melioračné a regulačné úpravy územia, následkom ktorých došlo k zmene aj vodných pomerov v krajine.

Postupné rozširovanie plôch poľnohospodárskej pôdy sa uskutočňovalo najmä na úkor prirodzených lúčnych a lesných spoločenstiev.

Biota v riešenom území je ohrozovaná a poškodzovaná aj existujúcimi bariérovými objektmi, ktoré ohrozujú najmä živočíchy. Sú to predovšetkým nadzemné elektrovedy a dopravné koridory.

Nadzemné elektrovedy spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahu elektrickým prúdom. Pri novobudovaných elektrovedoch resp. pri rekonštrukcii existujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov.

Cestná doprava spôsobuje zranenie resp. úhyn ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu. Kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko.

Pôvodná biota je poškodzovaná aj využívaním niektorých foriem hospodárenia napr. v lesnom hospodárstve je to holorubný spôsob obnovy, celoplošná príprava pôdy a pestovanie nepôvodných druhov drevín akými sú napr. agát biely a topol šľachtený.

Biota je poškodzovaná aj vplyvom používania rôznych chemických látok v poľnohospodárskej i lesohospodárskej činnosti, znečisťovaním pôdy a vody odpadovými vodami, nelegálnymi skládkami.

Stresové prvky a javy sídelné a technické

Výrobné a poľnohospodárske areály

Ekonomická základňa obce je tvorená súkromným sektorom, ktorý v obci predstavujú predovšetkým podnikatelia - živnostníci. V obci má zastúpenie aj niekoľko malých firiem (do 25 zamestnancov). Priemyselná výroba, ktorá by ohrozovala kvalitu zložiek životného prostredia tu nie je. Potenciálnym zdrojom hluku, prachu ako aj znečisťovania ovzdušia je Poľnohospodárske družstvo.

Obytné areály a areály služieb

Kvalita životného prostredia je ohrozovaná najmä z bodových zdrojov znečisťovania ovzdušia (vykurovanie tuhým palivom, nepovolené spaľovanie bioodpadu v záhrade), ohrozením kvality podzemnej vody, únikom odpadových vôd z netesných žump a šírením invázných druhov rastlín v neudržiavaných priestoroch. Obytné územie je permanentne ohrozované zasypávaním rigolov komunálnym odpadom.

Dopravné línie a plochy

Z hľadiska širších dopravných vzťahov najvýznamnejšou dopravnou tepnou je cesta I. triedy 1/65 ktorá prepája krajské mesto Nitrú s okresnými centrami a smeruje do banskobistrického kraja. Riešenej obce Žitavany sa však dotýka v neurbanizovanej oblasti a preto väčší význam pre obec má cesta II. triedy č.II/511 na ktorú vyúsťujú cesty III. triedy. Cesta III/1622 zabezpečuje spojenie s obcou Machulince a cesta III/1624 zabezpečuje dopravné prepojenie s východnou časťou mesta Zlaté Moravce. Dopravné línie v území sú zdrojom hluku a vibrácií, predstavujú bariéry, ktoré ohrozujú hlavne migrujúce živočíchy.

Elektrovedy

Predmetným územím prechádzajú línie 2x110 kVA a 22 kVA vzdušného vedenia. Vzdušné elektrické vedenia sú potenciálnym nebezpečenstvom pre vtáky a patria medzi pohľadovo krajinnosteetické negatíva.

Produktovody

Cez riešené územie neprechádzajú produktovody a nezasahujú do neho ani ich ochranné pásma.

Telekomunikácie

Spoločnosť Slovak Telekom má v k. ú. trasy telekomunikačných káblov rôznej dôležitosti, vrátane zariadení a objektov, ktoré je potrebné evidovať ako v textovej, tak i v grafickej časti ÚPN.

Čerpacia stanica pohonných hmôt

V obci sa verejné ČSPHM nenachádzajú.

Skládky a smetiská

Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch na základe ustanovenia § 6 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 409/2006 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v obci určuje systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu.

Komunálny odpad v obci je vyvážaný v pravidelných intervaloch na skládku tuhého komunálneho odpadu v Zlatých Moravciach. Likvidáciu a odvoz komunálneho odpadu zabezpečujú Technické služby Zlaté Moravce. Separovaný zber vyvážajú NKS.

V predmetnom území sú na základe registra skládok Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra evidované dve skládky upravené/prekryté.

1. Miestny názov: Zlaté Moravce (Kňazice)

Registračné číslo: 1691

Stav: upravená (prekrytie, terénne úpravy a pod.)

2. Miestny názov: Zlaté Moravce (Opatovce)

Registračné číslo: 1690

Stav: upravená (prekrytie, terénne úpravy a pod.)

Ohrozenie prvkov ÚSES

Prvky územného systému ekologickej stability ohrozujú socioekonomické javy, ktoré sa prejavujú plošným, líniovým alebo bodovým zásahom, ohrozujú funkčnosť ÚSESu, ale aj samotnú existenciu jednotlivých prvkov ÚSES.

V riešenom území prvky ÚSES sú najviac ohrozované:

- *intenzívnou poľnohospodárskou výrobou*

Intenzívna poľnohospodárska činnosť je zdrojom *znečisťovanie zložiek ŽP, najmä pôdy a vody napr. vplyvom používaných agrochemikálií* (obzvlášť citlivé sú vodné ekosystémy). Veľkoplošný spôsob obhospodarovania ornej pôdy priniesol so sebou redukciu najmä plôch NSKV a TTP a potlačilo mozaikovitosť krajiny, jej rozmanitosť.

- *odpadovým hospodárstvom*

Nelegálne skládky sú *potencionálnym zdrojom znečistenia podlažia, pôdy a podzemných vôd* (nelegálne skládky pri poľných cestách). Potencionálnou environmentálnou záťažou pre životné prostredie je aj nesprávna manipulácia a uskladňovanie odpadov, skladovanie rôznych materiálov resp. medziproduktov z výroby.

- *prvkami technickej a dopravnej infraštruktúry*

Najohrozenejšími prvkami v ekologickej sieti sú biokoridory vodných tokov - najviac sú ohrozené vodohospodárskymi úpravami (reguláciami) a ich križovaním s líniovými stavbami, ako aj znečisťovaním vôd odpadovými vodami zo žúmp .

Vzdušné elektrické vedenia, ktoré križujú poľnohospodársku krajinu, obmedzujú možnosť doplniť sieť ÚSES o nové prvky a zároveň sú hrozbou najmä pre vtáctvo.

Cesty sú bariérou pre migráciu menej pohyblivých živočíchov.

Pravdepodobné environmentálne záťaže môžu negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

B18 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

Ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastných surovín

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) a vyhlášky MŽP SR č.51/2008 Z.z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a iné právne predpisy.

Chránené ložiskové územie zahŕňa územie, na ktorom by stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska.

Chránené ložiskové územie a jeho zmeny určuje obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a po dohode s príslušným stavebným úradom podľa osobitného predpisu.

Z hľadiska využívania ložísk nerastov ako aj ich ochrany má zásadný význam rozdelenie ložísk na výhradné ložiská, ktoré tvoria nerastné bohatstvo vo vlastníctve štátu a ložiská nevýhradných nerastov, ktoré sú súčasťou pozemku.

V zmysle uvedenej legislatívy je potrebné na území chrániť všetky výhradné ložiská nerastov, ktoré sú chránené určenými dobývacími priestormi a chránenými ložiskovými územiami.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra :

- evidujú upravené skládky (2) ;
- evidujú ložiská nevyhradeného nerastu LNN (4697,4671,4079):
- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Opatovce – Kamenné vráta (4697)", stavebný kameň, IMA INVEST s.r.o.;
- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Opatovce – Kamenné vráta (4671)", stavebný kameň, Ondrejka Miloš KAM-ON, Machulince;
- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Žitavany (4079)", stavebný kameň, ŠGÚDŠ Bratislava;
- ložisko nevyhradeného nerastu je podľa § 7 banského zákona súčasťou pozemku.
- neevidujú svahové deformácie a zosuvy;
- neevidujú výhradné ložiská DP;
- neevidujú výhradné ložiská CHLU;
- neevidujú výhradné ložiská OVL;

- neevidujú navrhované prieskumné územia;
- neevidujú určené prieskumné územia;
- evidujú staré banské diela /halda/ ;
- predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika.
Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia;
- neevidujú prognózu zvýšeného radónového rizika;

B19 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU, NAPR. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE

Západnou časťou katastrálneho územia obce Žitavany preteká spravovaný vodohospodársky významný vodný tok Žitava v správe SVP š.p. a východnou časťou vodohospodársky významný vodný tok Bočovka. Okrajovo zasahuje do k.ú. v strednej časti územia bezmenný prítok vodného toku Širočina. Ďalej preteká k.ú. vodný tok Suchý potok, ktorý je v správe organizácie Lesy SR, š.p. OZ Banská Bystrica, a Krivý potok východnou hranicou k.ú., ktorý spadá do povodia Hrona. Vodné toky pretekajúce katastrálnym územím obce sú neregulované s prirodzeným režimom.

V rámci vyhotovenia prvých Plánov manažmentu povodňových rizík bola v predbežnom hodnotení povodňového rizika rieka Žitava zaradená medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom.

Pre účely vyhotovenia prvých plánov manažmentu povodňového rizika (§ 8, ods. 7 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami) boli vypracované mapy povodňového rizika a mapy povodňového ohrozenia (MPR a MPO).

Správca vodohospodársky významných vodných tokov v zmysle § 6 a § 7 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, v znení neskorších predpisov po vypracovaní MPO a MPR poskytol uvedené mapy dotknutým obciam, pričom obec podľa § 6 ods. 10 zákona č. 7/2010 následne zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce pri najbližšom preskúmaní schváleného územného plánu.

Plány manažmentu povodňových rizík obsahujú návrhy na realizáciu opatrení, ktorých cieľom je zníženie pravdepodobnosti záplav územia povodňami a na zníženie potenciálnych nepriaznivých následkov povodní. Ide predovšetkým o návrhy preventívnych opatrení v krajine a na vodných tokoch a harmonogram ich realizácie, ktorý bude vypracovaný v závislosti od poradia naliehavosti a jednotlivé opatrenia budú postupne realizované v závislosti od zabezpečenia finančných prostriedkov.

Na zníženie povodňového rizika sa v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Váhu, na úseku vodných nádrží plánuje výstavba vodnej nádrže Obyce na Žitave, ktorá je zaradená do územnej ochrany kategórie „C“. Vodná nádrž plánovaná nad obcou Obyce bude slúžiť na ochranu obcí v povodí rieky Žitava - Obyce, Machulince, Žitavany, Zlaté Moravce a Tesárska Mlyňany.

I keď k.ú. obce Žitavany nebolo zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom (PMPR), boli pre túto oblasť vypracované mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika v mierke 1:10 000 (Zlaté Moravce)

Z dôvodu v budúcnosti plánovaných zámerov v riešenom území a z hľadiska ochrany územia pred povodňami, by bolo potrebné zakresliť záplavové čiary z map povodňového ohrozenia a

máp povodňového rizika do územnoplánovacej dokumentácie s upozornením, že boli spracované mimo geografickú oblasť a sú zobrazené orientačne. V prípade, že sa v záplavovom území rieky Žitava bude uvažovať s novou výstavbou, hydrotechnickým výpočtom preveriť kapacitu koryta a vlastnú výstavbu situovať nad hladinu Q100.

Ochrana pred povodňami zahrňuje:

- a) úpravy tokov,
- b) budovanie ochranných hrádí
- c) kombináciu opatrení a) + b)

Riziko povodní

V území okresu Zlaté Moravce sú na významnejších tokoch odtokové pomery z väčšej časti vysporiadané a toky sú upravené s kapacitou v intravilánoch na Q100, v extravilánoch od Q20 do Q100.

Do celkovej koncepcie vodného hospodárstva je zahrnutá aj úprava drobných vodných tokov ako súčasť hydromeliórií, za účelom ich stabilizácie, ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a umožnenia vyústenia odvodňovacích sústav.

Pri návrhu rozvojových zámerov v tomto území je nevyhnutné rešpektovať zákon o ochrane pred povodňami č.7/2010 Z.z. (§20, ods. 6, 7, 8, 9).

V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami (§20) – uvedené je potrebné zapracovať i do časti „Ochrana pred povodňami“.

V prípade akýchkoľvek stavebných zámerov v blízkosti vodných tokov s nedostatočnou kapacitou koryta na odvedenie prietoku Q 100 – ročnej veľkej vody požadujeme rešpektovať ich inundačné územie, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle tohto zákona.

Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce.

Stavby protipovodňovej ochrany sú zaradené v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.

V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a povrchových technických diel na nich.

Stavby na území s trvalo zvýšenou aktivitou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma požadujeme odsúhlasiť s našou organizáciou.

V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí žiadateľ – investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Záver:

1. Zabezpečiť vykonanie preventívnych opatrení pred povodňami, ako sú opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov, zvyšovať retenčnú schopnosť územia, zabezpečiť akumuláciu vôd v lokalitách na to vhodných, ktoré chránia obec pred zaplavením územia vodou z povrchového odtoku, ako aj zaplavenia vodou z vodného toku.

2. Snažiť sa udržať vody z povrchového odtoku na miestach, kde vzniknú a neodvádzajú ich do recipientu.

3. Pri umiestňovaní stavieb brať do úvahy inundačné územie, územia ohrozené povodňami (v potenciálnej zóne zaplavenia) a pobrežné pozemky vodných tokov.

4. Pri schvaľovaní nových investičných zámerov brať do úvahy ich budúci možný vplyvná kvalitu povrchových a podzemných vôd. ako aj ich celkový vplyv na životné prostredie.

5. Pri činnostiach plánovaných na pobrežných pozemkoch vodohospodársky významných vodných tokov (Žitava), kde je ochranné pásmo 10 m od brehovej čiary a na pobrežných pozemkoch drobných vodných tokov, kde je ochranné pásmo 5 m od brehovej čiary, je potrebný súhlas OÚ Zlaté Moravce, OSŽP, ŠVS, podľa § 27 vodného zákona.

6. Podporovať opatrenia na vodných tokoch z hľadiska ochrany pred povodňami, úpravy pred vybrežovaním vôd, stabilizácia koryta na tokoch, realizácia projektovaného suchého poldra nad futbalovým ihriskom a realizovať ochranné technické opatrenia na monitorovaných lokalitách v rámci katastrálneho územia obce Topoľčianky.

V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami a v súlade s plánom protipovodňovej ochrany.

B20 VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY

Definícia pôdy

Tak ako sa vyvíjala pôda, vyvíjali sa aj definície pôdy. Kron /1853/definoval pôdu ako vrchnú vrstvu Zeme schopnú niesť rastlinný kryt. O tridsať rokov neskôr Dokučajev /1880/ vniesol do definície biotické a abiotické prvky. V každom prípade môžeme konštatovať, že pod vplyvom vedomostného rastu sa vždy jednalo o veľmi pragmatické vyjadrenia. V odporúčaní Rady Európy R-92-8 o ochrane pôdy je definícia pôdy uznávajúca rozsah jej významu s nasledovnými funkciami:

- produkcia biomasy
- filtrácia, pufrácia a transformácia látok v prírode
- ochrana diverzity druhov živých organizmov
- fyzikálne médium a priestorová základňa pre socio-ekonomické aktivity (poľnohospodárstvo, lesníctvo, priemysel a iné.)
- zdroj surovín, zásobáreň vody, ílu, piesku, kameňa, minerálov a i.
- kultúrne dedičstvo vrátane paleontologických a archeologických nálezov.

V úvode spomínané funkcie pôdy majú podľa Agendy 21(1992) rovnakú dôležitosť so zachovaním princípu, podľa ktorého pri konflikte medzi ekonomickými a ekologickými záujmami človeka k pôde sa musia uprednostniť záujmy ekologické. Môžeme konštatovať, že zvýšenie poľnohospodárskej výroby pre zabezpečenie potravín v našom kraji nie je možné riešiť zväčšením výmery poľnohospodársky využívannej pôdy. Podľa tvz. „carrying capacity“ územia, súčasná výmera poľnohospodárskych pod SR je na hranici dostatočnosti (0,46 ha na 1 obyvateľa). Táto hranica pri súčasných široko využiteľných technológiách je limitujúca a pokles pod túto hranicu znižuje potenciál pre uspokojenie výživy obyvateľstva.

Právna ochrana poľnohospodárskej pôdy

Právna ochrana poľnohospodárskej pôdy na území Slovenskej Republiky má viac ako 40-ročnú históriu.

V roku 1992 nadobudol účinnosť zákon o ochrane poľnohospodárskej pôdy, zákon SNR č. 307/1992 Zb., a nariadenie vlády SR č. 19/1993 Z.z o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy. V roku 1996 bolo nar. vlády SR č. 19/1993 Z.z v znení nar. vlády SR č. 278/1994 Z.z. zrušené a nahradené novým nariadením vlády SR č.152/1996 Z.z o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy.

Dôvodom pre spracovanie a vydanie úplne nového zákona v roku 1992 bolo nové právne prostredie v SR po roku 1990.

V ustanoveniach zákona je pôda deklarovaná ako nenahraditeľný prírodný zdroj a nezastupiteľná zložka životného prostredia. Každý je povinný chrániť prirodzené funkcie poľnohospodárskej pôdy a vyhnúť sa konaniu, ktoré by viedlo k jeho zhoršeniu.

Od 1.mája 2004 nadobudol účinnosť nový zákon NR SR č. 220/2004 O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Právne úpravy dali priestor pre uplatnenie zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy už pri územnoplánovacej činnosti, zvlášť pri spracovaní návrhov územnoplánovacej dokumentácie.

Medzi základné zásady patria:

- čo najmenej narúšať funkciu PP a zabezpečovať jej poľnohospodárske využívanie;
- chrániť poľnohospodársku pôdu najkvalitnejšiu a najproduktívnejšiu a v tomto zmysle už v územnoplánovacom procese zabezpečovať ochranu poľnohospodárskej pôdy
- chrániť poľnohospodársku pôdu 1-4-bonitnej triedy, prípadne ornú pôdu, na ktorej boli vybudované závlahy a odvodnenie;
- urbanistický rozvoj sídelných útvarov (obcí a miest) na PP pristúpiť len v prípade, ak možnosti dostavby, zástavby a prestavby boli zastavanom území vyčerpané;
- klásť dôraz na alternatívne riešenia, v prípade záberu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Vyhláška č. 508/2004 Z.z ustanovuje podrobnosti o spracúvaní bilancie a skrívky humusového horizontu, rekumulácii dočasne odňatej pôdy.

Princípy súčasnej bonitácie poľnohospodárskych pôd

Koncepcia bonitácie poľnohospodárskych pôd v podstate nadväzuje na tradičné princípy bonitácie u nás. Každá parcela je charakterizovaná parametrami pôdno-ekologických vlastností vyjadrenými tzv. "bonitovanými" pôdno-ekologickými jednotkami" BPEJ. Týmto jednotkám odpovedajú aj normatívne údaje o produkcii poľnohospodárskych plodín, ktoré sa môžu v daných prírodných podmienkach a pri obvyklej agrotechnike pestovať, ako aj normatívne údaje o nákladoch, čo slúži pre výpočet ceny pôdy.

Bonitácia je vytvorená na základe pomerne podrobného pôdoznaleckého prieskumu a kategórií sklonu svahov, bonita- cena parcely sa vypočíta ako vážený priemer z plôch jednotlivých BPEJ, ktoré sa nachádzajú na určitej parcele.

Sústava pôdno- ekologickej jednotky BPEJ má dve úrovne:

- **Hlavná pôdno-klimatická jednotka:**
Je to hlavná pôdna jednotka vyskytujúca sa v určitom klimatickom regióne, definovaná podľa pôdných druhov, hlavných kategórií hĺbky pôdy a sklonu u svahov.
- **Bonitovaná pôdno ekologická jednotka - BPEJ:**
V podstate predstavujú hlavné pôdno-klimatické jednotky, ktoré sú podrobnejšie rozdelené podľa kategórií ich sklonu svahov, expozície, skeletovitosti, hĺbky pôdy a zrnitosti povrchového horizontu.

Každá BPEJ je určená kombináciou kódov jednotlivých vlastností na stabilných pozíciách 7 miestneho kódu.

Prehľad a zloženie PPF podľa BPEJ v k.ú je podrobne spracované na mape M 1: 10000.

Charakteristika a skladba BPEJ

Priestorová rozmanitosť prírodných podmienok má vplyv aj na priestorovú rozmanitosť pôdných pomerov v krajine. Kvalita a stav pôdneho fondu sú závislé od ich prirodzených vlastností, od prírodných a antropogénne vyvolaných procesov a od vykonaných melioračných opatrení a vplyvu ľudskej činnosti.

Pôdno-ekologické údaje

Snaha o ochranu a racionálne využívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu viedla k systematickému získavaniu a triedeniu informácií o pôde a následne aj klasifikácií pôd, čo je základom bonitačného informačného systému, aj systému oceňovania pôd. Základnými jednotkami pre začlenenie pôd do typologických kategórií sú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ).

Stav pôdneho fondu podľa BPEJ

Vlastnosti a kvalita poľnohospodárskych pôd sú vyhodnocované pomocou aktualizovaných bonitovaných pôdnoekologických jednotiek BPEJ (Džatko a kol. 1976, Likneš a kol. 1996), ktoré sú zároveň podkladom pre vyhodnotenie ceny poľnohospodárskej pôdy a pozemkov.

Identifikované BPEJ v riešenom území sú zaradené nasledovne

Katastrálne územie obce Topoľčianky sa nachádza v nadmorskej výške 566,3 m.n.m (Krásny vrch) až 194,0 m.n.m (Hostiansky potok), stred obce vo výške 220 m.n.m. Prevažnú časť riešeného územia vyplňajú lesy Tríbečského celku. Tie svojím južným výbežkom prechádzajú stredom k.ú. až k samotnej obci. Južná časť k.ú. je odlesnená. Tu sa nachádzajú aj kvalitnejšie pôdy.

Dubovo - hrabové a dubové lesy prevažujú a zaberajú 15 363 853 m², čo je 58% z celkovej plochy k.ú. Orná pôda zaberá 9 088 442 m², čo je 34% z celkovej výmery 26 326 838 m².

Charakteristiku pôd, nachádzajúcich sa v k.ú. Topoľčianky uvádzame cez zastúpené bonitované pôdno-ekologické jednotky (v skratke BPEJ).

BPEJ sú prevzaté z mapových podkladov M 1:2 880 ROEP obce Topoľčianky. Ich zaradenie je podľa hlavnej pôdnej jednotky. Ako vyplýva z podkladov, najviac sú v území zastúpené hlavne hnedozeme.

Osobitne chránené pôdne zdroje

V SR sa uplatňuje systém ochrany poľnohospodárskeho fondu cez zákon č. 220/2004 Z.z. O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Podľa zákona č. 220/2004 Z.z. Sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. Skupiny a najmenej kvalitné do 9. Skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa §12 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy a možno ich dočasne alebo trvale použiť na nepoľnohospodárske účely iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné alternatívne riešenie.

Do prvej skupiny patria pôdy s najvyšším produkčným potenciálom, čiernice typické, karbonátové, a černozeme čiernicové karbonátové, stredne ťažké, bez skeletu v klimatických regiónoch 00 – 02.

Do druhej skupiny sú zaradené čiernice typické a černozeme typické, karbonátové ťažké, fluvizeme typické, karbonátové, stredne ťažké a hnedozeme typické a černozeme typické vyvinuté na sprašiach, stredne ťažké, v klimatických regiónoch 00 – 02.

Do tretej skupiny patria čiernice glejové, stredne ťažké, bez skeletu, prípadne so slabým skeletom, černozeme typické, karbonátové a černozeme hnedozemné na sprašiach, na svahoch do 7°, fluvizeme typické, stredne ťažké až ťažké so stredným obsahom skeletu, fluvizeme glejové, stredne ťažké v klimatických regiónoch 00 – 02. V klimatickom regióne 03 sa vyskytuje černozem čiernicová, prevažne karbonátová, stredne ťažká.

Do štvrtej skupiny sú zaradené čiernice typické, ťažké, stredne hlboké, fluvizeme typické a fluvizeme glejové, stredne skeletovité, stredne ťažké, černozeme a hnedozeme na sprašiach a sprašových hlinách, stredne ťažké na svahoch 7 - 12° a hnedozeme pseudoglejové, stredne ťažké, v klimatických regiónoch 00 – 02. V klimatickom regióne 03 fluvizem typická, karbonátová, stredne ťažká, bez skeletu a v klimatickom regióne 03 – 07 čiernice typické, stredne ťažké.

V piatej skupine nachádzame fluvizeme typické a glejové veľmi ťažké, čiernice glejové ťažké až veľmi ťažké, černozeme hnedozemné, hnedozeme typické a hnedozeme luvizemné, kambizeme typické až luvizemné.

V šiestej skupine nachádzame hnedozeme typické až luvizemné na sprašových hlinách (stredne ťažké pôdy - ľahšie piesočnatohlinité), regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach (stredne ťažké pôdy - hlinité) a fluvizeme glejové až pelické (veľmi ťažké).

V siedmej skupine nachádzame kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké a kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké).

V ôsmej skupine nachádzame kambizeme (typ) plytké na vulkanických horninách, stredne ťažké a gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké.

V deviatej skupine nachádzame kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké.

Každá BPEJ má svoj kód, ktorý je rozčlenený na jednotlivé charakteristiky pôdy.

Tab. X: Bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ) v obci Žitavany

Kód BPEJ	Klimatický región	Hlavná pôdna jednotka	Svahovitosť a expozícia	Skeletovitosť a hĺbka pôdy	Zrornosť pôdy
0111002	teplý, veľmi suchý, nížinný	FMG - fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0144002	teplý, veľmi suchý, nížinný	HMm - hnedozeme typické, na sprašiach, stredne ťažké	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0146003	teplý, veľmi suchý, nížinný	HM - hnedozeme (typ) na sprašových hlinách, ťažké	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m	ťažké pôdy (ílovitohlinité)

				pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	
0206002	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	FMm - fluvizeme typické, stredne ťažké	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0211002	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	FMG - fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0245002	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	HMm, HMI - hnedozeme typické až hnedozeme luzizemné na sprašových hlinách, stredne ťažké, ľahké	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0145002	teplý, veľmi suchý, nížinný	HMm, HMI - hnedozeme typické až hnedozeme luzizemné na sprašových hlinách, stredne ťažké, ľahké	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0145202	teplý, veľmi suchý, nížinný	HMm, HMI - hnedozeme typické až hnedozeme luzizemné na sprašových hlinách, stredne ťažké, ľahké	mierny svah 3° - 7°, južná expozícia, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0146203	teplý, veľmi suchý, nížinný	HM - hnedozeme (typ) na sprašových hlinách, ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná expozícia, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m	ťažké pôdy (ilovitohlinité)

				pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	
0248002	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	HMI - hnedozeme luzizemné na sprašových hlinách a polygénnych hlinách často s prímesou skeletu, stredne ťažké	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0248202	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	HMI - hnedozeme luzizemné na sprašových hlinách a polygénnych hlinách často s prímesou skeletu, stredne ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná expozícia, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0248302	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	HMI - hnedozeme luzizemné na sprašových hlinách a polygénnych hlinách často s prímesou skeletu, stredne ťažké	mierny svah 3°- 7°, severná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0245202	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	HMM, HMI - hnedozeme typické až hnedozeme luzizemné na sprašových hlinách, stredne ťažké, ľahké	mierny svah 3° - 7°, južná expozícia, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0249203	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	HMI - hnedozeme luzizemné na sprašových a polygénnych hlinách, ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná expozícia, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hlbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	ťažké pôdy (ilovitohlinité)
0249403	dostatočne teplý, suchý,	HMI - hnedozeme	stredný svah 7° - 12°, južná	pôda bez skeletu	ťažké pôdy (ilovitohlinité)

	pahorkatinový	lúvizemné na sprašových a polygénnych hlinách, ťažké	expozícia, východná a západná expozičia	(obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	
0252502	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	HMe, RM - hnedozeme erodované na polygénnych hlinách a regozeme na neogénnych sedimentoch. V komplexe prevládajú hnedozeme erodované, stredne ťažké	stredný svah 7° - 12°, severná expozičia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0265012	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	KMm, KMI - kambizeme typické a kambizeme lúvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	slabo skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 - 25%, v podpovrchovom horizonte 10 - 25%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0265242	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	KMm, KMI - kambizeme typické a kambizeme lúvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná expozičia, východná a západná expozičia	stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchovom horizonte 25 - 50%), stredne hlboké pôdy (30 - 60 cm)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0271232	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	KMg - kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)	mierny svah 3° - 7°, južná expozičia, východná a západná expozičia	slabo skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 - 25%, v podpovrchovom	stredne ťažké pôdy (hlinité)

				om horizonte 10 - 25%), stredne hlboké pôdy (30 - 60 cm)	
0261212	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	KMm, KMm ^a , KMI - kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizeme luvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizeme andozemné)	mierny svah 3° - 7°, južná expozícia, východná a západná expozícia	slabo skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 - 25%, v podpovrchov om horizonte 10 - 25%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0261222	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	KMm, KMm ^a , KMI - kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizeme luvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizeme andozemné)	mierny svah 3° - 7°, južná expozícia, východná a západná expozícia	stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchov om horizonte 25 - 50%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0271243	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	KMg - kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)	mierny svah 3° - 7°, južná expozícia, východná a západná expozícia	stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchov om horizonte 25 - 50%), stredne hlboké pôdy (30 - 60 cm)	ťažké pôdy (ílovitohlinité)
0961225	chladný, vlhký	KMm, KMm ^a , KMI - kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizeme	mierny svah 3° - 7°, južná expozícia, východná a západná expozícia	stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25	stredne ťažké pôdy - ľahšie (piesočnatohlinité)

		luvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizeme andozemné)		- 50%, v podpovrchovom horizonte 25 - 50%), hlboké pôdy (60cm a viac)	
0277462	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	KM - kambizeme (typ) plytké na vulkanických horninách, stredne ťažké	stredný svah 7°-12°, južná expozícia, východná a západná expozícia	stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchovom horizonte 25 - 50%), silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchovom horizonte nad 50%), plytké pôdy (do 30 cm)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0194002	teplý, veľmi suchý, nížinný	GL - gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké	rovina bez alebo s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 3°	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0281682	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	KM - kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké	výrazný svah 12°-17°, južná expozícia, východná a západná expozícia	stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchovom horizonte 25 - 50%), silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v	stredne ťažké pôdy (hlinité)

				povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchovom horizonte nad 50%), hlboké pôdy (60 cm a viac), stredne hlboké pôdy (30 - 60 cm), plytké pôdy (do 30 cm)	
0281882	dostatočne teplý, suchý, pahorkatinový	KM - kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké	príkrý svah 17°-25°, južná expozícia, východná a západná expozícia	stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchovom horizonte 25 - 50%), silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchovom horizonte nad 50%), hlboké pôdy (60 cm a viac), stredne hlboké pôdy (30 - 60 cm), plytké pôdy (do 30 cm)	stredne ťažké pôdy (hlinité)

Zdroj: LINKEŠ, PESTÚN, DŽATKO: Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno - ekologických jednotiek; Bratislava 1996, 104s.

Priestorová rozmanitosť prírodných podmienok má vplyv aj na priestorovú rozmanitosť pôdnych pomerov v krajine. Kvalita a stav pôdneho fondu sú závislé od ich prirodzených vlastností, od prírodných a antropogénne vyvolaných procesov a od vykonaných melioračných opatrení a vplyvu ľudskej činnosti.

Väčšina k.ú. je poľnohospodársky intenzívne využívaná, pričom dominuje orná pôda.

Stav pôdneho fondu podľa BPEJ

Identifikované BPEJ v riešenom území sú zaradené nasledovne:

KÓD BPEJ – 0111002 – 3.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0144002 – 3.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0146003 – 3.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0206002 – 3.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0211002 – 3.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0245002 – 3.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0145002 – 4.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0145202 – 4.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0146203 – 4.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0248002 – 4.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0248202 – 4.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0248302 – 4.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0245202 – 5.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0249203 – 5.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0249403 – 6.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0252502 – 6.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0265012 – 6.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0265242 – 6.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0271232 – 6.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0261212 – 7.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0261222 – 7.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0271243 – 7.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0961225 – 7.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0277462 – 8.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0194002 – 8.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0281682 – 9.SKUPINA
 KÓD BPEJ – 0281882 – 9.SKUPINA

Údaje o katastrálnej ploche

K.Ú. KŇAŽICE

- Celková výmera katastrálneho územia je **1 093,6285 ha**, z toho:
 - poľnohospodársky pôdny fond predstavuje **406,9996 ha** - 37,2% ;
 - nepoľnohospodársky fond predstavuje **686,6289 ha** - 62,8% .

Poľnohospodársky pôdny fond (PPF) má nasledovnú štruktúru :

- celkom rozloha PPF	406,9996 ha (37,2 %)
z toho : - orná pôda	360,4260 ha (88,55 %)
- vinice	4,8883 ha (1,20 %)
- ovocné sady	0,6148 ha (0,16 %)
- trvalé trávnaté porasty	21,0208 ha (5,16 %)
- záhrady	20,0497 ha (4,93 %)
- chmeľnice	0 ha (0,00%)

Nepoľnohospodársky fond predstavuje rozlohu :

- celkom rozloha NPPF	686,6289 ha (62,8 %)
z toho : - lesné pozemky	635,9064 ha (92,61 %)
- vodné plochy	3,2591 ha (0,48 %)
- zastavané plochy	43,4199 ha (6,32 %)

- ostatné plochy 4,0435 ha (0,59 %)
(zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, údaje platné k 04.12.2018)

Z horeuvedeného vyplýva, že v najväčšie percentuálne zastúpenie v katastrálnom území majú lesy.

K.Ú. OPATOVCE

Celková výmera katastrálneho územia je **726,5758 ha**, z toho:
- poľnohospodársky pôdny fond predstavuje **154,3508 ha** - 21,24% ;
- nepoľnohospodársky fond predstavuje **572,2250 ha** - 78,76% .

Pol'nohospodársky pôdny fond (PPF) má nasledovnú štruktúru :

- celkom rozloha PPF	154,3508 ha (21,24 %)
z toho : - orná pôda	45,5169 ha (29,49 %)
- vinice	60,8846 ha (39,46 %)
- ovocné sady	0 ha (0,00 %)
- trvalé trávnaté porasty	29,7000 ha (19,24 %)
- záhrady	18,2493 ha (11,81 %)
- chmeľnice	0 ha (0,00%)

Nepoľnohospodársky fond predstavuje rozlohu :

- celkom rozloha NPPF	572,2250 ha (78,76 %)
z toho : - lesné pozemky	524,6706 ha (91,69 %)
- vodné plochy	1,4924 ha (0,26 %)
- zastavané plochy	33,9692 ha (5,94 %)
- ostatné plochy	12,0928 ha (2,11 %)

(zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky k 04.12.2018)

Z horeuvedeného vyplýva, že v najväčšie percentuálne zastúpenie v katastrálnom území majú lesy.

Celková výmera oboch katastrálnych území je 1820,2043 ha. Najväčšie zastúpenie majú lesy, a to 1160,5770 ha.

Pri stanovovaní plôch na rozvoj sídelného útvaru sa budú uprednostňovať ako vnútorné rozvojové lokality plochy poľnohospodársky neobrábané a problematické. Pri rozširovaní zastavaného územia obce a stanovovaní vonkajších rozvojových plôch sa budú uprednostňovať v prvom kroku pôdy menej produkčné.

Vzhľadom na to, že obec sa dynamicky rozvíja a nachádza sa v blízkosti okresného mesta, je potrebné rešpektovať demografický výhľad a stanoviť plochy na rozvoj sídelného útvaru. Tieto plochy delíme na 2 druhy, jednak sú to vnútorné priestorové rezervy a ďalej sú to plochy, ktoré budú získané v odôvodnených prípadoch z okolitých disponibilných plôch, pričom sa budú uprednostňovať lokality poľnohospodársky problematické.

Pôdne zdroje

Poľnohospodárska pôda je nenahraditeľným výrobným prostriedkom na výrobu potravín. Ochranu poľnohospodárskej pôdy upravuje zákon č. 220/2004 Z. z. O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa tohto zákona a jeho prílohy č. 3 je povinnosť chrániť pôdy prvej až štvrtej kvalitnej skupiny.

Ochrana lesných zdrojov

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- ochranné lesy,
- lesy osobitného určenia,
- hospodárske lesy.

Riešenie

Táto časť je spracovaná ako súčasť ÚPN obce a slúži na vyhodnotenie trvalého záberu poľnohospodárskej pôdy pre účely vybudovania komunikácií, chodníkov a pridružených zelených pásov, rodinných domov, a objektov občianskej vybavenosti a priemyslu. Je spracovaná v súlade so zákonom č.220/2004 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.5.2004.

Vzhľadom na to, že obec sa dynamicky rozvíja, je potrebné rešpektovať demografický výhľad a stanoviť plochy na rozvoj sídelného útvaru. Tieto plochy delíme na 2 druhy, jednak sú to vnútorné priestorové rezervy /hnedá/ a ďalej sú to plochy, ktoré budú získané v odôvodnených prípadoch z okolitých disponibilných plôch /modrá/, pričom sa budú uprednostňovať lokality poľnohospodársky problematické.

Katastrálne územie Opatovce Katastrálne územie Kňazice

Vnútorné rozvojové plochy:

Lokalita č. 1 (ÚPC A, B, C)

Celá plocha sa nachádza v zastavanom území obce, v katastrálnom území Opatovce a k.ú. Kňazice. V súčasnosti má lokalita charakter nevyužívaných nadmerných záhrad. Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0211002 (45% - 2,2974 m²) – 3. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);
- 0145202 (55% - 2,7371 m²) – 4. skupina ;

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :5,6106 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche:5,0345ha.Lokalita sa nachádza v zastavanom území obce. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie nového centra obce /námestie , komunikácie OV ,bývanie/. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 10 069 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy. Spolu dôjde k vyňatiu 50 345 m².

Lokalita č. 2 (ÚPC R2)

Celá plocha sa nachádza v zastavanom území obce, v katastrálnom území Kňazice. V súčasnosti má lokalita charakter nadmerných záhrad. Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248002 (100% - 34 610 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :3,8452 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche: 3,4610 ha. Lokalita sa nachádza v zastavanom území obce. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie novej ulice a stavebných pozemkov. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 6922 m³. Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy. Spolu dôjde k vyňatiu 34 610 m².

Lokalita č. 3 (ÚPC R3)

Celá plocha sa nachádza v zastavanom území obce, v katastrálnom území Opatovce. V súčasnosti má lokalita charakter nadmerných záhrad. Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248202 (100% - 12 682 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :1,2697 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche: 1,2682 ha. Lokalita sa nachádza v zastavanom území obce. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie novej ulice Čapák - Drahý a súvisiacich stavebných pozemkov. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 2536 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy. Spolu dôjde k vyňatiu 12 682 m².

Lokalita č. 4a (ÚPC R3)

Celá plocha sa nachádza v zastavanom území obce, v katastrálnom území Kňažice. V súčasnosti má lokalita charakter záhrad. Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248202 (100% - 12 682 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,2527 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche: 0,2527 ha. Lokalita sa nachádza v zastavanom území obce. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie IBV v rozptyle. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 505 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy. Spolu dôjde k vyňatiu 2 527 m².

Lokalita č. 4b (ÚPC W,V)

Celá plocha sa nachádza v zastavanom území obce, v katastrálnom území Kňažice. V súčasnosti má lokalita charakter záhrad. Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0245202 (100% - 5 322 m²) – 3. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,5322 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche: 0,5322 ha. Lokalita sa nachádza v zastavanom území obce. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie IBV v rozptyle. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 1064 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy. Spolu dôjde k vyňatiu 5 322 m².

Lokalita č. 4C (ÚPC G)

Celá plocha sa nachádza v zastavanom území obce, v katastrálnom území Kňažice a k.ú. Opatovce . V súčasnosti má lokalita charakter záhrad. Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0145202 (100% - 1 699 m²) – 4. skupina ;
- Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,1699 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche: 0,1699 ha. Lokalita sa nachádza v zastavanom území obce. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie OV komerčného charakteru a IBV . Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 339 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy. Spolu dôjde k vyňatiu 1 699 m².

Lokalita č. 5 (ÚPC S)

Celá plocha sa nachádza v zastavanom území obce, v katastrálnom území Opatovce. V súčasnosti má lokalita charakter poľnohospodársky obrábaného územia s ornou pôdou. Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248302 (100% - 258 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,2689 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche:0,0258 ha. Lokalita sa nachádza v zastavanom území obce. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie zberového dvora. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 52 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy. Spolu dôjde k vyňatiu 258 m².

Vonkajšie rozvojové plochy:

Lokalita č. 6 (ÚPC X3)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná ako orná pôda a nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Opatovce.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248302 (5% - 2390 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);
- 0248202 (95% - 45 786 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :5,690 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche:4,8176 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie obytného územia – IBV/HBV a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 9 635 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Spolu dôjde k vyňatiu m² = 4,8176 ha.

Lokalita č. 7 (ÚPC U)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná ako agroturistický areál vo fáze zrodu a nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Opatovce.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248202 (100% - 5 261 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,5936 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche:0,5261 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie agroturistického areálu a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 1 052 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Spolu dôjde k vyňatiu m² = 0,5261 ha.

Lokalita č. 8 (ÚPC R3)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná ako zvyková cesta a prilahlá zeleň a nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Opatovce.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248202 (100% - 2204 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,5589 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche:0,2204 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie miestnej komunikácie ,pešieho chodníka a technickej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 440 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.
Spolu dôjde k vyňatiu $m^2 = 0,2204$ ha.

Lokalita č. 9 (ÚPC R3)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná ako orná pôda a nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Opatovce.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248202 (100% - 601 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,0601 ha.

Z toho orná pôda sa nachádza na ploche:0,0601 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie miestnej komunikácie, chodníka obytného územia – IBV a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 120 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Spolu dôjde k vyňatiu $m^2 = 0,0601$ ha.

Lokalita č. 10 (ÚPC X1)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná ako záhrady a orná pôda - nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Kňažice.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0245002 (13% - 9326 m²) – 3. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);
- 0145202 (87% - 65 652m²) – 4. skupina ;

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :8,2849 ha.

Z toho pôda sa nachádza na ploche:7,4978 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie obytného územia – IBV a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 14 995 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Spolu dôjde k vyňatiu $m^2 = 74 978$ ha.

Lokalita č. 11 (ÚPC O2)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná orná pôda - nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Kňažice.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0245002 (13% - 4 749 m²) – 3. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);
- 0248202 (87% - 3106m²) – 4. skupina ;

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,8053 ha.

Z toho pôda sa nachádza na ploche:0,7855 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie obytného územia – HBV a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 1 570 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Spolu dôjde k vyňatiu $m^2 = 0,7855$ ha.

Lokalita č. 11 (ÚPC O2)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná orná pôda - nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Kňažice.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0245002 (13% - 4 749 m²) – 3. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);
- 0248202 (87% - 3106m²) – 4. skupina ;

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,8053 ha.

Z toho pôda sa nachádza na ploche: 0,7855 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie obytného územia – HBV a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 1 570 m³. Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy. Spolu dôjde k vyňatiu **m² = 0,7855 ha.**

Lokalita č. 12 (ÚPC X2)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná orná pôda - nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Kňažice.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0245002 (75% - 11 964 m²) – 3. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);
- 0206002 (25% - 4 021 m²) – 3. skupina chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :1,6718 ha.

Z toho pôda sa nachádza na ploche: 1,5985 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie obytného územia – IBV a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 3197 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Spolu dôjde k vyňatiu **m² = 1,5985 ha.**

Lokalita č. 13 (ÚPC Y2)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná orná pôda - nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Kňažice.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248002 (100% - 1336 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,1336 ha.

Z toho pôda sa nachádza na ploche: 0,1336 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie obytného územia – IBV a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 267 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Spolu dôjde k vyňatiu **m² = 0,1336 ha.**

Lokalita č. 14 (ÚPC Y2)

Celá plocha je v súčasnosti využívaná ako pastvisko - nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Kňažice.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0248002 (100% - 1336 m²) – 4. skupina (chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013);

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,7146 ha.

Z toho pôda sa nachádza na ploche: 0,7146 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na vytvorenie areálu výroby a podnikania a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 1429 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Spolu dôjde k vyňatiu **m² = 0,7146 ha.**

Lokalita č. 15 (ÚPC Z3)

Územie nieje poľnohospodársky využívané - nachádza sa mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území Kňažice.

Celá plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

- 0145002 (100% - 1336 m²) – 4. skupina ;

Jedná sa o lokalitu s celkovou výmerou :0,4991 ha.

Z toho pôda sa nachádza na ploche:0,4991 ha. K vyňatiu pôdy dôjde pretože územie bude určené na realizáciu plôch a objektov komerčnej vybavenosti a príslušnej infraštruktúry. Hrúbka skrývky je navrhovaná na 20 cm. Objem skrývky je 998 m³.

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním §13 zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Spolu dôjde k vyňatiu **m² = 0,4991 ha.**

Vonkajšie rozvojové plochy spolu = 19,0119 ha

Vonkajšie rozvojové plochy určené na vyňatie spolu = 16,8533 ha

Vnútorne rozvojové plochy spolu = 11,9492 ha

Vnútorne rozvojové plochy určené na vyňatie spolu = 10,7443 ha

Vnútorne a vonkajšie rozvojové plochy určené na vyňatie spolu = 27,5976 ha

Spolu dôjde pre potreby rozvoja jednotlivých funkčných zložiek v rámci k.ú. obce Žitavany v návrhovom období k vyňatiu **27,5976 ha** pôdy.

Podrobne viď. Tabuľka : Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy na iné účely.

B21 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNO-TECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Jednou z najdôležitejších priorít pri tvorbe urbanistického usporiadania obce je zachovanie súčasných hodnôt jak urbánneho, tak prírodného prostredia celého záujmového priestoru.

ÚPN obce spĺňa požiadavky občana – vlastníka rozčleniť priestor jednotlivých rozvojových území na stavebné pozemky pre IBV tak, aby bola po zohľadnení miestnych špecifik rešpektovaná pôvodná, prirodzená parcelácia.

Premiestnením rušivých prevádzok do kompaktnej výrobnopodnikateľskej zóny na obode obce sa vytlačí ťažká doprava z centrálnej časti obce a zabezpečí sa pokojnejšie prostredie pre bývanie. Presným zadefinovaním vybavenostných ohnísk a línii sa zlepši estetický výraz obce a zabezpečí sa harmonickejší charakter verejných priestorov.

Nová IBV znamená stabilizáciu mládeže a rozvojové istoty pre mladé rodiny, zlepšenie úrovne bývania a zastavenie úniku mladých rodín z obce, tam kde podmienky na bývanie sú.

Budovanie vinohradnícko – ovocinárskeho komplexu zabezpečí sebestačnosť obce v produkcii ovocia, zeleniny, vinárskych produktov a zvýši príťažlivosť obce jak pre návštevníkov tak aj pre obyvateľov obce.

Významnou súčasťou návrhu je spôsob integrácie a návrh na využitie územnej rezervy /dnes plochy bez využitia/ v centrálnej časti obce. Územie sa nachádza v geometrickom strede zastavaného územia a na križovaní urbanistických osí. Preto je vhodné na realizáciu centra obce a hlavného referenčného uzla.

Ochranné a bezpečnostné pásma – zabezpečenie lepšej hygieny životného prostredia a zvýšenie bezpečnosti v obytnom území. Jednou z najdôležitejších priorít návrhového obdobia je dobudovanie inžinierskych sietí aj do rozvojových lokalít. Tým sa zvýši životná úroveň občanov a zlepši sa kvalita životného prostredia v celom záujmovom priestore obce.

Zdôvodnenie

ÚPN prináša stratégiu rozvoja obce, ktorá vychádza zo súčasného demografického správania populácie. Ide o optimistický rozvoj jednotlivých vitálnych zložiek obce. Proporčne formuje funkčnú skladbu obce. Uprednostňuje funkčné zónovanie obce a doformovanie územia so samostatnou zónou výroby, podnikania bez negatívneho vplyvu na ostatné funkčné celky obce. Návrh vytvára predpoklady pre intenzifikáciu rozsiahleho územia vinohradov. V oblasti riešenia technickej infraštruktúry je pre návrh charakteristické rekonštrukcia a výstavby nových miestnych komunikácií doriešenie kanalizácie, vodovodu a doplynifikácia rozvojových lokalít.

ÚPN obce navrhuje úpravu trasy na železničnej trati. Návrh uvažuje s optimistickým demografickým rastom.

Dôležitá je požiadavka na vytlačenie škodlivých výrobných za hranice obytných zón do tzv. priemyselných zón, výrobných - podnikateľských územných blokov v ÚPC S, Y1, Y2,. Vymiestnením škodlivých prevádzok do priemyselných a výrobných areálov sa zlepši prostredie v novej aj existujúcej IBV. Presným zadefinovaním vybavenostných ohnísk a línii sa zlepši estetický výraz obce a zabezpečí sa harmonickejší charakter verejných priestorov.

Nová IBV optimálne, rovnomerne navrhnutá vo všetkých častiach obce znamená stabilizáciu mládeže a rozvojové istoty pre mladé rodiny, zlepšenie úrovne bývania.

Budovanie rekreačného a športovo-oddychového areálu v tesnej blízkosti obce – zvýšenie príťažlivosti obce pre návštevníkov – tranzitný turizmus – poznávací turizmus.

Ochranné a bezpečnostné pásma – zabezpečenie lepšej hygieny životného prostredia a zvýšenie bezpečnosti v obytnom území.

Z hľadiska dlhodobého rozvoja obce a proporčného formovania sídelnej štruktúry sa návrh javí ako optimálny a jednoznačne sa snaží v maximálnej možnej miere eliminovať závislosť obce od nepredvídateľných faktorov, ktoré obec nedokáže v požadovanej miere ovplyvniť. Návrh rešpektuje majetkoprávny stav.

NEUTRA 08/2019

D) DOKLADY - PRÍLOHY